"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 31 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 5 d. Rugpjučio (August), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd. 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijoj retai kas gero girdėt: čia girdisi vien arba apie besistengimą valdžios supančioti kokią nors Maskolijos gyventojų dalį, arba apie gamtos ir likimo bandimą visų gyventojų, lyg už tai, kad jie leidžia valdžiai siausti ir skriaudas ukėsams daryti, kad jie kenčia valdžią mokančią vien skriausti palaikančius ją gyventojus. Apart to, galima dar išgirsti Maskolijoj ir apie urėdninkų parsidavimus ir apsivogimus ir tokiu budu nuskriuadimą viso krašto. Viešpatystės galva, siaurindama žmonių tiesas, atima nuo jų kontrolę ant urėdninkų, o tie iš to ir naudojasi, kišdami į savo kišenius piningus, viešai naudai paskirtus. Kur tik nėra ganėtinos kontrolės, ten turi but vagystos. Kitaip buti negali. Pati valdžia savo tarnų sukontroliuoti negali, nes ir ji pati susideda iš tokių jau žmonių, tokius ji menkai prižiuri ir kontroliuoja. Tokia kontrolė nedaug verta. Vilkas vilko nebaus už avių draskymą. Nors Maskolijoj žmonių lupos užrakintos, bet rugojimo žmonių su visu valdžia negali išnaikinti, rugoja jie ir Maskolijoj.

Kad rugojimus šiek tiek numalšinti, centrališkoji Maskolijos valdžia siunčia kada nekada kokį senatorių peržiurėti valdininkų darbus ir žinoma, nors senatoriai ir žiuri per pirštus į daugelį negražių urėdninkų darbų, bet randa jie tų purvinų darbų per daug. Todėl nuraminimui rugojančių žmonių prašalina nuo vietos kokį per daug jau susitepusį urėdninką, kaip kokį ir kalėjiman siunčia, bet baudžia, žinoma, ne kalčiausius, bet vien taip vadinamus "atleidimo ožius", Kalčiausiejie sėdi per augštai, tų ir senatoriai nepasiekia. Prie tokių aplinkybių senatorių revizijos negali svarbių vaisių išduoti, jos negali pagerinti valdininkų.

Dabar Peterburge likosi suimtas ir nugabentas už pasisavinimą viešai naudai paskirtų piningų, pulkininkas Akimov. — Bet tokių Akimovų yra dešimtįs, jaigu nedaugiau tūkstančių, o tame ir daug augščiau stovinčių. Kągi reiškia nubandimas vieno, jaigu lieka tūkstančiai nedorų! Baudžiami mažiau kalti, o kalčiausiejie pasilieka savo vietose ir toliau savo demoralizuojantį darbą varo. Užsienių laikraščiai gana rašė apie negražius darbus caro motinos. Bet jos juk ir senatoriai negali pasiekti. Vien ten urėdninkai gali viens kitą daboti, kur jie žino, kad visuomenės akįs į jų darbus žiuri; nuo valdininkų priežiuros jie visada mokės išsisukti, o tą žinodami, vis kimš viešos naudos piningus į savo bedugnį kišenių.

Dvidešimt metų atgal vienas iš reakcijonieriškųjų maskoliškų laikraščių "Sovremenyja Izvestija", gyrėsi, jog Maskolija turbut turtingiausias pasaulyj kraštas, nes palaikymui valdžios niekur tiek piningų nereikia, kiek jų žmonės tam tikslui duoda Maskolijoj. Laikraštis tąsyk rašė: "teisybė, Prancūzija išleidžia ir surenka per metus daugiau negu Maskolija, bet, girdi, ne reikia užmiršti, kad Maskolijoj kitą tiek urėdninkai pavagia ir kyšiais nuo žmonių paima. Šiandien jau ir sulyg iždo ministerio apskaitymo valdžios užlaikymui Maskolija išleidžia daugiau, negu koks nors kitas pasaulio kraštas. Jaigu ir urėdninkų vagystos ir kyšiai tiek jau pinigų paima, tai palaikymui menkai žmonėms gero duodančios Maskolijos valdžios reikia žmonėms sudėti suviršum penkis milijardus rublių, taigi trissyk daugiau, negu Prancūzija išmokėjo 1871 m. Vo[illegible] Taip didelių išlaidų uždengti pačios valdžios supančioti, jos nuvarginti žmonės negali. Todėl tai caro pavaldiniai nekįlą, bet kas metas puola vis į didesnį vargą.

Bet Maskolijos žmones ne vien valdininkai persekioja, juos persekioja ir gamta. Dabar antai cholera siaučia 42 gubernijose ji platinasi vis labiau, mirčių skaitlius auga. Kovai su ja, žinoma, valdžia skiria piningus, bet sulaikymui choleros eina trupiniai, o didžiausia dalis patenka nekontroliuojamų urėdninkų kišeniun.

Vienas iš žiauriausių caro tarnų, Odesos generolas gubernatorius, pagarsėjęs persekiojimu laikraščių, kadangi dėl choleros svetimi laivai pradėjo bijotiesi ligos ir aplenkdavo Odesą, sušaukė laikraštininkus ir meldė jų padėti savo straipsniais prašalinti užsienių neužsitikėjimą, nes jam pačiam, girdi, užsieniuose nieks nepatikės. Suprato mat maskoliškasis biurokratas, kad jiems apskritai užsieniuose jau nieks netiki, todėl kreipėsi prie laikraščių, kuriuos pirma baudė ir uždarinėjo vieną po kitam.

VIDURINĖ AMERIKA.

Nicaraguos prezidentas Madriz išsiuntinėjo visoms didesnėms Europos tautoms, išėmus Maskoliją, kuri Amerikoj neturi svarbių reikalų, pasiskundimą ant Jungtinių Valstijų, kurios buk sunkina jam suvaldyti revoliuciją, nes jų laivyno vadovai remia revoliucijonierius. Madriz prašo Europos viešpatijų, Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos ir Ispanijos sulaikyti Jungtinių Valstijų besikišimą ne į savo reikalus, nes taip kaip dabar yra, revoliucija gali trauktiesi ilgai, o ji naikina Nicaraguą, kenkia ir su ją turinčioms reikalus Eurojos tautoms.

Be abejonės pasiskundimas prezidento Madriz ne be pamato bet galima abejoti, ar jam padės Europos tautos, nes jos, Nicaraguoj neturi taip svarbių reikalų, dėl kurių verta but pyktiesi su Jungtinėms Valstijoms šiaurinės Amerikos.

Kaip dabar laikraščiai pranešа, revoliucijonieriams pradeda sektiesi geriau. Jiems pasisekė sumušti prezidento generolus. Užėmė jie dabar miestą Acayapa. Tas miestas ir pirma buvo jau jų rankose, bet paskui, atsitolinus, nuo savo valdomo apskričio, juos sumušė prezidento generolai ir privertė ne tik trauktiesi, bet tiesiog bėgti, į sunkiai prieinamą Bluefield apskritį. Tas pats gali ir dabar buti, atsitolinus nuo Bluefield.

Buvo kilusi revoliucija ir kaimyniškoj respublikoj Honduras, bet kaip to krašto valdžia garsina, čia, bent tuom tarpu, pasisekė revoliuciją suvaldyti.

Ant Jungtinių Valstijų neva išliuosuotos nuo Ispanijos jungo, kuris gal ne buvo sunkesnis už jungą Amerikos kapitalistų, salos Kubos, Santiago apskrityj, negrai, po vadovyste žymesnių savo vadovų buvo pasikėlę, bet sukilimą pasisekė suvaldyti. Nereikia vienok užmiršti, kad kaip ant kitų vidurinės Amerikos salų, negrų yra daugiau, negu europiečių ir ant Kubos, o valdžia yra europiečių rankose. Todėl toji neva amerikėnų sutverto, respublikoj gali susitverti revoliucijų lizdas, kaip tai yra ant salos Hayti. Revoliucijos tos gali duoti Jungtinėms Valstijoms proga visai užimti Kubą ir paversti ją savo valdyba, praryti ją, kaip prarijo ir daugiau kraštų, paveikslan Texas respubliką.

JUNGTINĖS VTLSTIJOS ŠIAURINĖS AMERIKOS.

Jungtinės Valstijos užsimanė ir Afrikoj įgauti palitišką įtekmę. Afrikoj mat yra nepriguliminga negrų respublika Liberia; ji sutverta iš išgabentų iš Jungtinių Valstijų negrų, bet joms ji nepriguli. Kadangi žemė vaisinga, o gal yra ir vineratai, tai Jungtinės Valstijos jieško progos ten savo įtekmę išplatinti, o jaigu seksis, Liberią paimti savo globon. Dabar Amerika mano Liberios valdžiai paskolinti pusantro milijono dolarių. Kadangi vienok tą daro nesusinešant su Europos tautoms, tai Anglija ir Prancūzija pakėlė protestą prieš užsimanymą Jungtinių Valstijų, reikalauja, kad ir jų bankininkai ant lygių tiesų paskoloj dalyvautų; vien Vokietija nesipriešina, dagi drąsina Ameriką. Anglijos vienok laikraščiai persergsti Ameriką, kad nesiduotų pagauti į Vokietijos banką, kuri buk nori, kad Amerika įsipainiotų į politiškas avanturas kituose kraštuose, nes tąsyk jos ginama Monroes doktrina pati per save žus.

Pradeda apsireikšti neužsitikėjimas Šiaurinei Amerikai ispaniškųjų respublikų. Dabar antai Argentinos pasiuntinys, taigi atstovas respublikos, kurios sostapilyj atsibuva visos Amerikos kongresas, vienoj kalboj labai nemandagiai atsiliepė apie šiaurinę Angliską respubliką. Galima todėl manyti, kad toks jau neužsitikėjimas jai yra ir kitose ispaniškose respublikose. Jaigu jos kruvon susijungtų, galėtų atsiremti prieš šiaur. Ameriką, nes gyventojų sakitlius butų beveik vienodas. Tąsyk ir šiaurinės Amerikos pagalba Monroe doktrinai neturėtų vertės, nes ispaniškosios respublikos šiaurinės neleistų kištiesi į savo reikalus.

ISPANIJA.

Pereitą sevaitę Ispanija, kur iki 1827 m. užsilaikė dar inkvizicijos baudimai netikėlių, dar labiau susierzino su popiežiu. Dėl popiežiaus reikalavimo atšaukti karalius dekretą, leidžiantį nekatalikams statyti dievnamius panašius katalikiškoms bažnyčioms, Ispanijos valdžia atšaukė savo pasiuntinį prie Vatikano ir tokiu budu pertraukė diplomatiškus susinešimus. Kuningų laikraščiai gązdino valdžią žmonių sukilimu, kuningams tarnaujantis sosto pretendentas taipgi kviečia savo šalininkus buti pasirengusiais kovon. Valdžia vienok nemano pieš popiežių nusilenkti. Iš tikro valdžiai nėra ko labai bijotiesi. Prieš kuningus ją remia visi laisvesnių pažiurų gyventojai, o tokių šiandien, turbut, ir Ispanijoj jau yra daugiau negu kuningų šalininkų. Šiandien jau ir Ispanijoj kitaip. Kur tik kuningijos įtekmė buvo didesnė, ten žmonės, nuo jos pasiliuosavę, labiau jos nekenčia. Tą galima patėmyti ypač Prancūzijoj, tas pats yra iš dalies ir Ispanijoj.

IŠ LIETUVOS.

JAVŲ UŽDERĖJIMAS LIETUVOJE.

Pagal Rosijos valdžios žinių, surinktų iki 15 birželio (sen. kal.) šių metų visoj Rosijoj javai užderėsią gana gerai. Lietuvoje pagal tų žinių, javai užderėsią taip: rugiai būsią beveik vidutiniai Vilniaus gub., arti gerų — Suvalkų gub. ir geri Kauno gub. Vasariniai javai būsią gan blogi Vilniaus gub. ir vidutiniai Kauno ir Suvalkų gub.

IŠ PANEMUNĖS, SENAPILĖS PAV., SUVALKŲ GUB.

(Nuo mūsų korespondento).

Šis apiplyšęs miestelis stovi rytinėje Kauno klonio dalyje, labai gražioje vietoje, apsuptoje kalnais, apaugusiais žaliuojančiais pušynais. Žymiausiu iš tų kalnų bus, taip vadinamas, Napoleono kalnas, stovintis atskirai nuo kitų kalnų, ant pat Nemuno kranto. Apie jį senovės žmonių padavimai sako, būk, Napoleonui einant ties Kaunu per Nemuną gudų grumtų, aplinkiniai gyventojai ir jojo kareiviai, supylė kalną kepurėmis, kaipo pagarbos ženklą; ant to kalno būk pats Napoleonas paskui valgęs pietus.

Ši graži apielinkė: miškai su savo gyventojais lakštingalais, sveikas oras sutraukia daug žmonių pasilsėti vasaros laiku. Ištiesų, šią vietelę galima pavadinti "Lietuvos Šveicarija".

Aplinkinės žmonės lietuviai, tamsųs, mokyklų reikalingumo nepripažįsta, taip pavyzdin: iš visos Panemunės parapijos nei vienas ūkininkas pats sau neišsirašo lietuviško laikraščio, išskyrus keletą ekzempliorių platinamų pačių kuningų laikraščių "Šaltinio" ar "Vienybės", nes kiti kaip antai: "Lietuvos Ūkininkas", "Lietuvos Žinios", iš sakyklos perkūnuojami. Tai girdėdami prasti žmonelės visai nustoja skaitę, nes, sako, kad jau kuningai vienus keikia, tai ir visi jie niekai.

Alinėse panemuniečiai randa geriausį apšvietimą, per tai skurdas ir neturtas matosi ant kiekvieno žingsnio. Dar laimė, kad netoli Kaunas su savo pelningesniais uždarbiais, kur daugumą kaimiečių vyrų ir moterų traukia į fabrikus pelnytų sau duonos. Likusieji, netilpę į fabrikus, nebegalėdami žmoniškai, kaip sąkoma, vargti, pulkais traukia į Ameriką, ir keliaudami, papuola į visokių lupikų agentų rankas.

Paskutiniu laiku rūpesčiu kun. Grinevičiaus insteigtas čionai "Darbininkų Senapilės Draugijos" skyrius. Insteigiamajan susirinkiman pakviestas buvo iš Senapilės Centro pirmininkas Staugaitis, kuris nuobodžioje ir ilgoje prakalboje išrodinėjo jos naudingumą. Iškart prisirašė 70 sąnarių, visi beveik fabrikų darbininkai; išrinkta valdyba. Šioji Draugija rūpinsis darbininkų reikalais, duodama pagalbą ligoje, nelaiminguose atsitikimuose ir steigdama kningynus. Ką duos toji draugija darbininkams, parodys ateitis. Yra čionai gražus mokyklai namai ant pusantro šimto vaikų, bet mokytojas būdams nesveiku nebeinstengia išbarti ir ištaisyti delnus vos 30—20 vaikų. Lietuviška kalba visai užmiršta, nes mokytojas, sako, bijąs pradėti jos mokinti, kad nenustojus duonos. Neprivalu tautiečiui drebėti už savo kailį, labjausia, kad kitose Suvalkijos mokyklose lietuvių kalba užima gan žymę vietą.

Į čionykštę valsčiaus raštinę nebeišrašoma net nei vieno lietuviško laikraščio. Apskritai, pasakius, tarp panemuniečių tautiškas susipratimas mažai pakilęs, vis dar daugelis mėgsta poniškai pašvebeldžioti. Trūksta panemuniečiams apšvietimo; mokyklų, gerų kningynų ir laikraščių, labjausiai-gi veikiančios inteligentijos! **V. Krivaitis.**

IŠ JONIŠKIO, ŠIAULIŲ PAV.

Iki šiol skundėmės, kad karšta, truksta vandens, dabar aimanuojam, kad per daug lytaus sulaukėm; lytus pradėjo lyti nuo pradžios birželio ir vis tebelyja, retai teapsistodamas. Sienas kluonuose ir lankose visur pūva nupjautas, nes dėl blogo oro negalima suvežti. Rugiai geri ir jau pjaunami; avižos ir kviečiai taipgi geri. Linai kaip kur geri, kitur visai menki.

Kas dėl apšvietos tai skaitymas kningų ir laikraščių pas mus labai nupuolė, užtai girtuokliavimas žymiai kįla. **Merkurijus.**

IŠ GRUŽDŽIŲ, ŠIAULIŲ PAVIETO.

Pas mus girtuokliavimas nesiliauja; seredomis, mūgės dienose, karčiamos kimšte-prikimštos. Kaikurie žmonelės čionai, taip pasinėrę skolose, kad ir jų vaikai vargu galės išmokėti tas skolas, o vis tai dėl girtybės. Degtinę maukia netik suaugę vyrai ir moterįs, bet ir piemenėliai. **Merkurijus.**

IŠ KALVARIJOS, SUVALKŲ GUBERNIJOS.

Birželio 28 d. vietinėje "Žiburio" mokykloje iškilmingai užbaigėme mokslo metus. Žiemą mokinosi 90 mokinių, o vasarą liko 40.

Vaikai, baigdami mokslo metus, priėjo prie išpažinties ir, išklausę bažnyčioj šv. Mišių, susirinko išpuoštoj žolynais mokykloj laikyti egzaminų; atėjo taipgi kaip-kurių tėvai ir motinos. Šiuos mokslo metus pradėjome labai vėlai — Gruodžio mėnesio pradžioje, bet iš atsakymų buvo matyti, kad per tą laiką vaikai gerai prasilavino, net ir pirmamečiai išmoko skaityti, rašyti, skaitliuoti.

Už mokslą vaikai moka mėnesiui po 25 kap., o kiek nepritenka mokyklos išlaikymui — 400 su viršum rublių prideda draugija. Jau treti metai eina, kaip kasmet išleidžiame iš savo mokyklos po keliasdešimts vaikų, gavusių pradinį mokslą, iš kurių, galima turėti viltį, bus geri katalikai ir geri lietuviai. O jaigu nebūtų šitos "Žiburio" mokyklos, tie vaikučiai liktų ar visai be mokslo, ar tik kelintas iš jų pas kokį "daraktorių" išmoktų paslebizuoti. Čia, rodos, kiekvienas aiškiai gali matyti ir suprasti kokią naudą atneša visuomenei gera mokykla. Užtai kiekvienas Kalvarijietis turi laikyti sau už priedermę šelpti mūsų draugiją ir jos mokyklą. **—as.**

("Šaltinis").

Anot laikraščių, Suvalkų gub. lietuviai kreipėsi Peterburgan su prašymu, kad, įvedus Lenkų Karalijoje savyvaldą, Suvalkų gub. miestuose, kur dauguma gyventojų lietuviai, pirmybė būtų duota lietuvių kalbai.

("Šaltinis").

IŠ JONIŠKIO, ŠIAULIŲ PAV.

Birželio mėn. 6 d. Joniškės gyventojas Kažimieras Rakšnis grįžo namon iš Skaisgirio mugės vienam vežime su škaplierninke Kučinskiene. Bevažiuojant per kaimą Kalnelį, rado besiilsinčius keturius ponaičius važiavusius benzinininiais dviračiais (motorais). Netoli Joniškės Rakšnis pamatė, kad motoristai atsiveja ir turės pro jų šalį pravažiuoti. Rakšnis, sukdamas į šalį ir norėdamas supriekti gyvulį, iškėlė augštyn į užpakalį botagą; tuom laiku vienas iš motoristų privažiavo taip arti prie galo vežimo, kad tas botagas prisiartinusiam motoristui stipriai užsinėrė ant kaklo ir per burną, o per stiprų turėjimą botago motoristas turėjo nupulti nuo motoro. Pargriuvęs ant kelio motoras kaukė it vilkas ir spardės kaip arklys, vis augštyn šokdamas, o motoristas šaukė, klykė pagalbos; jo veidas buvo kraujais apsiliejęs. Motoristai Rakšnį nutempė pas Joniškės urėdninką. Tas buk juokdamasi užrašęs Rakšnio vardą ir pavardę. Kas iš to išeis, nežinia.

("Rygos Garsas").

IŠ BIRŠTONO, TRAKŲ PAV.

Birželio 20 ir 21 d. čia buvo baisios šalnos; daugelio žmonių bulvės nušalnojo ir šiaip javai sugedo. **A. Juoz.**

("Saltinis").

IŠ MOLAINIŲ, PANEVĖŽIO PAVIETO.

Žemininkų viršininkas Molainių ūkininkams uždėjo po 15 r. pabaudos už tai, kad nelaikę kaime naktinės sargybos.

("Šaltinis").

IŠ PALANGOS, KURŠO GUB.

Liepos 1 d. bus 1905 m. baigusių Palangos progimnaziją moksleivių [illegible] kad pasim[illegible]s. Kviečiami taipogi ir kiti draugai, ankščiau ar vėliau baigę tą progimnaziją. Turbūt, bus pakeltas klausimas apie vietinės progimnazijos pakėlimą ligi 8 klesų.

("Šaltinis").

RUSINŲ BALSAI DĖLEI ŽALGIRIO SUKAKTUVIŲ.

Besiartinant Žalgirio kovos sukaktuvėms iš visų pusių pasklido įvairus balsai apie tą kovą, apie jos historijinę reikšmę ir svarbą taip Lenkijai, taip ir kitoms valstybėms ir tautoms. Daugiausiai apie tai kalba, žinoma, patįs lenkai ir jų spauda; jų gi dainų balsai aidžia ir kitų spaudoje, sutikdami vienur pritarimą ir užuojautą, kaip antai prancūzų ir italų laikraštijoj, kitur gi — užgynimą ir priešinimąsi lenkų gaidai, jųjų buvusių atsitikimų atvaizdinimams, jų reikšmės išdėstymams ir daromiems išvadžiojimams.

Tarp kitų ir rusinai (ukrainiečiai), kurie užsispyrę kovoja Galicijoje prieš lenkų viršenybę, savo spaudoje neužtyli tų sukaktuvių, kame aiman, nemaža, karčios tiesos.

Lenkų laikraštija, ytin jautri į svetimų atsiliepimus, akylai tų svetimųjų balsus rankioja ir kartoja arba bent pažymi. Taip lietuvių laikraščių delei Žalgirio sukaktuvių atsiliepimus sparčiai visa lenkų spauda persispauzdino iš "Vilties" ir "Lietuvos Žin." bevik ištiesai, nedarydama jokių komentorių (paaiškinimų).

Ir rusinų balsus taip-pat atkartojo, kad ir raukydamos. "Kurjer Warszawski" No. 182 patalpino ištraukas iš keletos rusinų laikraščių, kurias ir lietuviams naudinga žinoti.

Taip antai ukrainiečių organas "Dilo" rašąs:

"Ties Žalgiriu vokiečius nuveikė lietuvių ir rusinų, o ne tikrosios Lenkijos kareivija, beto vadovaujant Vytautui, atskiros lietuvių-rusų valstybės apgynėjui; Jagaila, gi, nemokąs nei rašyti prasčiokas, buvęs tik manekinu savo pačių-lenkę ir lenkiškojo dvaro rankose, prie to laimėjimo prisidėjęs yra bent.... maldomis.

Šiandieninė valanda yra geriausias teislys istorijinių Lenkijos kalčių prieš rusinus ir lietuvius. Ką gi ji yra padariusi naudai tų dviejų tautų, davusių jai tiek pajiegų ir galybės per ištisus 500 metų, praėjusių nuo Žalgirio dienos? Suvisai nieko, apart nelaisvės, kuri buvo privedusi tik prie kruvinų vaidų, o pagalios pagamino ir pačios lenkų valstybės pražutį. Kuomet gi po to nuopuolio prasidėjo rusinų-ukrainiečių ir lietuvių tautų atsigimimas, Lenkija, pati velkanti vergijos jungą, buvo intempus visus savo jiegų likučius, kad tik išlaikius tiedvi tauti priklausomybėj sau ir toliau ant jų viešpatavus. Ukrainų-rusinų ir lietuvių atgimimas yra įvykęs prieš lenkų valią, kurie uoliai darbavosi ir darbuojas, kad tiktai jį sutrukdžius, kad neprileidus tų dviejų tautų prie pilno tautinio gyvenimo, kad ir atetyje, išlaikius jiedvi savo valdžioj. Tajai lenkų politikai istorija jau yra ištarus savo nusprendimą: šiandien, per 500-ines sukaktuves Žalgirio laimėjimo įvykusio labiausiai ačiū lietuvių ir rusinų spėkoms, labjausiai Lenkijos nebeužkenčia jos buvusieji Žalgirio sėbrai — rusinai ir lietuviai, matydami joje savo nelaisvės sinonimą."

Taip tat rašo "Dilo". Senas rusinų (rusofilų) organas "Haličanin" šiap atsiliepia: "Iš irtorijos prityrimų lenkai neištraukė reikalingo sau pamokymo. Žalgirio iškilmėms jie yra pridavę siaurai šovinistišką spalvą, iškraipydami tikrąją istorijinio atsitikimo reikšmę ir būdą. Vietoj to, kad Žalgirio kovos atminimu sužadinus savyj troškimą apsiginti nuo apresiviško germanizmo, jie, pakylėdami savo istorijinės valstybės idėją, sumanė tas sukaktuves sunaudoti prieš pačius slavus, ypatingai prieš tuos, kuriems teko jų junge būti. Tą garbingąją iškilmę jie nutarė paminėti tuo, jog surinktosios ir dar renkamosios prie tos progos piningų krūvos suvartotos bus lenkiškomsioms mokykloms rytiniuose lenkų kraštuose, t. y. atvirai kalbant — rusinų vaikams lenkinti, kas pilnai sutinka su istorijinėmis lenkų tautos padavomis verčties į rusinų užgyventą kraštą."

Ir "Prikarpackaja Rus", organas Galicijos rusų, nepripažįstančių atskirai Ukrainos nuo Rosijos, rusinų nuo rusų, nepasitenkinęs yra iš ruošiamųjų Kriokavoje šventimų ir apeigų:

"Lenkija — rašo jisai, — kuri su savo slaviškųjų brolių pašalpa ties Žalgiriu išgelbėjo savo neprigulmybę, vienam jų — rusams atsidėkavo, uždėdama jam politikos, kultūros ir dvasios jungą. Nebūk Žalgirio, nebūtų buvę Liublino unijos ir jos fatališkų vakarų Rosijai pasekmių. Linkėtume vieno dalyko, būtent kad Žalgirio kovos minėjimas paskatintų lenkus apsvarstyti jos pasekmes; kad dalyvavimas toj kovoj rusinų ir čekų įtikintų juos, jog tiktai su slavų ir Rosijos pagelba tegalės jie išgelbėti vakarų pakraščius, o gal net ir naują Žalgirį suruošti vokiškamjam užpuolikui. Bet pirmiaus reikia jiems išsižadėti svajonių apie Jagailonų Lenkiją ir priekabių prie svetimos savasties." **V. K.**

("Viltis")

IŠEIVIAI IR IŠEIVYSTĖ.

Laikraštijoj pakilo klausimas apie "išeivius ir išeivystę". Ypač kalbama daug apie išeivius į Ameriką: piešiama jų vargai, projektuojama kaip jiems suteikti pagalba, jieškoma ir aiškinama priežastįs, kurios varo lietuvius iš tėvynės ir tt. Aš ir-gi noriu pasakyti žodį apie išeivystės priežastis, ir kokiu keliu žengti prie jos sulaikymo. Kaip matome iš statistikos, išeivių skaičius dauginasi. Kaip vienas mūsų laikraščių sako, "jaigu dar kelis metus taip plėtosis išeivystė, tai Lietuva pasiliks piemenų šalimi". Ištiesų ir eina prie to. Visas stipriausias darbininkų spėkas iš Lietuvos į kitas šalis traukia: technika, kultūra ir laisvė; Lietuvoj lieka priaugantieji ir seneliai, kurie ir maudosi vargo jūrose dėlei stokos gerų darbininkų ir apšvietos.

Jaigu kas drįsta sakyti, kad lietuvis apleidžia tėvynę "smaguriaudamas rojaus", jieškodamas laimės svetimose šalyse, tai aptemdina visą išeivystės klausimą. Lietuvis žino, kad Amerika ne rojus, žino kad ten buvo ir esti dažniau kriziai, kurių pasekmė, tūkstančiai bedarbių, užmokesčio sumažinimas, darbo dienos pailginimas, žino kad darbas pabrikuose ir dirbtuvėse nesveikas, girdi, kad tūkstančiai darbininkų žūva kasyklose ir kitur. Nereikia užmiršti ir to, kad Amerikos valdžia ateiviams vis naujas kliutis stato. Kiek vargo, baimės ir išlaidų, kol peržengia Lietuvos rubežių, o kiek nesmagumų ir ašarų atsiskiriant nuo savųjų — tėvų, brolių, giminių, draugų ir pažįstamų!

Tai vis svarbus faktai, kurie mus verčia rimčiau pagalvoti, kokia gi galinga spėka gimdo išeivius, kad jų nesulaiko joks pavojus, joks nesmagumas. Ir vietoj žūti ar bent sumažėti išeivystei, ji priešingai dauginasi.

Kiek aš patyriau, spėka, kuri gimdo išeivystę slepiasi štai kur:

1) Kiekvienas žmogus visomis kūno ir proto jiegomis stengiasi palengvinti savo vargų naštą.

2) Į užrubežį vilioja, traukia kapitalo lenktinės, kultūra, laisvė.

Juk žinoma, kad į užrubežį

eina be mažko darbo žmonės. Ką-gi nustoja apleidęs tėvynę lietuvis darbininkas? — Nieko. Jai bent mažumos vargų.

Čia darbininko šeimyna iš 5—6 žmonių per metus išleidžia maistui maž-daug nuo 90—120 rub. Čia jam kasdien kokiai nelaimei ištikus stovi prieš akis baisi bado šmėkla. Čia darbininkas dažnai girdi nuo darbdavio prikaišiojimus: "užmokestį imti jųs žinote, bet dirbti tingite, nenorite, nemokate".

Darbo žmogaus reikalai pavesti Dievo apveizdai. Teisės kapitalo pusėje. Darbo laikas neapribuotas. Dvasiškiems jo reikalams užganėdinti įtaisyta: bažnyčia, karčiama, pasninkai ir tiek. Kas darbininkui geresnio ir naudingesno, persekiojimas, slopinimas. Visas svieto vargų priežastis veidmainiškai sukraujama ant darbininkų sprando. Toks tai Lietuvos darbininko gyvenimas.

O mažažemio gyvenimas ar daug kuo geresnis? Ūkininkai taip-pat turi savo vargų ir tai nemaža.

Amerikoj-gi darbininkas jaigu tik turi darbo, jaučiasi smagiau. Ten vienas žmogus metams maistui išleidžia maž-daug apie 300 dolarių, t. y. 5 kartus tiek, kiek Lietuvoje. Jam žinomas darbo laikas. Jis turi laiko paskaityti kningą, laikraštį, nueiti į teatrą, į muzėjų, prakalbų pasiklausyti, su draugais pasikalbėti. Ten yra darbininkų draugijos, kurios stengiasi apsaugoti darbininką juodai dienai užslinkus. Žodžiu visame jaučiasi smagiau.

Tai, mano nuomone, tokios priežastis gimdo išeivystę. Kol tos priežastis bus, negelbės nei kova, nei įvairus varžymai, nei pavojai, nei vargai, nei kareiviais sienų apstatymas, nei laikraščių apie išeivius nesmagios žinios.

Žinoma ir tenai vargų užtektinai. Ir tenai, rašydami laiškus, skundžiasi išeiviai ant savo vargų, bet galų gale visgi priduria, — kad darbo žmogui verčiau Amerikoj negu Lietuvoj.

Antra, Amerikoj lietuviai, bent jų dauguma, greičiau supranta visų savo vargų priežastį — tamsumą ir imasi šviestis.

Nemanau, kad taip skaitlinga išeivystė būtų geru daiktu. Atvirkščiai ji baisiai blėdinga.

Bet ką darysi, kad maža yra tokių, kuriems labiau rūpėtų tautos reikalai, kaip savi asmeniški. Tiems-gi, kuriems rūpi tautos reikalai, pirmineiga, pasilieka vienas tik kelias kovai su išeivyste: sekti kitų šalių kultūros ir laisvės keliais. Tiktai susilyginus su kitais žus ar bent sumažės išeivystė, kaip lygiai ir kiti mūsų vargai.

("Lietuvos Žinios").

IŠ DANIJOS.

Jensgaard'e yra lietuvių 21 žmogus. Visi jie tarnauja dideliuose ūkiuose. Per metus darbininkas uždirba apie 200 rublių, bet sutaupyti nesutaupo nieko ir kokie atėjo, tokie ir pasilieka. Kad nelankytų restauracijų, tai gal dar šiek-tiek liktų, bet ir tai nekažin kiek galėtų namo parnešti. Svetimoje šalyje mūsų žmonės šąla tikėjime. 1908 m. buvo atvažiavęs iš Belgijos kuningas lietuvis Bielskis, o šiemet atsilankė taipogi iš Belgijos kitas kuningas lietuvis. Tie kuningai atvyksta aprūpinti katalikų reikalus. Bet iš lietuvių išpažintį atliko gal tik trečia dalis.

Geriau būtų, kad lietuviai Lietuvoje gyventų.

("Šaltinis").

IŠ AMERIKOS.

48 VALSTIJOS.

Pakėlus Arizoną ir Naują Mexiką į valstijų eiles, Amerika susidės iš 48 valstijų. Iš pradžių, pasiliuosavus nuo Anglijos, susidėjo tik ir 13 valstijų.

500 FARMŲ.

Amerikos valdžia garsina, jog apskričiuose užvaisintuose per privedimą vandens turi 500 farmų nuo 20 iki 80 akrų žemės išdalinimui žemdirbiams. Kolionistai turi užmokėti tik vandens privedimo išlaidas.

AMERIKOS IŠVEŽIMAS IR ĮVEŽIMAS.

Pereituose metuose Amerikon atgabenta dailės dalikų už $3.800.000, šiemet gi už $21.000.000, deimantų pernai atgabenta už $24.100.000, šiemet už $39.800.000. Brangių kastų atgabenta pernai už $21.100.000, šiemet už $26.200.000. Automobilių beveik už tiek jau įgabenta pernai kaip ir šiemet — už $2.900.000. Išviso gi iš svetur prekių atgabenta už $1.558.100.000, o išgabenta už $1.710.000.000. Išgabenimas, sulyginus su pereitais metais, pasididino $72.000.000 įgabenimas gi $246.000.000.

KRUVINOS MUŠTYNĖS SU STREIKLAUŽIAIS BROOKLYNE, N. Y.

Brooklyne tarp cukraus trusto streikuojančių darbininkų ir streiklaužių bei trustininkų liepos 28 d. iškilo kruvinos mištynės. Kuomet su streiklaužių pagelba trustininkai norėjo išvežti iš dirbtuvių cukrų, susirinkusi streikininkų kruva pradėjo svaidyti į vežimus plytomis. Vežimus dabojo policmonai. Vienas jų buvo užgautas plytos ir suriko "ugnį". Ūmai pasipylė revolverių šuviai ir žmonės pradėjo kristi, pažeisti, tačiaus neišsiskirstė ir ėmė šaudyti atgal. Į žmones šaudė trusto perdėtiniai. Pirmas iššovė trusto kasierius H. A. Morgan ir nušovė žmogų.

Minioje buvo daug moterų net ir su mažais vaikais. Tūlos jų, išstatę priekin savo vaikus, rėkė: "šaukit, šaukit į mūsų vaikus!" "New York Evening Journal" rašo, kad iš streikininkų minios girdėjosi šauksmas lietuvių kalboje (pasakyta "natives of Poland"): "Mušk! mušk! mušk!", o moterįs ir vaikai, kaip aidas kartoję šitą šauksmą.

Šaudymas ir plytų svaidymas dar ilgai nebūtų sustoję, jaigu nebūtų įsikišę kuningai, kurie ėmė raminti žmones. Susirėmime užmušta vienas žmogus ir 25 sužeisti, iš sužeistųjų ne vienas mirs. "New York Ev. Journal" paduoda šiuos nukentėjusių vardus: užmuštas: Nobolosky Valentas, 45 metų amžiaus, šuvis pataikė į galvą, iškarto krito negyvas. Sužeisti: Sanaski Julius, 26 metų amžiaus, peršauta koja ir ranka, pagysiąs; Kivita Juozas (laikraštyj pasakyta Carbato, laiškų-gi mums pranešta tikra pavardė, tai yra lietuvis) 40 metų amžiaus, pašautas į petį, pagysiąs; Levandovski Jonas, 26 metų amžiaus, pašautas į krutinę, pagysiąs; Banprod Jon., 34 metų amžiaus, pašautas į dešinę koją, pagysiąs; Bender Jonas, 36 metų amžiaus, užgautas plytos, mirsiąs; Slavoski Samuelius, 36 m. amžiaus, užgautas plytomis į krūtinę, pilvą ir nugarą, mirsiąs; Richard, policmonas pažeistas plytos.

Trustas turės stoti į teismą. Morgan užstatė "bond" $5.000.

UŽMUŠĖ MIESTO MAJORĄ.

Ridgeway, Va. Čia likosi užmuštas, miesto majoras A. H. Bousman. Jis gulėjo hamake prikabintame tarp dviejų medžių. Koksai praeivis po hamaku metė bombą, kuri explioda vo. Expliozijos Bousmono kojos tapo išrautos ir jis nuo sužeidimų pasimirė. Piktadario ne suėmė ir nežinia, kas jis yra.

SUĖMĖ MASKOLIŠKO BANKO KASIERIŲ.

New York. Vienoje valgykloje visai netoli maskoliškai-chiniško banko likosi suimtas to banko kasierius Ervin Wider, kuris pašlavė 600.000 dol. banko pinigų. Jį nugabeno pas teisėją, kuris pareikalavo už paleidimą 25.000 dol. kaucijos. Kadangi jis tiek pinigų neturėjo, tapo kalėjiman nugebentas. Detektyvai dabojo jo pačią, nes manė, kad pabėgęs kasierius turi susinešimus su pačia. Ir neapsiriko.

SUIMTA PORA.

Montreal, Canada. Atkako čia iš Anglijos garlaivys "Montrose", ant kurio, kaip mano, yra D-ras Crippen, kuris Londone užmušė savo pačią, o paskui su savo stenografe iš Londono išdumė. Atkakus laivui, tuojaus ant jo nuėjo Londono policijos urėdninkas Dew, kuris D-rą Crippeną asabiškai pažįsta.

TAI BUVO JIEŠKOMAS.

Father Point, Queb. Atkakusiame laive Montrose buvo iš tikro jieškomas D-ras Crippen, kuris pabėgo iš Londono, kada viduryj namų, kur gyveno, rado kuną jo moteries, ir mergina Ethel Clara Lenere, jo stenografė. Londono detektyvas, atkakęs ant laivo, abudu suareštavo. Crippeną jis asabiškai pažinojo. Mergina buvo vyriškuose drabužiuose, o Crippen pasidavė kuningu. Abudu leis sugrąžinti Anglijon. Laivo pasažieriai visai nežinojo, koki paukščiai su jais drauge važiuoja.

MUŠA NEGRUS.

Palestine, Tex. Aplinkinėse Slocum ir Denison, 300 ginkluotų baltųjų pradėjo be jokios priežasties mušti ir skersti beginklius negrus, nušovė jų apie 20, o gal ir daugiau.

Sioux Falls, S. D. Ir čia skerdė negrus. Kiek jų užmušta, nežinia. Mat Amerikoj su negrais daro tą patį, ką darė Maskolijos juodašimčiai Odesoj, Baltstogėj, Kišineve arba Kijeve su žydais.

UŽSIMUŠĖ MILIJONIERIUS

Mineral Wells, Tex. Koloradio valstijoj, netoli Ludlow, ant vėžių Colorado & Souther geležinkelio rado negyvą milijonierių R. K. Wylie. Jis važiavo su savo pačia, bet ji rytmetyj, atsikėlusi, vyro vagone nerado. Koronierius mano, kad Wylie tapo užmuštas, o užmušėjas jo kuną ant vėžių išmetė. Bet jis galėjo ir pats iššokti.

UŽMUŠĖ SAVO MOTINĄ.

Quincy, Mas. Italijonas dirbtuvės savininkas Lanis Restilli iš Gracite nušovė savo motiną ir akmenų skaldyklos savininką Hardwicką, o jo brolį ir savo brolį pašovė. Matyt italijonas gavo porto sumaišymą. Jam pasisekė pabėgti.

NEBUVO NORINČIŲ PRIEGLAUDOS JIEŠKOTI.

Kansas City, Kans. Pagarsėjusi Amerikoj saliunų daužytoja Carrie Nation buvo įrengus namus prieglaudos pačioms girtuoklių vyrų. Kadangi vienok nebuvo norinčių tuose namuose prieglaudos jieškoti, tai jie sugrąžinti jų įrengėjai. Dabar ji nori tuos namus parduoti ir už gautus pinigus įrengti apleistiems vaikams namus.

PRARIJO KRUTANTIS SMILTYNAS.

Maspeth, N. J. Gyvenantis čia 23 metų gatvinių karų konduktorius Elbrech su dviem draugais išėjo žvejoti į Jamaica užlają, kur užsibuvo iki sutemai. Einat namon, Elbrech užėjo ant krutančių smėlių ir jie pradėjo jį ryti; jo gi draugai nuklimpo dumble ir ryjamam duoti pagalbos negalėjo, todėl jį žemė ir prarijo. Jo kuną tik ant rytojaus atkasė.

DIDŽUVIŲ PULKAS.

Seattle, Wash. Atkakęs čia gazalininis laivas "Helen Pohnson", pranešė, jog plaukiant Behrings jūrių siauruma, liepos 5 d. atsiėję jam prasimušti per pulką plaukiančių didžuvių, kurių buvę apie 20.000. Buvęs ant laivo fotografas nuėmė daug fotografijų ir gal jas neužilgio pamatysime krutančių paveikslų teatruose.

PAĖMĖ NEGERUS KIAUŠINIUS.

Pittsburg, Pa. Valdžios inspektorius iš čionykščių šaldyklų, kuriose laiko valgio produktus, paėmė 125 skrynias kiaušinių paeinančių iš Nebraskos. Kiaušiniai tie buvo neva gvarantuoti, jog yra tyri, bet vienoj uncijoj jų įturio rado net 2 milijonu visokių bakterijų.

NEKENČIA PRIEVARTOS.

Cornncopia, Wis. Kadangi ugnagesių maršalas Albert Sandow su revolverių bandė versti kokį tai Brunnerį padėti ugnagesiams gesinti girių gaisrą, tas, už vartojimą prievartos, pašlavė maršalą kriminališkan teisman. Žingeidu, kaip į maršalo pasielgimą žiurės Amerikos teismas. Europoj panašiuose atsitikimuose visur prie[illegible] gesinti ugnį tai visų, o ne vien ugnagesių reikalas.

NUSIŽUDĖ IŠ BAIMĖS DŽIOVOS.

Town Cross Clairs, Wis. Nusižudė čia 15 metų mergaitė, Karolina Plenss. Mergina mat sirgo ir manė, kad gavo džiovą ir kad turės mirti. Nusižudė bijodama miršies. Apie tai ji pranešė tėvams paliktame jiems laiške.

BAIMĖ SVETIMAM KRAŠTE.

Pereitą sevaitę, ant garlaivio "Pannoma" atkako į New Yorką 21 metų mergina Rosa Numeth, su savo apsivedusia sesere. Seserį tuoj išleido, bet merginą, kadangi ji kelionėj gavo akių uždegimą, sulaikė ir nugabeno ant Ellis Island. Kada gi nugabeno ligonbutin ištyrimui ir visai merginą uždarė, ji bandė per langą laukan iššokti. Mat ji dar savo kaime girdėjo, kad yra koki mergų prekėjai, tai, kada ją išrėdė, manė, kad į tokių prekėjų rankas pateko.

SUSIMUŠĖ.

San Antonio, Tex. Gyvulių ganytojai, susimušė su mexikonais iš San Benito. Trįs ypatos tapo užmuštos, o dvi pavojingai pašautos. Gaudant piemenims kokį ten plėšiką, į juos pasisislėpę šauliai pradėjo šaudyti.

AUDRA.

Hawesville, Ky. liepos 28 d. šitose aplinkinėse siautė audra su debesų praplyšimais, nuo ko užgimę tvanai ir nunešė veik visus tiltus. Kelių daugumas vandens apsemti, Louisville & St. Louis geležkelis daugelyj vietų vandens uždarytas. Išgriauta geležkelio stotis Louisburge ir apsemtos dirbtuves Cell Cilly, Ind. Prigėrė taipgi daug gyvulių.

LYTUS UGNĮ UŽGESINO.

Denver, Col. Roull pavietyj siautė girių gaisrai, kurie išnaikino medžius ant ploto 40.000 akrų. Užėjęs liepos 28 d. lytus užgesino ugnį giriose Larimer pavietyj.

KARŠČIAI.

Omaha, Nebr. Čia dar vis dideli karščiai. Mieste Omaha 27 liepos buvo 104° šilumos šešėlyj, o mieste Beaver City net 108° šilumos.

NELAIMĖS.

Quebec, Kanada. Netoli La Tuque explioda vo parakas geležkelio traukinyj. Expliozijos 11 darbininkų tapo užmuštų.

Decatur, Ill. Netoli Niantic automobilius susimušė su elektrišku karu. Prie to dvi ypatos tapo užmuštos, o viena mirtinai sužeista.

Lena, Wis. Bevežant degtukus, sulipę į vežima, trįs Armero Casparo vaikai, uždegė vežime šiaudus ir visi vaikai sudegė.

Cleveland, O. Prie St. Clair ave. gatvinis karas susimušė su trukiu Pennsylvania geležkelio. Prie to 12 ypatų tapo sunkiai sužeistų.

Joplin, Mo. liepos 29 d. čia vėl apsinuodino lavonų nuodais 22 ypatos; iš viso gi sevaitėj buvo 102 apsinuodinimai. Dvi ypatos pasimirė, o daug pavojingai serga. Sveikatos užveizda pareikalavo inspektorių, kad jie ištirtų priežastis tų apsinuodinimų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **South Bend, Ill.** Pasitraukė nuo vietų 15 streiklaužių Grand Trunk geležkelio, kadangi jiems nusibodo kova su streikuojančiais tarnais.

¶ **Terre Haute, Ind.** Angliakasiai 11 distrikto Indiana valstijoj, 7.375 balsais prieš 5.529 nutarė priimti kompanijų išlygas ir užbaigti streiką.

¶ **Cleveland, O.** Agentai Grand Trunk geležkelio gaudo streiklaužius. Viename čionykščiame hotelyj jie parengė biurą streiklaužių priėminėjimo, bet hotelio savininkas, apie tai išgirdęs, juos iš hotelio išvijo.

¶ **Oskaloosa, Iowa.** Angliakasių organizacijos volstijoj Iowa veik vienbalsiai nutarė paskubinti 100.000 dol. streikuojantiems Illinois valstijoj angliakasiams.

¶ **Columbus, O.** Streikuoja čia taurnaujanti ant gatvinių karų. Miesto majoras laukia riaušių, todėl pareikalavo nuo gubernatoriaus kariumenės.

¶ **Denver, Cal.** Susirinkime delegatų "Western Federation of Workers", delegatai smarkiai užsipuolė ant prezidento "American Federation of Labor" Gompero ir reikalavo, kad jis visai nuo savo vietos pasitrauktų, nes nemoka vesti darbininkų reikalų.

¶ **Lausing, Mich.** Vokietijos geležkelių komisija pradėjo egzaminuoti Grand Trunk geležkelio kompanijos sutrauktus vietoj sustreikavusių savo tarnų streiklaužius. Ir persitikrino, kad daugelis jų menkai išmano apie savo pareigas. Komisijos perdėtinis pareikalavo, kad kompanija paleistų streiklaužius.

¶ Pereitą sevaitę Jungtiniuose Valsčiuose buvo 198 nusibankrutinimai, arba 17 mažiau negu užpereitą.

¶ **St. Louis, Mo.** Telegrafistams Misouri Pacific ir Iron Mountain geležkelių pakelta algos ant 6%.

¶ **Chicago, Ill.** Organizuoti namų statymo darbininkai nutarė streikuoti. Iki liepos 28 d. streikavo jau pusė darbininkų dirbusių prie statymo tulų namų.

United Master Butchers Association of America, kurios konvencija šiemet atsibus Chicagoj, mano įrengti Chicagoj neprigulmingas nuo trusto gyvulių skerdyklas ir mėsą pardavinėti pigiau. Minėta organizacija turi 53.000 narių.

¶ **Evansville, Ind.** Vulcan Plow Works savo darbininkams dovanoms paskyrė $8.000. Jiems gyventi pastatė gražius namelius. Tuose namuose, kuriuose užgimė vaikas, randa buvo dovanota.

¶ **New York.** Sustreikavo 400 darbininkų Federal Sugar Refinery Yonkerse. Dėl ko jie sustreikavo, kompanija nežino, nes jai savo reikalavimų jie nepastatė. Sustreikavę yra ateiviai.

LIETUVIAI AMERIKOJ

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

Nors nesenai čia buvo surengtas iškilmingesnis Žalgirio kovos paminėjimas, tai vienok 3-čia T. Mylėtojų Draugijos kuopa, pasinaudodama proga, surengė, liepos 26 d., Tautiškame name vakarą, kurio svarbiausia dalimi buvo p. J. Gabrio referatas apie Žalgirio kovą. Vakarą atidarė p. J. V. Liutkauskas, Centralinis Tėv. Myl. Draugijos pirmininkas, tam tikra prakalba. P. Gabrio referatas apie Žalgirio kovą nereikalauja platesnių paaiškinimų, nes jis dabar ištisai eina per "Lietuvą" ir apie jo vertę gali spręsti kiekvienas skaitytojas. Čia tik reikią patėmyti, jog illiustravimas referato 25 puikiais stere-optiškais paveikslais priduoda jam dvigubą vertę.

Su pagalba paveikslų ir tam tikro mesto ant audėklo kovos pleno, p. Gabrys mokėjo nupiešti taip vaizdžiai visą bėgį tos milžiniškos kovos, jog kiekvienam išrodė tarsi tas viskas atsitiko jo akyse. Žmonių buvo pilna svetainė ir reik pripažinti, jog tai buvo rinktina publika, kuri mokėjo pavyzdingai užsilaikyti per visą ilgą ir karštą vakarą.

Tikru vakaro papuošimu buvo net trįs chorai: "Mildos" (vien. vyrų), "Apšvietos" draugijos choras ir "Daina" iš E. New Yorko. Pirmas ir trečias buvo gabiai vedami p. Eremino, o "Apšvietos" choras p. Bukšnaičio. Smagu buvo klausyti dainelių "Apšvietos" draugijos choro, kuriam pilnai priguli padėka ir pritarimas, bet vakaro liaurai priguli "Dainos" chorui, kuris po p. Eremino batuta tikrai, kaip tai sakoma, griebė publiką už širdies. Choras nedidelis, bet jo nariai gerai "susidainavę" ir, galima manyt, šiek tiek "apsišlipavę"; choras galėtų pasiginčyt pirmiuystę net ir su Chicagos garsiuoju "Birutės" choru.

Didelis užganėdinimas buvo matomas, kada p. Liutkauskas pranešė susirinkusiems vietinės kuopos sąnariams, jog ilgai laukiami Kudirkos raštai jau atėjo ir sąnariai gali jau jubs atsiimti. P. Mikolainis, sugavęs iš kur tai pilną kompletą Kudirkos raštų, parodė publikai, ką šiuosmet gauna Tėvynės Mylėtojų Draugijos sąnariai ir ragino tą draugiją remti, kviesdamas sekančian kuopos susirinkiman. Teko patirti, jog buvo keli, kurie, nelaukdami susirinkimo, tuojaus netik prisirašė prie vietinės kuopos, bet užmokėjo po $2.50 už Kudirkos raštus (naujai prisirašę gauna juos tik už pusę kainos).

Visas vakaras padarė labai malonų įspudį, o rimtas programo turinys verčia pavadinti ji vienu iš naudingiausių vakarų. Teko girdėti, jog 3 T. M. D. kuopos žadama ir ateityje surengti neblogesnius už šitą vakarus.

K. Dzukas.

IŠ AMSTERDAM, N. Y.

Liepos 22 d. buvo čia grįždamas iš III T. M. D. seimo Chicagoje p. J. abrys. Iš tos priežasties sekantį nedėldienį (liepos 24 d.) greituoju buvo surengtos prakalbos paminėjimui 500 m. sukatuvių Žalgirio kovos Iš pradžių buvo manoma surengti tikrą apvaikščiojimą su plačiu programu, bet kad p. J. Gabrys už kelių dienų išvažiuoja Europon, pasiganėdinta tik prakalbomis ir dainomis. Prakalbos atsibuvo vietinėj bažnytinėj svetainėj. Nežiurint į neišpasakytai karštą dieną, žmonės, pakviesti vietinio klebono ant 5 valandos po piet, pradėjo rinktis jau nuo trijų. Penktą valandą jau buvo pilnutėlė svetainė — išviso apie 700 žmonių. Svarbiausiu kalbėtoju buvo p. J. Gabrys, kuris savo prakalboj labai prieinamai ir veizdingai nupiešė netik priežastis ir bėgį pačios kovos ties Žalgiriu, bet ir tolimesnės tos kovos pasekmes.

Atminimai apie garsią Žalgirio kovą, kurioj mūsų garsiagi bočiai į dulkes sutrynė kryžeivių galybę, privertė antrą iš eilės kalbėtoją B. K. Balevičių, palyginti buvusį lietuvių padėjimą ir galybę su dabartiniu mūsų tautos padėjimu. Paėmęs savo kalbai žodžius: "Svarba ne skaitlingume, bet kokybėj", jis daugybe pavyzdžių nurodė, jog lietuviai neprivalo nustoti vilties atgavimo savo tautai laisvės vien tik todėl, kad męs esame, sulyginus su kitomis tautomis, neskaitlingi. Bulgarai, Montenegra ir kiti dar neskaitlingesni, o šiandien džiaugiasi net politiška neprigulmybe. Šiuose laikuose laimė ir gerovė tautų (ypatingai mažesnių) priguli ne tiek nuo jų skaitlingumo, kiek nuo jų kokybės — apšvietos ir išsilavinimo. Todėl aišku, kad lietuviai, svajodami apie politiškąją neprigulmybę, turi pradėti nuo pakėlimo tarp savęs apšvietos, nuo išdirbimo savosios kulturos ir nuo sutvėrimo savo krašte pramonės.

Vakaro vedėju buvo vietinis klebonas, kun. J. Židanavičius, kuris, apart perstatymo kalbėtojų, ilgokai ir pertikrinančiai kalbėjo apie naudingumą mūsų tautai tokių įstaigų, kaip sumanytas įkurimas lietuviškojo banko išpirkimui dvarų Lietuvoj, kuriuos dabar maskoliai ir lenkai stengiasi apgyvendint savo "poselencais" Savo varde ir varde amsterdamiečių išreiškė p. Gabriui padėką už Amsterdamo atlankymą ir velyjo, kad sumanymas lietuviško banko greit būtų įkunytas. P. Gabrys taipgi aiškino, kokiu būdu ir kaip tokį banką galima įkurti ir užlaikyti.

Žmonės begalo tuom dalyku užsiinteresavo ir daugumas paskiau dar privatiškai apie tą dalyką klausinėjo. Prakalbas pamargino vietinis bažnytinis choras, kuris, po vadovyste p. Chomentaucko, padainavo tautiškąjį hymną ir kariškąją dainą.

Panedėlyj po pietų p. Gabrys, lydimas buvusio T. M. D. pirmininko B. K. Balevičiaus, išvažiavo Brooklynan, N. Y., kur turėjo skaityti referatą apie Žalgirio kovą utarninko vakare.

Lietuviai netolimo miestelio, Schenectady, taip pat norėjo surengti pas save Žalgirio kovos paminėjimą ir buvo atsiuntę Amsterdaman delegaciją pakviesti Gabrį pas savę tą patį nedėldienį. Jų, mat nesusinešta anksčiau su Amsterdamu ,todėl reikėjo rengiamą Schenectady apvaikšiojimą atidėti kitam laikui.

K. D.

IŠ RACINE, WIS.

Šiuo laiku pas mus darbai silpnai eina; pribuvusiam iš kitur darbas labai sunku gauti.

I. Case plugų dirbtuvė ir Michell Lewis, automobilių dirbtuvės beveik sustojo.

Nesenai čia įsikurė Kliubas vardu "Pirmas Lietuviškas Kliubas Racine"; Kliubo užduotį iki šiam laikui dar nežinomos matysime į kokias vėžes pakryps. Taipgi nesenai įsikurė čia ir parapija vardu Šv. Kazimiero. Tikimos gal bus kuomet ir kuningėlis.

Merkurijus.

IŠ GARDNER, MAS.

Pasaulėj nieko nėra amžino, kas, gyvas turi mirti. Taip gali netrukus atsitikti ir su L. S. S. 89 kuopa. Liepos 24 d. buvo socijalistų susirinkimas. Plakatuose buvo garsinta, jog bus svarstomi svarbus reikalai, todėl kviesta susirinkti draugus ir atsivest naujus prisirašyti. Kuopoj yra apie 40 narių bet susirinkiman atėjo vos septyni. Kuopos sekretoriaus P. J. Mockevičiaus, taipgi nebuvo, nes jo brolio buvo krikštynos. Nutarė Darbo dienoj surengti balių su svaiginančiais gėrimais.

Tūli socijalistai, nori sutverti kitą kuopą.

Draugas.

IŠ BLOOMVILLE, WIS.

Liepos 20 d. vėjas iš degančių miškų atnešė ugnį, kuri uždegė sudžiuvusią žolę pievose ir daug javų, sudegė tvoros ir daug triobų. Kaip kur šuliniai įgriuvo. Sudegė Heinemann Lumber Co. lentų pjovykla. sudegė visos triobos ir lentos; užliko tik viena mokykla; sudegė dvi lietuvių, trįs latvių ir šešios kitų tautų farmos. Kiek sudegė gyvulių, nežinau, bet sudegė daug karvių ir arklių. Gyvulius išvarėme ant vieškelio ir truputį drabužių išnešėme. Mano triobos buvo dar naujos ir jos nebuvo nuo ugnies apsaugotos, o už žemę dar ne buvo užmokėta, nes neseniai pirkau. Gyvenu dabar kaip čigonas budėj ir kenčiu didelį vargą. Gal bent giminės susipras mane sušelpti.

Juozas Snarskis,
Box 88,
Bloomsville, Wis.

LIAUDIES MOKYKLA.

Amerikos leituviai labai maža teturi draugijų apšvietai platinti. Tiesioginį apšvietos platinimo tikslą, rods, teturi "Tėvynės Mylėtojų Draugija" ir "Aušra". Tačiaus ir šios draugijos nėra apėmusios visų apšvietos reikalų: viena pirmiausion vieton deda kningų išleidinėjimą, kita-gi moksleivių rėmimą. Dabartės gavome žinią, kad Brooklyne šiemet pradėsianti veikti pernai įsikuruši draugija apšvietai platinti vardu: "Liaudies Mokykla". Ši draugija užsiims įkurimu mokslo kursų, kningynėlių, skaityklų, skaitymu referatų, organizavimu dramatiškųjų kuopų, chorų ir tt. Taigi draugija ketina apimti gyvą apšvietos platinimo darbą. Paduodame prisiųstus mums tos draugijos įstatus.

DIDŽIAMJAME NEW YORKE INKURTOS RUGSĖJO 1909 M. LIAUDIES MOKYKLOS INSTATAI.

§1. Draugijos vardas: "Liaudies Mokykla".

§ 2. Tikslas: Skleidimas šviesos ir apskritai kulturos kėlimas lietuvių tarpe. Šį tikslą Dr-ja stengiasi vykinti:

I. a) skaitymu systematiškų lekcijų iš įvairių mokslo, dailės, visokio meno ir pramonijos šakų;

b) skaitymu referatų ir vedimu viešų diskusijų įvairiuose dienos klausimuose, paties gyvenimo iškelia-

c) inkurimu pradinio mokslo kursų suaugusiemsiems ir priaugantiems;

d) steigimu kningynėlių ir viešų skaityklų;

e) organizavimu dramtaiškų kuopų, dainininkų chorų, rengimu spektaklių, koncertų ir šiaip jau padoraus pasilinksminimo vakarų.

II. Liaudies Mokykla savo veiklumą tiesia ir į kitas lietuvių kolonijas. Ji steigiasi visur, kur tik pasiekiama:

a) organizuoti šviesesnįjį lietuvių-išeivių gaivalą į tam tikrus šviesos platintojų burelius, kurie toliaus patįs varo kulturos darbą toje apylinkėj.

b) apylinkėse, kur dvasiškųjų jiegų stoka Liaudies Mokykla sulyg savo išsigalėjimu siuntinėja iš savo ar iš kitų artimesniųjų vietų prelegentus, kalbėtojus, pagaliaus sutaisytas viešam skaitymui lekcijas ar referatus.

NARIAI.

§ 3. Liaudies Mokyklos nariu gali buti, be gimties skirtumo, kiekvienas prasišvietęs asmuo, sutinkąs su draugijos tikslu ir norįs aktyviškai prisidėti prie jos uždavinių vykinimo.

§ 4. Kandidatai į narius turi buti rekomenduojami dviejų L. M-klos narių. Jie priimami slaptu balsavimu.

§ 5. Teisės visų narių lygios.

§ 6. Kiekvieno nario doriška priedermė prirengti į metus nors vieną viešą paskaitą.

§ 7. Nariai moka L. M-klos iždan mėnesines įnašas sulyg jos Visuotinųjų Susirinkimų nutarimu.

§ 8. Narys, nesilankęs per šešis mėnesius į draugijos susirinkimus ir aktiviškai neprisidedąs Liaudies Mokyklos kulturiškame darbe, skaitomas savo noru iš draugijos išstojusiu.

§ 9. Paprastieji L. M-klos posėdžiai laikomi sykį į mėnesį; prisiėjus reikalui, sušaukiama nepaprastasai susirinkimas.

§ 10. Posėdis skaitoma tiesotas, atvykus ⅓ narių.

TURTAS.

§ 11. Liaudies Mokyklos turtas susideda: a) iš mėnesinių narių įnašų; b) pelno iš įvairių draugijos parengiamų susirinkimų, vakarų, spektaklių, etc.; c) dovanų.

§ 12. Turtas apverčiama: samdymui butų susirinkimams ir vakarams; kningynų steigimui; parsisiųsdinimui įvairių lietuviškų ir svetimų sulyg reikalo perijodiškųjų raštų skaityklon, — ir apskritai pridengimui visokių išlaidų, kurie tik L. M-klos kulturiniame darbe pasidaro.

ORGANIZACIJA.

§13. Pildomuoju draugijos organu yra jos Valdyba, renkama vieniems metams ir susidedanti iš a) Pirmininko, b) Raštininko-Iždininko, c) Kningininko ir d) dviejų Literatiškojo Komiteto narių.

§ 14. Viršiausioji L. M-klos įstaiga yra jos narių Visuotinasai Susirinkimas.

§ 15. Visuotinąjį Susirinkimą sušaukia Valdyba sykį į metus, pasibaigus paskaitų sezonui, ne vėliau gegužės 15 dienos.

§ 16. Pakvietimą Visuotinan Susirinkiman Valdyba išsiuntinėja visiems nariams nevėliau dviejų sevaičių prieš jo atidarymą.

§ 17 Visuotinasai Susirinkimas:

a) išklauso draugijos pirmininko prenešimo apie L. M-klos veiklumą prabėgusiais metais;

b) nuskiria revizijos komisiją peržiurėjimui draugijos turto;

c) perkrato Valdybos ir Komisijų veikimus;

d) peržiuri ir patvirtina draugijos inplaukų ir išlaidų apyskaitą už prabėgusiuosius metus;

e) perenka draugijos Valdybą sekantiems metams;

f) nubraižo Liaudies Mokyklos darbų projektą sekantiems metams.

§ 18. Visuotinojo Susirinkimo nutarimai atliekama slaptu balsavimu.

§ 19. Visuotinojo Susirinkimo posėdžiai tiesoti, dalyvaujant juose vienam trečdaliui visų Drjos narių — išskiriant tarimui apie draugijos likvidaciją (§ 21).

§ 20. Šie įstatai gali buti, sulyg reikalo, Visuotinųjų Susirinkimų taisomi ir papildomi, neliečiant vienok pačių L. Mokyklos pagrindų, apskelbtų jos Tiksluose (§ 2, I, II).

§ 21. Draugiją gali uždengti Visuotinasai Susirinkimas dalyvaujant jame ne mažiau dviejų trečdalių visų draugijos narių ir tinkant ant to nemažiaus dviem trečdaliam visų Visuot. S-me dalyvaujančiųjų.

§ 22. Įvykus Liaudies Mokyklos reikalų likvidavimui, visas jos turtas turi but pavestas Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje.

IŠ LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ

"Tėvynės" redakcija polemizuoja su dr. Graičūnu dėlei jo straipsnio "Neubagaukime, tik dirbkime", tilpusio "Lietuvoje". Iš šitos polemikos mums teindomu pajudintas žemės išpirkimo klausimas. "Tėvynės" redakcija skaitydama dr. Graičūno nuomones "nedasisėdėjusiomis" ir nelogiškomis, sako, kad jis nebūtų taip įsišokęs, jaigu butų "susipažinęs su planais vyrų, užmaniusių išpirkimą dvarų "Lietuvoje", ir nurodo J. Gabrio straipsnį "Tėvynė pavojuje", kuriame nuo amerikėnų "nieko daugiau nereikalaujama, kaip tik sutvėrimo akcijinės bendrovės, kuri pirkinėtų Lietuvoje dvarus". Taigi tame ir dalykas, kad šitie p. J. Gabrio "planai" buvo dar mažiau "dasisėdėję", negu dr. Graičūno nuomonės.... Šiame "Lietuvos" numeryje telpa vieno įžymesniųjų Lietuvos advokatų laiškas, pabrėžiąs, jog Amerikoj įsikurusi bendrovė neturi teisių pirkti žemę Lietuvoje. P. J. Gabrys nei to nežinojo.

* * *

Sakoma, būtinai dienraščio reikia. Tik iki šiol dar nebuvo rimčiau gvildenta ir pasiaiškinta, dėlko jo reikia. Vienutinė atrama buvo ta, kad kitos tautos turi, tai ir męs neapsileiskim. Vienok šitoki atrama yra gera tik tąsyk, jaigu "neapsileisti" verčia tautos gyvenimo sąlygos. Kitaip sakant čia svarbu ne "apsileidimas" kitais, bet tai, ar yra gyvas reikalas tam ar kitam dalykui įkūnyti.

Dienraščio reikalingumą dabar ėmė svarstyti p. Papartis "Vien. Liet." N. 30. Svarbiausią ratio dienraščiui gyvuoti jis mato tame, kad dienraštis galėtų daug prigelbėti mūsų pramoninkams, pranešdamas kasdieninį pramonijos kursą. Sako:

> "Ir dienraštis labai ir labai prisidėtų prie pakėlimo pramonės. Daugumas ažuot piningus laikyti bankose, užsiimtų pramone, kur savo turteliui rastų šimteriopus nuošimčius ir lengvesnį gyvavimą, vieton dabartinės nuoskaudos, kurią ne vienam prisieina karčiai apverkti, prakišus per neišmanymą daugelio metų sunkiai uždirbtus skatikus"....

Tačiaus, skaitant šį pamatavimą, negali nekilti mintis, ar-gi lietuviškam gyvenimui, nebėgančiam per daug greitu tempu, nepakanka sevaitinių pranešimų apie pramonijos stovį.... Tik.... dalykas tame, kad ir tų sevaitinių pranešimų mūsų laikraščiuose neturime. Dėlko? Gal, viena, dėlto, kad mūsų žmonės dar nelabai daboja į tokius dalykus, kita-gi, kad tarpe mūsų nėra finansinių žinovų. Tokius-gi žinovus gamina ne laikraščiai, bet specialinės mokyklos ir biržos. Ar bus pas mus sevaitiniai, ar kasdieniniai laikraščiai, mes savo pramonijos nepakelsime, kol neturėsime jos žinovų.

Jaigu būtų prasmė dienraščiui gyvuoti, tai tik naujesnių žinių dėlei. Bet ir čia klausimas, kokias mes galime turėti naujesnes žinias. Žinios iš Lietuvos daug naujesnės negalės būti. Naujos žinios politikinės — mažai kam apeina.

Dauguma mūsų skaitytojų teįdomauja visokiais atsitikimais, nelaimėmis, gaisrais ir tt. Taigi ir dienraštis pakakintų mūsų skaitytojus tik tąsyk, jaigu jis būtų kimšte prikimštas aprašymais visokių būtų ir nebūtų dalykų. Bet ar taip jau būtinai to reikia?

Kol saulė užtekės, rasa akis išės.

Amerikos lietuviai tarėsi (pvzdž. laikraštininkų suvažiavime) įsteigti mokslaeiviams, "amžinąją stipendiją" Gruenwaldo amžinam minėjimui. Ne vienas jau džiaugėsi, pajutęs užtekant "amžinosios stipendijos" aušrinę. Bet veltui. Kol saulė užtekės, rasa akis išės.

* * *

Laikraštis, einąs iš Chicagos, "Amerikos Žinios", praneša, jog greitu laiku būsiąs padidintas; vietoj 8 pusl. turėsiąs 12 pusl. kaina-gi pasiliksiant ta pati, $1 metams.

* * *

"Draugas", nurodydamas, į tūlą turtingą italą S. Z. Poli, parašiusį į anglų dienraščius karštą protestą prieš žeminimą italų vardo Amerikos spaudoje, sako, kad ir mums lietuviams reikia pasekti Poli'o pėdomis, ir protestuoti prieš lietuvių pravardžiavimus bei niekinimus.

* * *

"Vienybės Lietuvninkų" redakcija, klausiant vienam savo skaitytojų, paaiškina, jog žodis "kuningas", anot mūsų kalbos žinovų, esąs tikrai lietuviškas žodis. "Iš juoko — esą — išvedama, jog lietuviai dėlto savo valdonus pavadinę "kunigais", kad jie visuomet būna **kūningi**, tai yra, riębųs"....

"V. Liet." rekacijos čia suklysta. Nei vienas dabartinių kalbos žinovų žodį **kuningas** nesako esant tikrai lietuvišku. **Kuningą** žiloj senovėj lietuviai pasiskolino nuo **gothų**. Senobinis gothų žodis buvo **kuni** — giminė, rasė, **kuning** — giminės vadovas; iš to paties žodžio yra išsirutuloję dabartiniai: vokiškas — **koenig**, šved. — **konung**, daniškas — **konge**, angliš. — **king**.

FILOZOFO NEBUVĖLIO GUDRYBĖS.

Viskas, kas yra perdaug, yra perdaug. Ši teisybė yra labai aiški. Vienok daugybė žmonių ir jos negali sugrumuloti.

Pas lietuvius dabar viešpatauja "mokslo" gadynė. Ir pas kvailiausią agitatorių ant galo liežuvio "mokslas" šoka "suktinį" ar "klumpakojį"....

Senovėje prakilniems poetams dėdavo ant galvos laurų vainikus. Dabar-gi yra skaitoma prakilniais tie, kurie ant galvos ar į galvą prisikrauna tyronų, valdonų, ponų, bombų, kirvių, kūjų, lopetų ir kitų galų.

Bloga, jaigu kas perdaug turi ambicijos, bet dar blogiaus, jaigu kas ją visai pameta.

Negerai, jaigu kvailas žmogus yra tikybinis fanatikas, bet dar negeriau, jaigu jis, pasilikdamas kvailas, į nieką neįtiki.

Nuolat tekartojamas "ai-ai-ai" nieko neatsieksia.

REIKALE ORGANIZACIJOS IŠPIRKIMUI IR IŠPARCELIAVIMUI ŽEMĖS LIETUVOJE.

Amerikos laikraštininkų suvažiavime, kaip žinoma iš protokolo, buvo pakeltas klausimas apie lietuviškąjį banką išpirkimui Lietuvoje parduodamų dvarų ir šiaip žemės plotų. Susižinojimui, ar Rosijos tiesos leis vesti Lietuvoje tokią operaciją ir kokiais pamatais galima būtų įkurti panašus bankas, buvo išrinkta komisija, į kurią įėjo D-ras J. Šliupas, A. Olševskis ir J. Grinius. Ši Komisija susirašinėjo su įžymesniais Lietuvos advokatais ir ant to pirmas A. Olševskis gavo štai kokį atsakymą:

P. A. Olševski,
Chicago, Ill.
Gerbiamasis Tamsta!

Kilęs tarp Amerikos lietuvių sumanymas, apie kurį Tamsta rašai, — yra labai svarbus ir gali buti pelningas. Tiktai reikia kapitolo ir žmonių, norinčių veikti.

Amerikiečių bendrovė negalės pirkti ir parceliuoti žemės Lietuvoje. 1) **Rusų įstatai neleidžia mūsų krašte pirkti žemę ne Rosijos pavaldiniams.** 2) Akcijonierių bendrovei gali buti leista pirkti žemės nedaugiaus 200 "desetinų" (apie 400 margų). Beto akcijonierių bendrovė gali buti įsteigta **tiktai leidžiant valdžiai.** Bet kad valdžia ir leistų įsteigti tokią bendrovę, tai kas per darbas jos butų, jaigu ji galėtų pirkti tik 200 dešimtinių. 3) Bendrovei-gi ne ant akcijų, bet komanditiniai galima bus pirkti žemę tik tuomet jai jos pilni nariai bus visi Rusijos pavaldiniai. Taigi mano nuomone, žemės pirkimą ir pardavimą parceliuojant ją galima didesnėse ribose įtaisyti tik štai kokiu budu: jaigu susidarytų komandintinė draugija, rusiškai vadinama "tovariščestvo na vierie", kuri įtaisoma be valdžios leidimo. Joje gali buti vienas, arba daugiaus "draugas". Tos ypatos, kurios skaitosis draugais privalo turėti teisės pirkti žemę Lietuvoje. Toji draugija turi susidėti iš tokių žmonių, kuriems visuomenė užsitikėtų ir duotų savo kapitalus apyvartai. Augščiaus pavadintoje draugijoje esti dar pajininkai, rusiškai vadinami "vkladčiki". Situjų nei skaitlius, nei suma įnešamų piningų neapribota. Tokiu budu ištikimi ir turintieji turto gvaranciją žmonės galėtų sutraukti daug kapitalo, turėti savo tarnystėje reikalingus specijalistus: agronomus ir kitus, pirkti ir pardavinėti dvarus su pelnu sau ir nauda visam kraštui. Dabar Lietuvoje žemė, sulyginant su kitoms dalimis, neperbrangi, o su kiekvienais metais jos kaina butinai augs, nes žmonės dauginasi, apdirbimo budas tobulinasi etc. Taigi, gerbiamieji Tamstos, greičiaus tarkitės, męs čion kiek galėdami prisidėsime darbu ir piningais. Jaigu Jųs, amerikėnai, prisidėsite, tai įvyks didelis darbas. Su tikra pagarba.... (vardo dėl tulų priežasčių neįdedame).

Iš šito atsakymo aišku, kad **Lietuvos žemių supirkimui negalima įkurti jokio banko ar korporacijos Amerikoje.** Lietuvojegi parankiausia tam tikslui draugijos rųšis yra komanditinė draugija, kurios sąnariai privalo turėti teises pirkti žemę Lietuvoje, taigi būti Rosijos pavaldiniais. Įsikurus Lietuvoje tokiai draugijai, Amerikos lietuviai, galėtų ją paremti, pavesdami jos operacijoms savo piningus, kaipo pajininkai. Dabar, kol dar jokios draugijos Lietuvoje nėra ir nežinoma, kokios bus gvarancijos, kad įdėtieji piningai nežus, Amerikos lietuviai nieko tame dalyke veikti negali. Tegul todėl Europos lietuviai padaro pradžią, įkuria tokią draugovę atsakančiais pamatais, o be abejonės Amerikos lietuviai ją rems.

(Teperspaudžia ar pamini šitas žinias kiti laikraščiai, kuriuose buvo tilpęs p. J. Gabrio atsišaukimas "Tėvynė pavojuje", be pamato kviečias Amerikos lietuvius dėtųs į akcijinę bendrovę).

DIENRAŠČIO REIKALE.

Ant mano straipsnio, dienraščio reikale, tilpusio "Lietuvos" No.27, atsiliepė beveik visi laikraščiai, pritardami mano sumanymui, kad mėginant surasti tikrą dienraščio parėmėjų skaitlių, reikia gauti su kuponu ir $3.00 prenumeratos. Tik pritariantiejie laikraščiai pataria, kad, nejvykus dienraščiui, prenumerata butų grąžinama piningais, ne kningoms.

Rašant minėtą straipsnį aš turėjau tą atmintyje, kad nejvykus dienraščiui ir grąžinant piningus, pasidarys daug darbo ir lėšų, taip gi bus lėšos ir priiminėjant piningus; prie vedimo kningų, atsakinėjimo laiškų ir tt. Abelnai imant lėšos bus mažiausiai 15c. nuo prenumeratoriaus. Jaigu atitrauksi po 15 centų grąžinant piningus, tai prenumeratoriai protestuos. Prisiimti redakcijai tas lėšas ant savęs, tai už 5.000 prenumeratorių redakcija turėtų panešti $750 nuostolio. Todėl tai aš ir patariau, kad už prisiųstą prenumeratą būtų grąžinama $3.00 vertės kningomis. Tokiu budu redakcijos lėšos užsidengtų, ir prenumeratoriai neprotestuotų, nes bus prisiuntę piningus tik tiz, kurie ant tos propozicijos sutiko. Tai buvo mano tiktai projektas, o projektą galimą priimti ar atmesti, ant to prievartos jokios nėra.

Tik "Draugo" redakcija ir V. V. Rutkauskas tam projektui priešingi. "Draugas" apgailauja, kad dienraščio sumanymas busiąs sunaudotas Olševskio kningų išpardavimui.

"Dienraštis—sako "Draugas"—reikia steigti ištikrųjų, pastatyti jį ant ratų ir vežti tol, kol ratai suksis. Bet nesmagu išgirsti, jog sumanymas galėtų geriausiai buti sunaudotas išpardavimui sukrautųjų spaustuvėse kningų."

Jaigu "Draugas" mato, kad dienraščio ištikrųjų reikia, ir net supranta, kad jį reikia pastatyti ant ratų ir vežti tol, kol jo ratai suksis, tai ko "Draugas" laukia, kodėl jo nejsteigia? Kam kenčia tuos nesmagumus, kurių da niekas nepadarė? Juk nieks da dienraščiui kelio neužstojo, ir niekas nestoja konkurencijon.

Steigti dienraštį "ištikrųjų", kaip "Draugas" sako, tai yra vienas; bet da reikia antro "ištikrųjų", būtent, kad įsteigtas dienraštis po mėnesiui ar kelių mėnesių nenumirtų. Tuom tai antru "ištikrųjų" ir yra, tie 10-000 prenumeratorių, užsimokėjusių iškalno prenumeratą nors už 8 mėnesius, apie ką aš rašiau "Lietuvos" No. 27. Pagalios ir tai dar nėra "ištikrųjų", kad įsteigtas dienraštis galės užsilaikyti. Tai dar priklausys nuo dienraščio sandarbininkų, kaip jie įstengs jį ištobulinti. Sevaitiniams laikraščiams truksta sandarbininkų padaryti juos tobulais, o dienraštis reikalauja daug daugiau už sevaitinius. Jai dienraštis nejstengs užganėdinti skaitytojų reikalavimus, skaitytojai jo nerems ir jo užsilaikymas gali buti "neištrųjų"; ratai gali nesisukti nors ir "Draugas" jį vežtų.

"Draugas" pasibijojo, kad prie progos dienraščio Olševskis neišparduotų už 27 tūkstančius dol. kningų ir apie tai rašydamas sako: **"nesmagu išgirsti".**

Bereikalo "Draugas" bailinasi kningų išpardavimu. Pakol žmonės neskaitys kningų; neskaitys nei laikraščių, nors jų ratus ir smarkiausiai suktumėme. Jaigu norime rasti dienraščiui skaitytojus, tai pasirupinkime pirmiau supažindinti žmones su skaitymo reikalu, o kada žmonės supras skaitymo reikalą, tada ir dienraščiai skaitytojus ras. Kiekviena parduota kninga taiso geresnį kelią ir laikraščių skaitymui, ir todėl nevertėtų "Draugui" bailintis kningų prasiplatinimo.

V. V. Rutkauskas "Lietuvos" No. 29 apie dienraštį pasakė panašiai "Draugui". Jis sako, kad ėmimas iš kalno prenumeratos bus tai akcijonieriška korporacija, ir išleistojai, už svetimus piningus, nesirupins laikraštį pagerinti, bet bus, kaip Dievas duos.

Norėčiau, kad p. Rutkauskas nurodytų kiek yra laikraščių, kurie neima prenumeratos iškalno? Man rodosi kad visi prenumeratą ima iškalno, o jai taip, tai ar tada, pagal p. Rutkausko nuomonę, tie laikraščiai yra skaitytojų savasčia? Skaitytojas turi tiesą gauti tiktai vieną kopiją laikraščio per tiek laiko, už kiek jo prenumerata užmokėta, bet neturi jokios tiesos prie spaustuvės litarų, mašinų ar firmos. Toliau p. Rutkauskas sako "Dienraštį turėtų įkurti savo piningais, o visi pažangesni lietuviai jį rems".

Kad visi pažangesni lietuviai jį rems, yra tai tuščias prižadėjimas, ant nieko neparemtas ir niekuom negvarantuotas, ir klausimas; kiek tų pažangesniųjų lietuvių yra ant kurių prižadų butų galima remtis?

Įkurimas dienraščio ims mažiausiai $20.000. Jo operacija ims apie $160 ant dienos. Kad sužinoti kaip tie pažangesnieji lietuviai dienraštį rems, reikia mažiausiai 3 mėnesių. Įrengimas $20.000, trijų mėnesių operacija $14.400. Sykiu iškaščiai bus $34.400.

Labai maloněčiau, kad p. Rutkauskas nurodytų tokį filantropą, kurs pasitikėdamas ant žodžio pažangesniųjų lietuvių išmestų $34.400 ant išbandymo ar jie jį rems ir ar dalaikys duotąjį žodį.

A. Olševskis.

DĖLEI 4 LIEPOS PARODOS.

Per padidinančius stiklus adata išrodo kaip balkis. Taip atsitiko su aprašymu, arba, geriaus sakant, kritika, parašyta, 27 "Lietuvos" nr., "Liet." Rep., apie 4 liepos apvaikščiojimą. Ten rašytojas nurodė **visus teisingus** įspudžius, gautus iš minėto apvaikščiojimo, jų neperdėdamas, ir visai neturėdamas mintyje ką nors "apšmeižti", vien nurodė klaidas ir nupeikė nepasirupinimą reikalingų parašų, kokius visi kiti parodininkai (apart lietuvių) turėjo, ir dėl to pasakė, jog **daugumas iš žiurėtojų** nežinojo, kas ten ėjo; kiti galėjo atskirti, jog ten ėjo **ne airiai,** bet visgi nežinojo, kas ėjo, nes lietuviai ir jų vėluvų spalvos bei lietuvių fiziognomijos svetimtaučių visuomenei mažai težinomos. Vienok iš to aprašymo kaikurie chicagiečiai padarė didelius dalykus ir jame rado "apšmeižas".

Kad tas visas straipsnys buvo teisingas, ir kad visus dalykus, koki jame paminėta tikrai "Lietuvos" Rep. savo **ausimis nuo žmonių į parodą žiurinčių girdėjo,** tą šiuomi "Lietuvos" Rep. patvirtina ir viešai tvirtins, jog tai yra teisybė, nors neapkenčianti to teisingo aprašymo kaszinkaip šauktų. Kas teisybė, nebaisu tą viešai tvirtinti. Užtikrinu, jog tikrai girdėjau žmones plojant ir sakant, jog "atvažiuoja airių choras", kuomet pasigirdo "Birutės" choro dainos. Girdėjau **pačius lietuvius** sakant, jog **tos vėluvos ir maršuotojai,** kurie ėjo paskui airių vežimą, **yra airiai.** Girdėjau taipgi kaikuriuos menančius, jog **"eina vokiečių draugijos"** Tą viską girdėjau, eidamas šaligatviu, po kairei pusei, drauge su **lietuvių parodininkų skyriumi** iki Adams gatvei mieste, kur reikėjo apsistoti, **ne** praėjimas buvo užkimštas. Žinoma, aš negirdėjau, ką sakė gubernatorius Deneen ir majoras Busse, apie kurinos "Lietuvoje" ir "Katalike" mini pp. Mažeika ir Evaltas, buk jie sakė "Here come Lithuanians". (Argi p. Mažeika tą galėjo girdėti sėdėdamas ant parodos vežimo?). Bet tai mažas dalykas, nes laikraščių reporteriai ir miesto valdžia, be abejonės turėjo žinoti, kad lietuviai ne airiai. Aprašydamas tą parodą, aš nemaniau, kad reporteriai ir majoras neatskyrė lietuvius, bet nurodžiau, kiek girdėjau ir mačiau, jog **paprastoji minia** tą mažai atskyrė. Man rodosi, jog svarbiausiu pasigarsinimu yra pasigarsinimas prieš miną, ne prieš valdininkus, kurie ir be to labai gerai lietuvius žino. Ar gali nors vienas išteisinti parodos rengėjus, kurie neparupino reikalingų parašų, kokius **visi kiti turėjo?** Kodėl parodos rengėjai dėl to nepasiteisina ir dar sako, jog jie nemato reikalo teisinties? Ir už ką čia kaltinti "Liet." Rep., ar už teisingą nurodymą, kad lietuviai rengė parodą, bet užmiršo svarbiausią dalyką, kokis juos butų tikrai pagarsinęs. Kad paroda buvo—gerai, bet kad butų buvusi su parašais — butų buvę dar geriaus. Kas gi tam priešingas? Kad laikraščiai pagarsino ir "dargi pagyrė" lietuvius parodininkus, tai gerai, bet kad butų minia načiusi ir stebėjusis iš nežinonų lietuvių, tai butų buvę dar geriaus. Ar gi tai ne tiesa? Ir todėl prieš ką čia protestuoti ir rikaišioti visokius melus?

Tiek dėlei "pasiteisinimo". Dabar tulos priežastis verčia pažiurėti ir kitą prie to prisiungusį dalyką. Tuo dalyku yra tasai (bent iš dalies) nelaiminasai "Reporteris", kuris savo pranešimais negalėjo išvengti neįžeidęs tulas ypatas. Tarp įžeistųjų, savu laiku, pasijuto esąs ir "Kataliko" išleistojas, apie kurio bylą su Martinkum buvo patilpusi "Lietuvoje" žinia. Rodosi tas taip mažas dalykėlis, kokių žinių rinkėjai neikada negali išvengti, bet pas mus tas pasidarė dideliu dalyku. Todėl "Katalikas", primindamas už ką jis pykstąs, visai be reikalo kabinėjasi prie "Lietuvos" ir jos rašytojų, nurodinėdamas ir bjaurėdamąsis "melais, lietuvių šmeižimais, begėdystėmis" ir tt., koki talpinama "Leituvoje". Tame matomas vien ypatiškas piktumas. "Kad save įsipiršti ir

pakelti, reikia kitą peikti ir niekinti". Jau jaigu "Katalikas" toks didelis teisingų žinių platintojas, tai paklausin, iš kur jis suskaitė šimtą lietuviškų ir angliškų vėluvų 4 liepos parodoje ir iš kur dažinojo, jog "Lietuva" atmetė atsišaukimą pp. Mažeikos ir Evalto? Taipgi lai jis pasako, iš kur jis žino ir drįsta garsinti tokį melą, jog "Lietuvos" reporteris nebuvo 4 liepos parodoj, bet sėdėjo sau kur užsidaręs, jog jis neturėjo parodos programo, jog nepažinojo lietuvių, jog rašė tą, ką negirdėjo ir tt.? Lai jis pasako, kodėl tokius melus tarp žmonių platina?

"Lietuvos" Reporteris.

SLAVŲ SUVAŽIAVIMAS IR L. TOLSTOI'JO LAIŠKAS.

Liepos mėnesyje įvyko slaviškųjų tautų atstovų suvažiavimas Sofijos mieste. Slaviškųjų tautų susivienyjimo idėja, kilusi gan senai, turėjo rūpėti ir šitam suvažiavimui. Ne vienas mažesniųjų tautų atstovų ir turėjo omenyje tautų brolybę, manė apie bendrą kulturinį darbą. Tačiaus Rosijos atstovai, kurių svarbiausi buvo Bobrinskis ir Gučkovas, pakreipė suvažiavimą į visai kitą pusę; jie spyrė į tai, kad slavų vienyjimos privalo turėt politiškus tikslus, kad vienyjimos privalo būt po Rosijos globa, Rosijos galybės pakėlimui. Prie to suvažiavime dalyvavo daugybė žmonių su priešingiausiom pažiūrom, tarp kurių negalėjo būt jokio sutikimo. Dėlto-gi suvažiavime buvo daugiau klykavimų apie panslavizmo galybę o labai maža pazityvinio darbo; suvažiavimas patapo tik žaislu, ne kuo kitu.

Permatydami tai, suvažiavime visai nedalyvavo lenkai; nedalyvavo daugelis garbingų ar garsingų vyrų, kurie buvo kviesti suvažiaviman: L. Tolstoi, H. Sienkiewicz, Dmowski, Kowalewski, Miliukov, Maklakov, Massarik ir kiti.

L. Tolstoi, neatvažiuodamas suvažiaviman, parašė laišką, kuriame išreiškia savo pažiūras į panslavizmą.

"Nėra abejonės — rašo Tolstoi, — kad susivienyję žmonės galingesni už nesuvienytus. Šeimyna tvirtesnė už pavienį žmogų. Plėšikų gauja tvirtesnė už atskirą vieną plėšiką. Bendrija tvirtesnė už pavienes žmogystes. Patriotizmu suvienyta viešpatija stipresnė už nesuvienytas tautas. Bet dalykas tame, kad iš žmonių susivienyjimo, kurs yra tvirtesnis už nesuvienytus žmones, išplaukia silpnesnių išnaudojimas ir silpnesniejie vienyjas, idant iš pradžių apsigint nuo išnaudojimo, o paskui ir patiems jį daryt. Suprantama, kad slavų tautos, jausdamos ant savęs Austrijos, Rosijos, Vokietijos, Turkijos viešpatijų susivienyjimo blogybę, trokšta pasipriešint tai blogybei, susidėt į savo susivienyjimą, vienok šis naujas susivienyjimas, jaigu tik jis įvyktų, būtinai veiks taip pat, ne tik kovodamas prieš kitus susivienyjimus, bet ir prislėgdamas bei išnaudodamas silpnesnius susivienyjimus ir atskiras žmogystes."

Šitais žodžiais Tolstoi visai teisingai apibūdino daugumos susivažiavusių slavistų paslėptus norus. Kad Rosijos ir jiems panašųs slavistai trokšta slavų susivienyjimo kitų tautų prislėgimui, apie tai nėra abejonės.

L. Tolstoi pripažysta tik tokį tautų susivienyjimą, kurs veiktų taip, kad jo privatiniai reikalai nesipriešintų visos žmonijos gerovei. "Vienybė — sako Tolstoi — yra raktas pasiliuosavimui žmonių nuo pikto. Bet, kad raktas atliktų savo užduotį, reikia, kad jis būtų įkištas iki galui, iki tai vietai, kur jis atrakina, o ne lūžta pats arba spyną laužo."

L. Tolstoi, sutiktinai su savo pažiūrom, sako, kad geriausias vienyjimas yra tas, kuris remiasi religijiniu gyvenimu, bendru visiems žmonėms. L. Tolstoi tiki, kad tokiais pagrindais pirmiausia pradės vienyties slavų tautos, nors jis esąs persitikrinęs, kad šis slavų suvažiavimas jo nuomones pripažins netikusiomis ir jas atmes.

L. Tolstoi
pagal paskiausios fotografijos.

Kiti prakilnesni žmonės slavų susivienyjimą geidžia matyti įsikūrusį bendram kultūriniam darbui ir su dauguma tų atstovų, kurie dalyvavo minimam suvažiavime, jie nenori turėt nieko bendro. Rosijos, Bulgarijos, Čekijos kulturingoji žmonių dalis suvažiavime nedalyvavo, bet, tai, anot rusų laikraščio "Rieč", nekliudo slaviškąjai inteligentijai suprasti viens kitą ištolo be tų oficijalinių suvažiavimų, besistengiančių restauruoti senąjį panslaviškąjį nacionalizmą.

DRAUGUI.

Pagal Cezarų Flaischlen.

"Dėk ausį prie žemės
Ir klausyk!....
ir tu girdėsi dūslų
dundėjimą toli,
labai toli, bet nuolat
besiartinant artyn!"

Kažinkas dedas ore, miels drauge,
kažinkas dedas ore!
Ar girdėjai — tarp senų ąžuolų,
naktį, vėtra kaukė ir laužė jų šukas;
ir langenyčias daužė ir beldė,
ir kamine staugė!
Ar matei, koks šiandieną buvo rytas,
kaip kraujas raudonas, liepsnoms apkaišytas?!
Kažinkas dedas ore, miels drauge,
Kažinkas dedas ore!

Tai savotiškas laikas, miels drauge,
savotiškas laikas!
Viskas pasiučiau bėga priekin,
viskas su senove eina lenktynė!
Senovės takais jau niekas neeis
jau niekas neeis, iki jiegos leis....
Daug ką kalba kiekvienas,
būti gudriausias nori kiekvienas....
Vienas viliasi vieno, o kitas kitko,
bet ko, tai nei vienas nežino.
Tai savotiškas laikas, miels drauge,
savotiškas laikas....

Kurlink tai viskas nueis, miels drauge,
ir kokiu būdu?
Ar gera bus paskui ar bloga?....
Viską gali padaryt jaunieji....
Taip, jaunieji savo jaunumo vieku,
jaunumo vieku, dvasia ir jausmu!
ir kuomet jie be baimės, žvilgiu stamantriu
apžvelgs niekingus menkus dalykus,
kuomet smulkiems vaidams vietos nebebus....
man rodos, viskas eis geryn, miels drauge,
man rodos, viskas eis geryn!

Menkutis.

KAIP IŠRODO GYVENIMAS.

PESIMISTUI:

Išeik.
Pavojinga.
Rūkyti uždrausta.
Įeiti negalima.
Saugokis šunų.
Vaikščioti po žolę nedaleista,
Už vertybę neatsakome.

OPTIMISTUI:

Prašome įeiti.
Pabandykite.
Viskas uždyką.
Įžanga dykai.
Maloniai užkviečiame.
Svetelius malonu matyti.
Jaigu nepatiks, sugrąžiname pinigus.

("Life").

Juozas Gabrys

GRUENWALDAS
(ŽALGIRIS).

1410—1910.

Keli praeities ruožai.

gimas ir ginklų žvangėjimas, visos tautos rengėsi į mirtiną kovą, kuri visus turėjo išgelbėti sykį ant visados nuo didžiausio ir pavojingiausio priešo, nuožmaus vokiečio-kryžeivio.

Klystų tas, kas manytų, kad buvo akli ir kurtųs tie, kuriems buvo rengiama ta kruvinoji puota. Nesigailėjo jie nei kalnų aukso, nei milžiniško triūso bei darbo, idant priderančiai prisitaisyti prie žygio, kuris dabarties vieno kardo kirtimu žadėjo jiems atidaryti plačias duris į rytus, žadėjo pavesti jų valdžiai naujas tautas ir šalis. Jų šaukliai skelbė šventąją karę Vokietijoj, Hanzos pylyse, prie Anglijos ir Prancūzijos sostų, — žodžiu, visoje vakarų Europoje, kviesdami karžygius į didįjį karą.

Rytų Europos dangus aptemo, žaibai ir griaustiniai pranašavo artimą audrą.

IV.
PRIEŠ KOVĄ.

Suvienytos lietuvių ir lenkų kariūmenės perėjo Prūsų sieną, traukė stačiai prieš Marienburgo, kryžeivių sostapylę.

Apygarda, kurioj stovėjo lietuvių ir lenkų armija, buvo apaugusi giria ir krūmais; priešais juos išsiskeidė platus laukas mylios didumo, viduryj to lauko ant augštumos gulėjo sodžiai Gruenwaldas ir Tanenbergas, pusė mylios viens nuo kito atstu. Augštumos apačioj Gruenwaldo arba Gruenfeldo, tai yra Žalgirio, žaliavo gražios pievos ir dirvos; nuo Tanenbergo atpenč tęsėsi tuščias tyrlaukis, tiktai viduryj jo žaliavo šeši dideli ąžuolai krūvoje.

Taigi lietuvių ir lenkų kariumenės užėmė pakoją tos augštūmos, kuri iš vienos pusės buvo apsemta Dombroso ežeru, iš kitos pusės Lulen ežeru.

Buvo manyta palikti čionai trumpą pailsio valandą, kol Jagaila neišklausys mišių. Kuomet kariumenė taisė guolį, o Jagaila klausė mišių šėtroje, pastatytoje ant kalnelio ties Lubeno ežeru, sargyba pranešė, jog pamačiusi ateinant nuo Gruenwaldo pusės kryžeivių būrį. Netrukus ties Gruenwaldu pasirodė visa kryžeivių armija. Sušaukta buvo ant greitųjų kariškoji taryba, kuri nusprendė, kad lietuvių ir lenkų kariumenės pozicija yra gera; kariumenė stovėjo priedangoj girių ir krūmų iš dešinės ir kairės turėjo ežerus kurie neleido kariumenę apsupti priešams. Kilus kovai, lengviau būtų gintis girių ir krūmų priedangoje.

Kariškoji lietuvių ir lenkų taryba nutarė neužpuldinėti ant kryžeivių, bet laukti ramiai jų užpuolimo.

Tuom tarpu dievotasai karalius nuėjo klausyti antrų mišių, o Vytautas, vyriausias lietuvių ir lenkų vadas, ėmė rinduoti kariumenę ir rengti ją į karę.

Lenkus Vytautas pastatė ant kairiojo sparno, lietuvius-gi ant dešiniojo. Vyriausia (po Vytauto) vadovystė ant lenkų buvo pavesta Zyndramui, ant lietuvių-gi Goštautui ir Žodevaičiui, totorių vadu buvo Chanas Saladinas. Abidvi armijos dali susidėjo iš mažesnių skyrių — vėluvų. Lietuvių armija buvo sutaisyta (senuoju papročiu) į trikampius, prišakyj, trikampio smaigalyj, stovėjo tvirčiausi ir drąsiausi karžygiai, vadinami priešvėluviniais, nes paskui juos buvo nešama vėluva; sienos trikampio buvo apstatytos tvirtais kareiviais, geriausiai apginkluotais ir ant didelių tvirtų arklių; trikampio viduryj buvo kareiviai prasčiau apginkluoti.

Visa lietuvių ir lenkų kariumenė buvo išties ta trijose neišpasakytai ilgose eilėse. Pirmoji eilė paprastai buvo vadinama *prišakine*, antroji ir trečioji *kariškomis*. Tarpu tų trijų rindų pasidarė dvi gatvi, kuriomis jodinėjo iš vieno galo į kitą vyriausias karvedys Vytautas, ruošdamas kariumenę į kovą.

Visa suvienyta lietuvių ir lenkų armija buvo išsitiesusi ant vienos mylios ilgio, Antrojo sparno, užimto lenkų, buvo 50 vėluvų, o lietuvių 40 vėluvų. Ant lenkų vėluvų įvairaus didumo ir spalvos buvo pažymėtas baltas erelis. Ant to pat kairiojo lenkų sparno buvo dar keturios prūsų vėluvos (iš Prezmišlo, Lvovo, Haličo ir Podoliaus). Beto buvo dar ten kelios samdininkų vėluvos iš čekų ir moravų.

Dešinį sparną buvo užėmusi lietuviškoji kariumenė, čia plevėsavo 40 vėluvų įvairių spalvų su lietuviškąja vyčia vyduryje. Iš 40 18 vėluvų buvo pristatyta įvairių Lietuvos sričių, kaip antai Trakų, Vilniaus, Gardino, Lydos, Kauno ir tt., kitos buvo pristatytos pavaldinių Vytauto kuningaikščių ir totorių. Lietuvių turėta ties Guenwaldu ir kanuolės.

Abelnai turime pastebėti, jog visos paskalos apie Lietuvos armijos nereguliariškumą ant nieko neremtos, antraip, historijoj randame aiškius nurodymus, kad lietuvių armija buvo puikiai sutaisyta ir labai gerai išlavinta. Štai ką randame apie tai pas Narbutą*). "Idant parodyti Zigmanto pasiuntiniui Gerzdorfui lietuvių armijos discipliną ir karišką gabumą — du vyriausi armijos karvedžiai, Goštautas ir Žodevaitis, — išvedę ant lygumos skaitlingas lietuvių rindas, gerai apginkluotas, pradėjo daryti įvairius kariškus bandymus, gražiai ir tvarkoje viską atlikdami. Iš rindų darė trikampius (turmas), iš tų — keturkampius ir antraip; keturkampiuose ir trikampiuose prišakyj stovėjo raiteliai ant gerų arklių, puikiausiai apginkluoti. Tarpuose trikampių ir keturkampių buvo lengvųjų raitelių būriai.

Lenkų kariumenė stovėjo nuošaliai. Karalius, išjojęs ant kalnelio, parodė pasiuntiniams lietuvių armiją.

Nors sunku tikrai pažymėti tikrą skaitlių dalyvavusiųjų kovoje ties Gruenwaldu, galima vienok išskaitliuoti maž-daug jų skaitlių pagal vėluvas. Prie kiekvienos vėluvos buvo apie 200 raitelių ir 4 syk tiek pėstininkų, taigi iš viso apie tūkstantį žmonių.

Jaigu daleistume, kad prie kiekvienos vėluvos buvo pilnas kareivių skaitlius, tai išviso suvienytoje lietuvių ir lenkų armijoje būtų nedaugiau 90.000 žmonių, o su visais tais, kurie buvo guolyje ir nedalyvavo kovoje, nedaugiau 100.000 (šimto tūkstančių) kareivių.

Kaip buvo viršuj minėta didžiausioji kariumenės dalis buvo medžių ir krūmų ūksmėje, tiktai nedidelė lietuvių kariaunos dalis buvo išsitiesusi ant tuščios lygumos. Kryžeivjai buvo manę iš pradžių, kad tai visa priešų armija.

Jodinėjo Vytautas išsitiesusių rindų tarpais, iš galo į galą, peržiūrėdamas susirindavusius kareivius. Jau daug arklių, nualsinęs, apmainė Vytautas, jau keliatą kartų apjojo visas rindas; nekantravo, kareiviai laukdami įsakymo šokti ant priešų, o Jagaila vis dar meldėsi klausydamas mišių, užpakalyje išsitiesusios armijos.

Kryžeiviai, matydami išsitiesusią pakalnėj priešais juos lietuvių armiją, džiaugėsi, kad jie, būdami ant kalno, galės lengviau, įsibėgėję nuo kalno, sutremti priešus ir matydami tiktai dalį armijos, išsikišusią iš girios, manė, kad tai yra visos priešų jiegos. Išanksto jau kryžeiviai džiaugėsi lengvai apgalėsią priešą.

Ir ištiesų, kryžeiviai buvo surinkę po savo 50 vėluvų didelę kareivišką jiegą, geriausią kokią tik galėjo tuomet išstatyti Vakarų Europa. Iš viso po kryžeivių vėluvomis buvo apie 83.000 kareivių.

Buvo tai viena iš didžiausių armijų, kokia matė anuo metu Vakarų Europa. Buvo ten garsiausi Europos karžygiai, atėję kryžeiviams talkon iš Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos ir kitų šalių. Buvo ten karžygiai veik iš visų Europos šalių. "Baltosios skraistės" (kryžeiviai) buvo tiktai šeimyninkais ir vadais; buvo jų ties Žalgiriu nedaugiau 700. Ant jų baltų skraisčių juodavo kryžiai. Virš kariumenės plevėsavo vėluvos su dideliais kryžiais per vidurį.

Prieš pačią kovą lietuvių ir lenkų armiją apleido vienas būris čekų samdininkų ir perėjo į kryžeivių pusę. Samdininkų vadas, atėjęs pas mistrą Ulryk'ą, pasakė, atnešąs jam pagalbon 300 kardų. Ulryk'as ant to jam atsiliepęs: "aš ne Kristus, nereik man Judošiaus!" Sugėdinti samdininkai sugrįžo atgal.

Labjausiai kryžeiviai troško kovos, bet ji negalima buvo tol, kol lietuviai liko girių ūksmėje. Kryžeiviai nepratę buvo kovoti vietose nelygiose ir medžiais apaugusiose, nes vyriausias raitelių ginklas buvo raguotinė, su kuria galima buvo kovoti raitu esant, o tam reikalingas lygus ruimas. Užtatai kryžeiviai negalėjo užpulti ant lietuvių ir lenkų armijos, pagiryj stovinčios.

Negana to, kryžeiviams labai kenkė vidūdienio saulės karštis, kuris daug jautresnis ant kalvų, kur stovėjo kryžeiviai, negu apaugusioj medžiais žemumoj, kur stovėjo lietuvių ir lenkų kariumenė, o prie to prisidėjo dar pailsimas nuo žygio, padaryto tą dieną sunkiuose geležies šarvuose. Kryžeiviai negalėjo nei pasilsėti, nusiėmę šarvus, nes kiekvienoj valandoj galima buvo tikėties lietuvių ir lenkų užpuolimo.

Tokiom apystovom esant, pradėjo tartis kryžeivių vyriausybė, pirmininkaujant Didžiamjam Maršalkai Fridrikui Wallenrodui. Tarės, kaip čia pradėjus kovą, kaip išviliojus priešus iš girios į lygumą. Du senu prityrusiu karžygių, gerai pažįstančiu senovės karės papročius, patarė, jog, nenorint arbijant priešui išeiti į kovą, paprasta yra siųsti jam du nuogu kardu, kaipo ženklą iššaukimo jo į kovą tuojaus, po ko jau nepriderėjo priešui kovos šalintis.

Patiko tarybai tas sumanymas ir tuojaus buvo nuspręsta pasiųst du šaukliu su nuogais kardais. Čia-jau buvo nutarta pasitraukti mažumą atgal, duodant daugiau ruimo suspaustai lietuvių ir lenkų kariumenei. Šaukliams buvo įsakyta apie visą tą pranešti priešui. Buvo tuojaus išskirtu du prakilniausiu šaukliu, vienas vengrų karaliaus Zigmanto, kitas Štetino kuningaikščio. Kiekvienam buvo įduotas nuogas kardas. Abudu šaukliu nuvyko į lietuvių ir lenkų kariumenę, stovinčia pagiryj.

Šaukliai, atvykę pas Vytautą ir Jagailą, įteikė nuogus kardus ir tarė:

"Atnešam jums vardu didžiojo mistro, didžiojo maršalkos ir visų kryžeivių šiuodu nuogu kardu, kaipo pagalbą ir padrąsinimą į kovą, kurią šiandien turėsite atlikti. Leidžia jums kryžeiviai išsiskirti kovai vietą, kur jųs patįs panorėsite. Negaišuokite užtatai ilgiau ir nesislapstykite baimingai giriose, nesišalinkite nuo kovos, kurios juk vistiek neišvengsite".

Kuomet taip kalbėjo šaukliai, kryžeivių armija sujudo ir pradėjo traukties atgal, darydamą ruimą kovai ir tarytum ragindama lietuvius ir lenkus prie užpuolimo. Jagaila atsakė pasiuntiniams savo ir Vytauto vardu:

"Pagalbos tejieškau pas Dievą, o ne pas

(Toliaus bus).

*) *Narbut "Dzieje N. L."*.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams.

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

apais skaitome nepavykusia. Klysta teip pat ir Wellhausen, laikantis ganitus tiesiog krikščionimis: jie tuomi tai ir skiriasi, kad jie ne krikščionys, ne žydai, ir ne magai, apskritai nepriklauso nė prie jokio oficijalinio tikėjimo išpažinimo, tik gvildena tikėjimiškus klausimus savo nuosavu supratimu, idant, antgalo, prisidėti ar prie krikščionių arba prie islamo.

Neturime stebėtis tam, kad Arabijoje Mahometo laikuose buvo toki žmonės; priešingai, jei męs paseksime tikėjimišką tos gadynės vystymąsi, tai priešingas apsireiškimas turės mums rodytis stebėtinu.

Todėl mahometonai klysta, vadindami prieš Mahometo laikų gadynę "nežinybės gadyne" (al-djahilijas), lyg kad tikro pažinimo Dievo tuomet dar niekur nebutų Arabijoje buvę. Priešingai, ten buvo tąsyk krikščionys, žydai ir net musulmanai, turėjusie tokią pažintį; tiktai jie neaiškiai suprato, kaip toli šitas Dievo pažinimas sutinka su senu papročiu ir nepažino dar tos nuoseklios monotejybės, kuri buvo mekkiškojo pranašo sutverta.

47. MAHOMETO GYVENIMAS.

Nusisiuntimo raštai. Ibu-Gišam, *žizn Magometa, vertimas G. Veilio* (1864); J. Wellhausen, *Muhammed in Medina* (pagal Vadiki, Kitab al-Maghazi 1882). Tė paties rašėjo *Skizzen und Vorarbeiten* IV (1889); Ganje, *La vie de Mahomet etc* (1732); G. Veil, *Mohammed der Prophet* (1843); Wm. Muir *Life of Mahomet* (4 tom. 1858—1861); Sprenger, *Das Leben und die Lehre des Mohammed* (3 tom., 1869); L. Krel, *Das Leben des Mohammed* (1884); G. Grimme, *Mohammed* (1892—1895). Trumpas populiariškas išdėjimas pas Moeldeke, *Das Leben Mohammed's* (1863). Kalpo indiškojo musulmano veikalas, įdomu: Syed Ameer Ali, *A critical examination of the life and teachings of Mohammed* (1873). Be to yra dar visa eilė maža-daug nuosekliai išdėtų Mahometo bijografijų encyklopediškojo ir istoriškojo pobudžio veikaluose, iš kurių geresni už kitus: Kossen de Perseval, *Essai sur l'histoire des Arabes avant l'Islamisme, pendant l'epoque de Mahomet etc.* (3 tom. 1847—1848). A. Mueller, *Der Islam in Morgen und Abendland* (Onkeno istorijoje).

Mahomteas, Abdallacho sunus, gimė Mekkoje 570 m. Jis buvo iš Gašimo giminės, priklausiusios prie koreišitų, bet jo tėvai toli nebuvo iš pačių garsiausių. Jo motina Amina, likusi našlė, pirma sunaus gimimo, gyveno gana sunkiai. Bet apie pirmuosius Mahometo gyvenimo metus žinoma yra labai mažai, nors paprastai padava kiek išgalėdama dirbo, šitos spragos papildymui ir tokiu budu šitam tikslui susirinko nemaža pasakojimų, maž-daug poetiškai pamargintų. Tolygus veikalai ir po šiai dienai gana tankiai skaitomi rytuose Mahometo gimimo dienoje (Maulid-an-nebi), ir nors turiniu abelnai imant jie visi panėši į viens kitą, bet butų didelė klaida iš mus pusės šitame supuolime matyti istoriškos tikrybės priparodymą. Tarytum tikru yra tas, kad nežiurint į šeimynos vargingumą, kudikis augo pas auklę — beduinę Chalimą, tuolaikiniu turtingų Mekkos vaizbių įpročiu. Padava prikergia prie to, kad kartą archangelas Gabrielius atvėrė pranašo kuną ir išėmė iš ten šmotą sukepusio kraujo, tą piktybės dalį, kuri buvo jame. Aišku, kad šitas pasakojimas išėjo iš klaidingai suprastos Korano eilutės: — "ar ne męs atvėrėme tau krutinę?" — (eil. 94, 1).

Mahometo motina tuojaus pasimirė ir po jos mirčiai jis, tulą laiką išbuvęs pas savo aštuonių dešimtų metų seną tėvuką, perėjo augintis pas savo dedę Abu-Talibą. Tas buvo ir neturtingas žmogus, todėl nėra nieko stebėtino pasakojimuose apie tai, jog Mahometas jaunystėje dirbo prastą darbą ir, kaipo valdus darbininkas, ėjo su vaizbiškomis kirbinėmis (karavanais). Sakoma, jog šiteip bekeliaudamas Syrijon, Mahometas susidurdavo su krikščionimis ir žydais ir jog vienas dievobaimingas puščiuolis, vardu Bachira pripažino jį pranašu. Mums regisi, kad tokius pasakojimus geriausiai bus atidėjus į šalį; tikra yra vien tas, kad jaunasai Mahometas atkreipė į save atidžią vienos turtingos ir kiltos našlės vaizbės jo tolymos giminietės vardu Chadidžia. Ji pasiėmė jį pas save tarnybėn ir, nežiurint į tėvo nenorą, išėjo už jo už vyro. Manymas, jog tokio nelygaus susijungimo jauno 24 metų vyro su 40 metų našle priežasčia buvo žemi motyvai, netinka, matant prideranti poros sugyvenimą. Mahometas likosi ištikimu savo pačiai iki jos myriui ir su dėkinga meile minėjo ją visą savo gyvenimą. Bet pasiekęs dabar įžymaus padėjimo visuomenėje, Mahometas nesijautė dvasiškai patenkintu ir, vienas sau, pradėjo gvildenti tikėjimiškus klausimus. Kas privedė jį prie to, kas sužadino jame tokių gvildenimų norą, to męs nežinome. Rods padava primena kaikurių ganifų vardus ir terp jų Zaido ibn Amro, kuris vėliau pats priėmė islamą; teipogi Korane (pusl. 16, 105 ir 25, ⅗) sakoma, jog Mahometas turėjęs kokius ten mokytojus, bet kas jie toki buvo, apie tai nežinia nieko, ir komentatoriai patys vos tegali pasakyti jų vardus. Apskritai labai yra galima, nors ir nėra tikra, jog Mahometas turėjo susinesimą su tais asmenimis pirma savo pradėjimo pamokslinkauti. Kaip ten nebuk, sykį — Mahometui tuomet buvo jau 40 metų, — jam savo įpročiu ant kalno Chira urve atsidavus prakilnioms mąstims, pas jį atėjo dieviškasis prisakymas ir jis išgirdo žodžius: "Skaityk" (arba "Skelbk"). Šitas apsireiškimas, buvęs turbut pirmutiniu sulyg laiko, išdėtas Korane (pusl. 96) sekančiais žodžiais: "Skelbk vardan Viešpaties tavo, sutvėrusio žmogų iš sukepusio kraujo šmoto; skelbk, nes duosnus ir mielaširdingas Viešpats tavo, mokinąs plunksna, mokinąs žmogų to, ko jis pirma nežinojo". Dideliai sujudintas Mahometas sugryžo pas savo pačią ir nežiurint į tai, kad ji ir jos brolėnas Varaka raminą ji, prie ko paskutinysai regimai pripažino jam pranašišką pašaukimą, Mahometas tulą laiką buvo baimėje ir abėjonėje, ar jis kokiu budu nepateko piktų dvasių, džinnų įtekmei. Tokiame dvasios stovyje apsireiškimai išpradžių neatsikartojo, bet kaip po tulo laiko jam vėl teko išgirsti dangiškus žodžius (pusl. 74) ir apreiškimai ėmė atsikartoti vis tankiau, tai jis liovėsi abejoti ir tikrai įsitikino sulyg savo pranašybės pašaukimo.

Čion trumpai apšnekėsime visokius manymus apie pranašišką Mahometo dovaną. Muiro pažvalga, jog Mahometas tikrai pasidavė velnio pagundai, netinka moksliškai kritikai, žiurint į jo dogmatišką uolumą. Teipgi neišlaiko kritikos nė manymas, jog Mahometas buvęs tiesiog apgaviku, manymas, kuris jau vidurinių metašimčių gadynėje aiš-

kiai pasirodo pasakojime apie tres impostores, pereitame gi metašimtyj buvo pastatytas ant scenos vienoj Volterio tragedijapalaikėje. Net pas naujuosius raštininkus šitas manymas turi tam tikrą populiariškumą; bet priešingai tam kalba ta guodonė, kurią Mahometas pataikė įteikti savo pobudžiui, butent apsiaučiantiems jį žmonėms, ir tvirtybė, su kokia jis visą savo gyvenimą, išsistatydamas persekiojimams ir pavojams, laikėsi savo pasiutinybės, nepaisydamas ant jos pasisekimo; antgalo butų dvasios prieštaringumu, jei tiek gyvastinės energijos ir protiško vieko butų išsaukta apgavybės. Tokiu budu męs negalime abejoti apie teisingumą Mahometo persitikrinimų. Ne ką daug geresni už privestą apgavybės teoriją, pasistengimai išaiškinti Mahometo apraiškas patologiško pobudžio apsireiškimais. Padava reiškiai rodo į tai, jog prie pirmosios ir tulų vėlesnių apraiškų Mahometas rodė nerviškos sistemos karščiavimo ženklus ir turėjo priepuolius. Teipgi nėra jokios abejonės, kad jis prieto matė ir girdėjo dalykus, neatjaučiamus objektyviškame reališkame šviete, bet kurie jam rodėsi kaipir objektyviškais, kitaip sakant, kad jis turėjo regėjimus, haliucinacijas ir tolygius apsireiškimus, kaip męs juos nepavadintume. Pasiremdamas visa kuo tuo, Veil išvedė, jog Mohometas buvo epileptiku, prieš ką su teisybe galima pasipriešinti, jog epileptikai nepamena savo priepuolių ir to, kas su jais tąsyk dedasi. Sprenger visaip stengiasi parodyti, jog Mahometas buvo histerikas ir, kadangi histerija visai sunaikina žmogų ant kuno ir dvasios, tai jis pranašą paveikslino nusenusiu, sugriuvusiu, sunykusiu. Bet šitas tvirtinimas visai nėra istorijos patikrinamas. Nuosaikus įsitikėjimas į save ir vienumas visos Mahometo esybės nė kartą nesukliudyta ir dabar reiškiai pasirodo mums Korane, kurio silpnos pusės nurodo mums į protą neapsipažinusį su logišku protavimu, o ne į psichišką sugriuvimą (A. Mueller).

Ir teip, jeigu visos paminėtos teorijos pasirodo netinkamomis, tai liekasi Mahometą pripažinti tikru pranašu. Tikėjimas į tai, kad jis ne sava valia ėmėsi skelbti, bet buvo tam pašauktas jo dangiškojo Valdovo, ne tik tapo išeitiniu jo veiklybės tašku, bet ir ant visuomet pasiliko jame kaipo persitikrinimas teip nepajudintas, jog jis nė kartą nepaabejojo apie tai. Bet šitas tikėjimas nė kartą neužkenkė jam naudotis didžiausia nuoregybe bei aštriausiu diplomatišku apskaitymu kaipogi ir mažesniais budais savo idealo įvykdinimui. Tokiu budu jo negalima pavadinti nė apgaviku nė bepročiu. Ar jis stovi doriškoje atnašoje ant tokios augštumos, kokios męs, eidami nuo paimtos mąsties, skaitome sau tiesą nuo pranašo reikalauti, tai yra kitas dalykas. Prie šito klausimo męs sugryšime musų trumpos biografijos pabaigoje.

Įsitikinęs į savo pašaukimą, Mahometas leidosi pamokslininkauti atvirai. Kuomet tikrai tas buvo, nėra gerai žinoma. Sutinkamai su arabų suopročiais jis pirmiausiai ėmėsi versti savo šeimyną ir kaip jo pati, dukterys, posuniai Ali ir Zaid ir draugas Abu-Bekr jo mokslą priėmė, tąsyk jis pasiųlė jį ir kitiems Gašimitams. Bet čion jis turėjo mažą pasisekimą. Jo dėdė ir globėjas Abu-Talib, žmotą, veltui stengėsi pertikrinti jį atsisakyti ginęs Mahometą, veltui stengėsi pertikrinti jį atsisakyti nuo savo pamokslininkybės; antras dėdė Abu Lachab su koliojimais atmetė jo pasiulinimus. Prie tokių aplinkybių tikinčių sakitlius augo labai pamaži ir dauginosi vienintėliai ačiu vergų ir be intekmės žmonių prisidėjimui, teip kad praleidus gana didelį laiko tarpą, atverstųjų skaitlius vos tepasiekė 43. Prieš vergų perėjimą į naują tikėjimą jų savininkai pasiskubino panaudoti aštrias priemones, nuo kurių išsigelbėjo tik tie, kurie buvo išpirkti laisvėn gana pasiturinčio Abu-Bekro; kitiems Mahometas nenoroms turėjo leisti atvirai nuo jo ir jo mokslo atsisakyti, idant jie galėtų buti bent slaptais jo pasekėjais.

Vienok Mahometas nežudė vilties ir dar su didesne energija stengėsi gauti pasekėjus už savo šeimynos ribų. Be nuoalsio jis skelbė Allacho didybę ir galybę, dėdamas priedermėn visiems žmonėms islamą, tariant, pilniausią atsidavimą ir visišką prigulmingumą Allachui. Su atsivertimu negalima laukti, kalbėdavo jis, nes tuojaus ateisiąs Allacho teismas, ir koksai teismas! "Už tiesą, išsipildys tąsyk tavo Viešpaties bausmė ir niekas nevalios jos suturėti. Dangus tą dieną sudrebės ir kalnai išsijudins iš savo vietų. Vargas tąsyk netikiams".... ir tt. (Sura 52). Kuogyviausiais, kuoveizdžiausiais dažais vienval piešė jis tos baisios dienos baisybes, pragaro kančias, netikių laukiančias ir rojišką laimę, paskirtą musulmanams. Butų neteisinga su Sprengeru žiurėjus į šituos paveikslus tik kaipo į "bauginamą įrankį" ir nemačius juose nuoširdaus persitikrinimo išraiškos ir rupesties savo vienalaikių laime. Teip pat mažai pamato turi Grimmo manymas, jog mokinimas apie visasvietinį teismą buvo Mahometo pritaikytas kaipo akinantis dvasiškas budas, kuriuomi jis norėjo laimėti pasekmę savo socialistiškojo pobudžio bandymui išeiti prieš tulas ypatingai labai išsiplatinusias visuomeniškas savo laiko, piktenybes, nes, sulyg Grimmo manymo, — manymo visiškai klaidingo, — toksai buvęs pirmapradinis islamo pobudis.

Bet teismo diena, kurios atėjimo, sprendžiant iš tulų Korano vietų, Mahometas laukė išpradžių greitu laiku, vis neatėjo ir Mekkos gyventojai dar labiaus ėmė pranašą pajuokti. Jie reikalavo nuo jo stebuklų įsitikinimui į jo dieviską pasiuntinybę, ant ko jis atsakydavo nurodydamas į dieviškos galybės stebuklus gamtoje ir žmogaus sutvėrime. Kadangi jis savo prasergėjimus skelbė, kaip tas priimta buvo pas pranašus, matuotos prozos formoje, tai ir apie jį teip nurėkė, kaipo apie naują poėtą, skelbėją ar paikšą. (Sura 52, 29—30; 21, 5, 68—, 3—52). Jam gi raminant save tuomi, kad ir buvusieji pirma jo pranašai buvo pajuokiami ir net persekiojami savo vienalaikių, žinoma tik savo pačių nenaudai, nes neatmainomas Dievo žodis tuojaus išsipildydavo, ir tankiai jam panašias istorijas pasakojant sutvirtinimui tikinčių ir pagrumojimui priešininkams, jam buvo užmetama, kad jis savo manomąsias apraiškas gaudavo ne nuo Allacho, bet tiesiog iš tų versmių, prie kurių jis nusisiųsdavo.

Ikišiolai Mekkos gyventojai priduodavo mažą svarbą Mahometo mieriams, bet kaip 615 m. tuli pranašo šalininkų persikėlė į Abissiniją, tai jie į šitą dalyką atsižiurėjo rimčiaus dėlei galimo nemalonaus susidurimo su abissiniškuoju negusu. Mekkoje dar neužmiršo apie tai, jog Mahometo gimimo metais pagardėn atėjo abissiniška kariumenė su milžinišku drumliu ir be maža ko nesugriovė Kaabą. Todėl koreišitai ryžosi su Mahometu taikytis ir, jam susitaikant, norėjo, idant jis pripažintų Allacho dukteris, jei ne dievėmis, tai bent galingomis dangiškomis esy-

(Toliau bus).

IŠ VISUR.

‖ Didžiausiame Gruenwaldo apvaikščiojime, įtaisytame Krokavoj, buvo atidengtas paminklas Jagailai. Ant augšto granitinio pagrindo raitas Jagaila su nuleistų kardu, apačioj stovi Vytautas, pasirėmęs ant kardo ir žiuri į sugrumtą kryžeivį. Šitą paminklą darė didžiai talentingas lietuvis dailininkas Vivulskis. Lėšas paminklui davė lenkas artistas Paderevskis. Atidengiant paminklą, Paderevskis pasakė, prakalbą, kurioj pabrėžė, kad paminklo idėja nesant neapykanta, bet meilė. Miesto taryba įrengė Paderevskio pagarbinimą.

‖ Jau buvo minėta "Lietuvoje", kad Muenchene dailės parodoje artistas Fabianskis buvo išstatę paveikslą, parodantį, Rosijos kraugeringumą. Dabar šį paveikslą bavariškoji valdžia jau išmetė iš parodos, būk dėlto, kad nejžeisti Rosijos carą.

‖ Sako, kad Krokavos miesto prezidentas Leo ir magistratas nepriėmė į Gruenwaldo apvaikščiojimą Rosijos delegatų. Nepriėmimo priežastis esą politiškos.

‖ Rosijoj numirė garsingas baletmeisteris Marius Petipa.

‖ Rosijos valdžia Rygoje įtaisė apvaikščiojimą 200 metų sukaktuvių Rygos prijungimo prie Rosijos. Į Rygą buvo suvažiavę daugybė biurokratų, buvo atvažiavęs Stolypinas, daugybė minsterių ir pats caras. Caro pasitiktų buvo suvaryti visi Lifliandijos staršinos.

‖ Chinuose valdžia uždraudė besimokinantiems svetimuose kraštuose chiniečiams vesti moteres svetimtautes.

‖ Nicaraguos prezidentas Madriz atsišaukė į Vokietijos valdžią su pasiskundimu ant Jungtinių Valstijų šiaurinės Amerikos, kurios kišasi į vidurinius Nicaraguos respublikos reikalus ir tokiu budu sunkina suvaldymą revoliucijos; prašė užstoti už Nicaraguą. Vokietijos vienok valdžia atsakė, jog į tuos dalykus kištiesi negali. Toki jau pasiskundimai išsiųsti: Prancūzijai, Anglijai, Italijai ir Ispanijai.

‖ Popiežius vėl pakėlė protestą prieš Ispanijos karaliaus manifestą, išleistą liepos 10 d., kuriuo leidžiama Ispanijoj nekatalikams statyti bažnyčias savo išveizda panašias į katalikiškas. Popiežius reikalauja, kad tasai karaliaus dekretas butų atšauktas. Ispanijos valdžia vienok nemano nusilenkti, bet rengiasi savo pasiutinį, esantį prie popiežiaus, atšaukti.

‖ Vokietijoj nusibankrutino akcijonieriškas bankas Dortmunde. Jo akcijų vertė nupuolė: liepos 2 d. dar už akciją mokėjo po 118,9 mrk., o dabar moka tik po 6.50 mrk. ir tai nėra norinčių pirkti.

‖ Netoli Acayape Nicaraguos revoliucijonierių generolas Moncado sumušė prezidento generolą Larą. Jo kareiviai nuo mušio lauko į visas šalis išbėgiojo.

‖ Cholera Maskolijoj siaučia 42 gubernijose. Nuo gegužės menesio iki liepos 25 d. buvo 37.652 apsirgimai, o 16.651 ypata pasimirė. Paskutiniuose laikuose skaitlius apsirgusių pasidaugino. Paskutinėj sevaitėj užsibaigusioj liepos 23 d. buvo 13.374 apsirgimai, o 5.979 ypatos pasimirė. Peterburge vidutiniškai kas dieną apserga po 40 ypatų, 12 buva mirčių. Ligonbučiuose yra 514 cholera sergančių, o tame skaitliuje 38 vaikai.

‖ Ant vokiškojo kariškojo laivo "Bluecher", dėl negero valgio jureiviai pakėlė riaušes. Laivas, jau išplaukęs, sugrįžo į Kielo uostą ir jureivius pergabeno ant kranto.

‖ Dėl menko šiemet kviečių uždėrėjimo Prancūzijoj, visoj Europoj kviečių kainos pakilo. Paryžiuj, už 100 kylogramų kviečių moka 28,50 frankų, už 100 kilogramų miltų moka 60 fr. Duona Paryžiuj pabrango 5 centimais kilogramas.

‖ Ant salos Kubos, mieste El. Caney, provincijoj Santiago, sukilo juodspalviai. Jų suvaldymui išsiuntė kariumenę, kurie juoduosius nuvijo į kalnus. Bet valdžia laukia visų juodųjų sukilimo, neišskiriant kareivių. Ant Kubos gi daugiau yra juodųjų negu europiečių.

‖ Vengrijoj, užgimusiuose nuo debesų praplyšimo tvanuose aplinkinėse miesto Dees prigėrė 25 ypatos.

‖ Airijoj, mieste Belfast sudegė Kilvin hotelis. Sudegė trįs hotelio tarnai, o daug svečių sunkiai apdegė, tame skaitliuje taipgi Chicagos presbiterijonų pastorius Mc Canghan ir jo moteris.

¶ Austrijos konsulius Pittsburge apreiškė, jog Austrijos valdžia uždraus arba bent apsunkįs savo ūkėsams kelionę į vakarinę Pennsylvania ir vakarinę Virginią, kadangi čia anglių kasyklose darbininkai labai išnaudojami.

‖ Rugpjučio 3 d. 1911 m. apvaikščios 100 metų sukaktuves savo gyvenimo Bleslaino universitetas. Jis perdirbtas į laisvą universitetą iš buvusio čia jezuitų universiteto ir protestoniško universiteto, perkelto iš Frankfurto prie Odero.

‖ Vokietijoj, Kaiser kalnuose, trenkė perkunas į namus, kuriuose buvo nuo lytaus pasislėpę 16 turistų ir juos apsvaigino.

‖ Vokietijoj pereitą sevaitę siautė audros su ledais ir vėtros, kurios labai daug nuostolių pridirbo. Giridie išvartė medžius, aplinkinėse Norinbergo išnaikino visus apynius ir vien apyniuose padarytus nuostolius skaito milijonais markių.

‖ Vokietijoj, mieste Dortmund nusibankrutino bankas. Skolos banko siekia 12.500.000, o jo turtai tik 3.000.000. Taigi kreditoriai negali atgauti nei ketvirtos savo piningų dalies. Banko direktorius Ohm suimtas. Bankas turėjo filijas 20 pramoningesnių Vokeitijos miestų.

‖ Revoliucija ant salos Kubos, Provincijoj Santiago, tapo užsloginta. Revoliucijonierių vadovas, jenerolas Mimet pateko nenelaisvėn. Susirėmime su valdžios konstabeliais daug generolo Mimeto šalininkų likosi užmuštų.

‖ Peterburge suėmė 8 žymius urėdninkus, tame ir pulkininką Akimovą. Juos kaltina už pasisavinimą viešų piningų ir kyšių ėmimą.

‖ Anglijos parlamentas užgyrė iš karaliaus prisiekos išmesti žodžius, užgaunančius katalikus.

‖ Paryžiaus teismas pasmerkė garsų prigavėją Rochitte už prigavystes su pagalba jo įsteigtų kompanijų dviem metam kalėjiman ir užmokėti bausmę 600 dol. Rochette išmėtė, ar pasisavino milžinišką piningų sumą 12 milijonų dol.

‖ Rytinėj Maskolijoj, mieste Zlotonsk, vietinio kalėjimo kaliniai atėmė ginklus nuo sargų ir su ginklais pabėgo 7 kaliniai. Išsiųsta juos gaudyti kariumenė penkis pabėgėlius nušovė, bet dviem pasisekė ištrukti.

‖ Prancūzijos pakrantėse narai ant jūrių dugno rado dvi sidabro štangas sveriančias 50 kiliogramų. Ant jų buvo ušmušti 1698 metai. Manoma, kad tos sidabro štangos paeina nuo paskandytų mušyje prie La Hougen holandiškų ir angliškų laivų. Be abejonės ant jūrių dugno yra ir daugiau sidabro, o gal ir aukso. Valdžia leido vienai kompanijai jieškoti skarbo ant jūrių dugno. Kompanija pasižadėjo 20%, taigi penktą radinio dalį, užmokėti valdžiai.

‖ Anglijoj, Portsmouth, naktyj atliko mėginimus su nauja kanuole. Jos kulkos turi cilindrio pavidalą, jos apteptos masa, kuri šaujant užsidega ir tokiu budu ypač naktyj kulkos kelią galima matyti. Ar mėginimai gerai pasisekė, apie tai laikraščiuose žinių nėra.

‖ Laikraščiai praneša, buk maskoliškos valdžios šnipai sukrovė dabar sau lizdą Belgijos sotapilyj Bruxelles; tuli šnipai iš Paryžiaus persikėlė į Belgiją. Buk ten yra pagarsėjęs žydas Harting, o dabar prie jo prisidėjo Boleslav Brodskyj. Jis buvo užsirašęs studentu Liege politechnikon, bet kaip pasirodė, lekcijų niekada nelankė, bet šnipinėjo tarp maskoliškųjų studentų.

‖ Vokietijos valdžia persegsti žmones prieš siuntinėjančią plakatus iš Londono "Oppenheimer Co.'", kuri garsina apie milžiniškus deimantų laikus, Afrikoje vokiškose territorijose. Vokietijos valdžia užtikrina, kad nei tokios teritorijos Afrikoj nėra, kaip nėra valdžiai žinoma nei Oppenheimero kompanija.

‖ Dėl nuolatinių protestų ir statomų reikalavimų, Ispanijos valdžia atšaukė savo pasiuntinį prie popiežiaus ir tokiu budu pertraukė su juom diplomatiškus susinešimus.

‖ Kadangi Amerikos užsienių ministeris Knox, nesusinešęs su Europos viešpatystėms, nori esančiai Afrikoj negrų respublikai Liberiai parupinti paskolą 1.500.000 dol., tai Prancūzijos valdžiai taurnaujanti laikraščiai garsina, jog Prancūzija tik tuomkart pritars paskolai, jaigu paskoloj ant lygių tiesų dalyvaus Prancūzija, Anglija ir Vokietija, taigi Europos tautos turinčios Afrikoj svarbesnius negu Amerika reikalus.

‖ Dėl šalto ir lytingo oro uždėrėjimas kviečių Prancūzijoj šiemet menkas. Nuostolius lytų iš šalnų padarytus skaito ant 400.000.000 dol. Kviečių šiemet surinkta tik 312 milijonų bušelių, pernai gi 370 milijonų bušelių.

‖ Angliškos valdybos Indijų valdžia laukia žmonių sukilimo Tibete.

‖ Liepos 28 d. mieste Mexico laikė kalbą Argentinos pasiuntinys. Savo kalboj jis neprielankiai atsiliepė apie Jungtinius Valsčius šiaurinės Amerikos. Perstate, jog vienuose jų pesielgimuose matyt ne meilė žmonijos, bet godumas. Godumas jų matyt ant Kubos, ant Filipinų salų, Panamoj, o dabar Nicaraguoj. Žmonijos meilė tai tik esąs dangtis uždengimui žemiausio godumo.

‖ Vokietijoj, kaime Wechede, dešimties metų vaikas paliktas prižiurėti januesnes seseris, įsikinkė į vaikų vežimutį jaunesnį brolį, nuvažiavo prie prudo ir vaiką įmetė į vandenį. Truksta ir sesers — mano, kad jis ir ją nudėjo.

‖ Paryžiuj, susimušus dviem automobiliams, likosi užmuštas vienas iš žymesnių vietinių daktarų. Daktaras Duchastelet. Jam sėdus į automobilių, kada dar ne viskas buvo prirengta, jo mašina leidosi bėgti ir užbėgo ant priešais bėgančio automobiliaus. Daktaras taip sunkiai tapo sužeistas, kad jis nuo kraujo ištekėjimo pasimirė. Pasirodė, kad automobilių privertė bėgti lytaus lašas patekęs į garinį katilą. Taigi daktaro mirtį pagimdė lytaus lašas.

‖ Liepos 8 d. Londone pasimirė George Ross, karalius Kohoskieting salų, 700 mylių nuo Jacos. Karalius yra škotas, bet salos tos apgyventos malajų, turi 1000 gyventojų.

‖ Sulyg Anglijos valdžios pagarsintos atskaitos, palaidojimas Anglijos karaliaus Edvardo VII atsiėjo $202.500. Priėmimui svetimų delegatų išleista $62.500.

‖ Anglijos Kolumbijoj esą surasta aukso vietos. Aukso gyslos turinčios nuo 30 iki 100 pėdų storio ir labai toli nusitraukiančios.

‖ Buddistų vienuolynas Europoje. Atkeliavę iš Indijos trįs buddistai, tarp jų vienas vokietys, o vienas holandas, ketina įkurti Europoje (Šveicarijoje) buddistų vienuolyną ir platinti buddistų tikėjimą.

‖ Plikųjų draugija. Vokietijoj, Berlyno mieste slaptoji policija susekė slaptą plikųjų draugiją. Tos Draugijos sąnariai savo susirinkimuose vien tai tedarė, kad grožėjosi plikais vyrų ir moterų kūnais. Įsigavusi tokian susirinkiman policija tuojaus paliepė visiems ten buvusiems vyrams, moterims ir merginoms apsivilkti ir surašė visų vardus. Draugija panaikinta. Surašytieji turės stoti teisman.

‖ Berlyne tūlas Rosijos išeivis Kalinovskis susirgo ir numirė choleros liga. Visus, kurie tik buvo sueję Kalinovskį, suėmė į choleros baraką apdabojimui.

‖ Ispanijoj prasideda kova su Vatikanu ir kuningija. Diplomatiški susinešimai su popiežiu pertraukti. Katalikiškieji laikraščiai savo šalininkus šaukia kovon.

‖ Nicaraguos revoliucijonierių generolas Moncado sumušė pajiegas prezidento Hadru generolo Lara, todėl ir laikįs meistą Acayupa prezidento generolas Vasguer be mušio miestą apleido ir jį užėmė revoliucijonieriai.

‖ Londone, gelumbių krautuvėj Williamso užgimė gaisras. Krautuvė buvo pilna žmonių, todėl ne visi galėjo išsigelbėti; sudegė penkios ypatos.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
501 Brick st., Valparaiso, Ind.

T. M. D. III SEIMO PROTOKOLAS.

Raportas T. M. D. iždininko.

Metinės duoklės pribuvo nuo II iki III seimui $2.392.51.
V. Kudirkos raštų išleidimui ..... 163.97.
Už V. Kudirkos raštų apdarus ..... 463.39.
Už parduotas kningas T. M. D. ..... 31.29.

Viso per metą nuo II iki III seimui ..... 3.051.16.
Buvo išdė iki II seimui T. M. D. ..... $2.345.18.

Visu labu abiejų metų $5.396.34.

Išlaidos.

Mauderodei už V. Kudirkos raštų spaudimą $2.270.85.
J. Gabriui iliustracijos ir kelionės lėšos ..... 801.80.
Ženkleliams ..... 80.00.
Perkraustymas kningų pas kningių ..... 20.00.
Iždininko kaucija ..... 10.00.
Algos senam raštininkui A. Ramanauskui ..... 11.00.
"Tėvynei" už apgarsinimą V. Kudirkos raštų .... 12.00.
A. Olševskiui už atspausdinimą laiškų ..... 5.55.
Iždininko ir raštininko smulkųs išdavimai persiuntimas piningų ir kitos visos smulkmenos 16.25.

Viso išmokėta nuo II iki III seimui ..... $3.227.45.
Pribuvimo viso buvo per metą ..... $5.396.34.
Išmokėta T. M. D. reikaluose viso ..... $3.227.45.

Visas turtas T. M. D. iki III seimui ..... $2.168.89.
Iš šitų piningų yra nejudinamo geležinio kapitalo iki II seimui T. M. D. buvo ..... 110.66.
Procento pribuvo per pusmetį ..... 2.20.
Šį metą padėta geležinio kapitalo 10% ..... 167.00.
Viso nejudinamo turto $279.86.
T. M. D. kasos globėjai: ....
Petras Steponavičia,
Jonas B. Kardokas.

Raportas T. M. D. kasos globėjų likosi priimtas visais balsais.

KOMISIJOS RAPORTAS.

Įeigos.

Nuo pereito II seimo buvo kasoje ..... $2.345.18.
Įėjo į kasą nuo II seimo iki III seimui ..... $3.045.28.

$5.390.46

Išlaidos.

Už Kudirkos raštus išmokėta ..... $3.084.65.
Visoki kitoki išleidimai.. 142.80.
Lieka pas kasierių.... $2.163.01.

$5.390.46.

Kningų peržiurėjimo komisija:
A. F. Bredickis,
Ignacas Usevičia,
Tomas Ivaškevičia.

Rekomenduojame: kad kasierius užvestų atskiras kningas įeigoms ir išlaidoms ir kad tos kningos butų vedamos geresnėje tvarkoje.

Raportas komisijos peržiurėjimo T. M. D. iždininko kningų priimtas.

(Pabaiga bus).

New York. Liepos 26 d. 3-čia T. M. D. kuopa buvo surengusi labai gražų vakarėlį paminėjimui Žalgirio kovos. Svarbiausiu programo numeriu buvo p. Gabrio, T. M. D., Literatiško Komineto nario, referatas "Prie Gruenwaldo" (Smulkmenų žiūrėk korespondencijoj iš Broklyno). Liepos 28 d. p. Gabrys, kuris čia atvyko kaipo delegatas nuo paryžiškės T. M. D. kuopos trečian T. M. D. seiman, grįžo Europon. 9 val. ryto ant prancūziškos linijos doko susirinko burelis mūsų svečio pažįstamų lydėjusių jį iki laivui: p. Liutkauskas, T. M. D. pirmininkas, p J. J. Paukštis, "Vienyb. Liet." išleidėjas, buvęs T. M. D. pirmininkas B. K. Balevičia ir pp. Bučinskas, Martusevičius ir Alyta iš Plymouth, Pa. Lygiai 10 val. ryto p. Gabrys laivu "Le Savoye", lydimas velyjimais susirinkusių, apleido New Yorko portą. **Korespondentas.**

NAUJI SĄNARIAI.

Prie 28 kp., Chicago, Ill.: Bagdonas P. S., Žilvitis J. K., Valskaitė P.

Prie 17 kp. South Omaha, Nebr.: Misiūnas St., Zalpis S., Sveikauskas J., Mičiulis V.

Prie 113 kp. Kensington, Ill.: Kazevičia Juoz., Klumbis Juoz., Gražys M.

Prie 118 kp. Grant Works, Ill. (nauja kuopa): Gudavičius Iz., Stankaitis P., Jonikas V., Areška J., Golubickis F. A., Arbačauskas S., Bačkus A., Butkus J. Daeps Kl., Butkus J., Dvelis J., Dirmantaitė M., Feiza St., Gleiznis, P., Goštautas St., Gabraitis Mat., Jurevičius A., Jaunis J., Jovaišas J., Kimbarkas J., Liepa Pov., Maslauskas V., Malonis J., Mikutis E., Marcinkus N., Miselskis A., Niaura J., Sroginis V., Alinskas J., Ūsevičius J., Vitas Jurg., Varpečinskas A.

Prie 84 kp. Edvardsville & Kingston, Pa.: Degutis J., Karlavičius J., Stravinskas P., Jakovonis A., Ružinskas J., Grigutis M.

Prie 46 kp Seattle, Wash.: Tamošiūnas Pr., Šalnius Mik.

T. M. D. Centro Raštininkas,
J. Dagis.

Amatų nauda.

Imant aplamai, mažai tarp lietuvių yra amatininkų. Lietuviai, daugiausia yra paprastais darbininkais. Mat, Lietuva ne pramonės šalis; bet šalis ūkininkų ir bernų. Vienok ūkininkavimas ir bernavimas daugeliui atsibosta tėvynėje, o nėsant pramonės, tie traukia į platų svietą jieškoti baltos duonos ir laimės. Bet, tame pačiame sviete nelaukia jų aukso kalnai, tik vargas ir skurdas, nes paprastai lietuviams, nemokantiems nei jokio amato, tenka kuojudžiausi darbai. Ypač čionai Amerikoje ateivių gyvenimas skurdus ir blogas, jaigu jie nemoka amato. Čionai nežiūrima gauto Europoje mokslo; čia neklausiama: kiek tamsta klesų baigiai, bet ką tamsta moki dirbti. Žmogus gali būti lankęs ir kelias klesas, bet jaigu nemokės nei jokio amato, tai jį laukia vien skurdas ir vargai. Amatininkams gi šioje šalyje kur kas lengviau darbas gauti.

Todėl vienintelis ir greičiausias būdas pagerinimo savo būvio ir atsikratymo nuo skurdo bei vargo yra — išsimokinimas amatų.

Kitos tautos jau senai suprato vertę amatų ir pramonės, tik mes, gyvendami lyg kokiame užkampyje, pasislėpę miškuose, praleidome progas ir atidavėme savo šalyse amatus bei pramonę svetimiems ir tokiu būdu, atidavę namieje duoną svetimiems, tapome priversti jieškoti duonos kitur.

Bet laikas jau pažvelgti į amatus ir pramonę iš kitokio atžvilgio. Mums reikia įsikalti galvon, kad patol mes neatsikratysime vargo ir skurdo, pakol per pirštus žiūrėsime į amatus bei pramonę. Mes turime būtinai atsikratyti minties, būk amatai ir pramonė pritinka vien svetimšaljams, bet ne mums, lyg kad mes būtume kuo blogesni už kitus.

"Aušros" draugijos kuopa, kaip matyti iš komisijos pranešimo, stengiasi jau įkurti pirmutinę lietuviams amatų mokyklą. Tai yra praktiškas ir puikus darbas ir visuomenė turėtų šitą 'Aušros" darbą kuolabiausiai paremti ir jam pritarti, nes be visuomenės paramos visgi nebūtų galima šito milžiniško darbo atlikti. Reikia todėl tikėtis, kad visuomenė greitai ir pritinkančiai jį parems.

Amatininkas.

"Aušros" kuopos steigiamai amatų mokyklai paaukojo šiose dienose p. J. Jokantas dailydystės varstotą ir reikalingus įrankius, vertės apie $40. Už ką jam viešai tariame širdingą "ačiū".
"Aušros" Am. Mok. Komisija.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

P. Šileikos paveikslų paroda užsibaigė. Už visą laiką parodą aplankė apie 100 žmonių abiejų lyčių.

Magiškas perstatymas. S. A. Gedminas, magikas ir spiritistas turėjo liepos 30 d. vakare perstatymą, Šv. Jurgio parapijos mokyklos svetainėj. Rodymas tęsėsi tik valandą laiko. Buvo parodyta 14 magiškų štukų. Štukos, išskiriant kelias, buvo silpnokos. Žmonių buvo susirinkę apie penki tuzinai.

Čekai užpuolė ant lietuvių. Henry Feitl, savininkas valgių ir pieno pardavyklos, 4420 Honose st., 3 vyrai jo pagelbininkai ir jo pati, liepos 27 d. vakare, įsilaužė į Antano Douršos butą ir skaudžiai apkulė ir primušė Douršienę. Visas atsitikimas buvo toks. Namo prižiurėjimas kaszin kaip perėjo į Feitlio rankas ir jis užsimanė, kad tame name, viršuj jo krautuvės gyvenanti leituviai išsikraustytų laukan, arba užsimokėtų randą už sekantį mėnesį, nuo kada į jo rankas perėjo namas. A Dourša buvo randą užsimokėjęs namo savininkui ir dar turėjo daugiau kaip sevaitę laiko iki randos pabaigai, todėl nemanė antru kartu už tą patį laiką mokėti. Feitl gi pradėjo jieškoti priekabių. Užgundė vaikėzus, kad tie lietuvius erzintų. Vaikėzai susėdę ant trepų žaidė kauliukais ir viršuje gyvenančius lietuvius stengėsi nepraleisti, reikalaudami "kvoterio". Liepos 27 d. pas Douršus atsilankė svečias ir su blekine nuėjo alaus parsinešti, kad pavaišinus namiškius. Kaulukų žaidėjai bandė išlieti alų ir lietuvį neleisti, tada šis vieną iš vaikėzų pastumė, o pastumtąsis kaip ten užgavęs Feitlio vaiką. Vaikas nubėgo pasiguosti. Neva atkeršinimui už vaiko užgavimą Feitlio šeimyna, 4 vyrai ir viena moteris, su įvairiais įnagiais ki. t. ledo nešimui geležinėms replėms, peiliu ir tt. nuėjo mušti lietuvius. Tie, ar ką numanydami, ar šiaip, buvo užsistumę duris. Užpuolikai ilgai nesibaldindami išlaužė gyvenimo duris ir pirmąjai ties durimis stovinčiai Douršienei kirto per galvą. Toji krito ant žemės, o užpuolikai sperdė ir draskė. Stuboje buvo pora vyrų, bet tie iš pradžių gal bijojosi be atsakančių ginklų pasipriešinti ginkluotiems užpuolikams. Paskui visgi puolėsi ant užpuolikų ir pakilo muštynė. Douršienė, turėjusi prie savęs šimtą dolarių piningų, ir jie dingo. Jos drabužiai buvo apiplėšyti ir apdaužyta burna. Ar pats Feitlis, ar kas iš pašalinių pašaukė policiją. Atvažiavo policija ir pasiteiravusi suareštavo visus užpuolikus ir nusivežė. Užstačius už juos paranką, jie tapo paleisti. Vos jie sugrįžo namon, vėl atėjo pas lietuvius jiems atsikeršytų. Bet šiuo antru kartu lietuviai buvo geriaus pasirengę pasitikti užpoulikus, todėl ne vieną iš jų smarkiai apkulė ir paskui nustumė žemyn, drauge su visais susirinkusiais žiurėtų muštynės. Pašaukta du policijos patroliai ir suareštuota visi dalyvavę muštynėje. Feitlienė išvažiavo į ligonbutį, buk dėl sunkaus jos apkulimo, bet menama, kad daugiaus tyčioms. Už Dourša paranką padėjo A. Blinstrupas. Liepos 29 d. buvo policijos tardymas, bet nesant Feitlienės. atidėta tolimesniam laikui. A. Dourša liepos 30 d. iš seno gyvenimo išsikraustė kitur.

Užmuštas automobiliaus. Vaclovas Porčikas, gyvenantis ant 22 place ir Western av., liepos 23 d. turėjo svečią ir jį vakare, 11 val., palydėjo namon iki elevatoriaus. Grįždamas atgal, ėjo 22 gatve per Western av., kur smarkiai važiuojantis automobilius jį pagavo ir ant vietos užmušė. Automobiliuje važiavo koki 5 vyriškiai, gerai įsigėrę; iš jų tris suareštavo, o 2 pabėgo. Užmuštasis prigulėjo prie D. L. K. Algirdo Kareivių draugijos, buvo nevedęs; paėjo iš Kauno gub.

Sunkiai sužeistas gatvekario. Liepos 25 d., ant Western ave., ties 24 place. Western ave. gatvekaris suvažinėjo Petrą Česnauskį, vidutinio amžiaus žmogų. Gatvekaris nulaužė jam vieną koją, vieną ranką ir sunkiai sudaužė galvą. Sužeistąjį nugabeno į ligonbutį.

Suareštavo kazirninkus. Juozapo Nefo saliune, ant 25 ir Oakley ave.. apie pora sevaičių atgal tapo suareštuoti kazirninkai ir pats saliuninkas. Suareštuotieji turėjo užsimokėti arba atsėdėti bausmes už savo elgimąsi priešingai valstijos įstatymų.

Gavo batais į pilvą ir dar tapo suareštuotas. Liepos 29 d. tūlas lietuvis, turbut truputį įsikaušęs, nusipirko batus (sulyg čionykštės šnektos "šiūsus") pas tulą žydelį, gyvenantį 4507 So. Wood st. Pirkėjas, parėjęs namon, patyręs, jog batai buvę su popieriniais padais, taigi nuėjęs juos, turbut, atmainyti ar kaip. Žydui nenorint klausyti, jis batais tėškė jam į pilvą, paskui dar turbut ir kumščią pavaišino ir išėjęs laukan, kitoj pusėje gatvės atsisėdęs šnekėjosi su pažystamais. Žydas, susitaręs su kitu, pėmęs ką į rankas, ėjo skersai gatvę, prie sėdinčių. Tuo tarpu to pačio žydelio pašauktas policijos patrolis, privažiuodamas pastebėjo, buk žydeliai ėję muštų lietuvių, taigi žydelius suėmė, o lietuvius paliko.

LIETUVIŠKOMS DRAUGIJOMS.

Turiu už garbę pranešti Chicagos lietuviškoms organizacijoms, kurios mano prie Susivienyjimo Lietuviškų Draugijų pristoti, jog tas Susivienyjimas labai gerai rėdamas, nieko blogo su juomi negali atsitikti. Turi charterį rekorduotą vyriausybei, turi keletą šimtų dolarių. Rengiasi jau pirkti lotus svetainės statymui. Prie to keletas organiacijų prisidėjo su keliais šimtais dolarių. Dėltogi drąsiai kviečiame daugiau organizacijų prie šito Susivienyjimo prisidėti, Susivienyjimas susirinkimus laiko paskutinį nedėldienį kas mėnuo 5-tą valandą vakare svetainėj Petro Adomaičio, 3338 Auburn ave. ir kampas 33 place, Chicago, Ill. Gali kiekviena organizacija po tris atstovus prisiųsti, bet jie turi turėti mandatus.

Presos komitetas
A. Rudauskas.

Prašome ir kitų laikraščių atkartoti.

Redakcijos atsakymai.

V. Pilotai iš Gižų valsč. Jaigu Tamsta daugiau pasimokintum ir susipažintum su eiliavimo taisyklėmis, mums rodos, Tamsta galėtum neblogas eilutes rašyti. Dabar parašytosios spaudai netinka.

Antanui Balt. Besimokinanti augščiausių mokslų tankiausia esti ne kuningai. Šelpiančios besimokinančius augščiausiuose moksluose draugijos, ar tai "Aušra" gyvuojanti Amerikoj, ar "Žiburėlis" — Lietuvoj, ar "Parama", besirupinanti moksleiviais lankančiais vakarinės Europos mokslliškas įstaigas, kuningų nelavina. "Aušra" savo konstitucijoj turi paragrafą, jog teologai, taigi kuningai nuo pašalpos išskirti. "Paramoj"-gi, kaipo savytarpinėje moksleivių draugijoje, sąnariais gali būti ir kuningai. Tai kodėl gi savo straipsnyj Tamsta, dėl neprilankumo kuninkams, stoji prieš "Paramos" atsišaukimą, o tuom pačiu ir prieš tas draugijas, kurios šelpia augštesnių mokslų moksleivius. Ką gi čia bendro gali turėti kuningų pamokslai su šelpimu lankančių universitetus? Žinoma, ne iš visų lankančių universitetus draugija turės naudą. Bet taip yra kiekvienoj draugijoj ir augščiau stovinčioj negu musiškė. Tašant medį, vis daug buva skiedrų, tik kurui tinkančių. Argi Tamsta norėtum, kad pas mus butų geriau negu pas vokiečius arba prancūzus, kurie senai užsiėmė šelpimu besimokinančios jaunuomenės? Pas mus tik šitoji gentkartė pradėjo augštesnių mokslų jieškoti, kitur tas daroma nuo senai, todėl ir budai šelpimo kitur jau praktiškiau išbandyti.

Drukoriui. Laikraščiai neužsiima mokinimu atskirų ypatų, nes tai ne jų pareiga. Laikraščių užduotis — tai visuomenės reikalai. Jaigu Zimontas negerai daro, tai jam tiesiog, be laikraščio tarpininkystės ir pamokinimą reikia siųsti. Kamgi tokiais reikalais visuomenę užimti?

Scripkoriui iš Naugatuck. Tai visai privatiški atsitikimai, tokiais laikraščiai neužsiima. Aprašymai vestuvių, kaip susirinkę linksminosi gali tilpti tik skyriuj apmokamų apgarsinimų. Juk visame aprašyme nieko tokio visuomenę apeinančio, kas skirtusi nuo kitų vestuvių, nėra.

JUOKELIAI.

UŽ MANYMĄ NESIMOKA.

Modelis. Aš manau, kad aš galėsiu sevaitę paviešėti Paryžiuje.

Dailininkas. Bet-gi tai brangiai atseina.

Modelis. Ne! už manymą nesimoka. **("Illustrated Bits").**

Balsuoti rinkimuose paprastai nori tos meterįs, kurios nebeturi savo šalininkų ir garbintojų.

— Kur yra Onytė?
— Šukuoja ponios plaukus aname kambaryjė.
— O pati ponė ar yra tenai?

PABRANGINIMAS. ..

Vyriausias raštininkas. — Mano uošvė prašo manęs, kad ją šiandien pasitikčiau stotyje ir padabočiau jos šunytį.

Bosas. — Labai gaila, bet tamstos negaliu leisti: turime daug darbo.

Vyr. rašt. — Labai, labai jums ačiu....

NAUJAS TELEFONAS.

A. OLSZEWSKIO Banka

įsteigė naujus telefonus savo Ofise su "Switch Board". Naujo telefono numeris dabar yra

DROVER 700.

Kas turi reikalą telefonuoti tegul dabar šaukia DROVER 700. Senasis telefonas likosi panaikintas.

APGARSINIMAI.

STRĖNŲ DIEGIMAS.

Daugelis gerų daktarų pripažysta, kad ši skaudi reumatizmo forma, paliečiantii nugares raumenis, paeina nuo nehigieniško gyvenimo, ypač nuo netinkamo valgio ir gėrimo. Taip yra ir su kiekvienu reumatizmu. Sergant reumatizmu, reikia daboti, kad virinimo organai, gerai veiktų, reikia valgyti pastipinantį valgį ir turėti atkreiptą atidę į mažiausį kuno veikmių nereguliariškumą. Visuomet galima pasitikėti Trinerio American Elixir'u iš kartaus vyno, kadangi jis greitai apvalo visą virinimo sistemą nuo nereikalingų dalykų, sudrūtina nervus ir papildo kraują. Jį galima vartot visokiuose nesveikumuose vidurių, žarnų, nervų ir kraujui išsekus. Vartok jį, kai tik pastebėsi, kad pas tave sumažėjo apetitas arba nusilpnėjo kunas. Gausi vaistų sankrovose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland, ave. Chicago, Ill.

Ksaveras Strumskis

"Lietuvos" Keliaujantis Agentas.

Ksaveras Strumskis, "Lietuvos" keliaujantis agentas, šiose dienose aplankys Pennsylvanijos lietuvius, užrašinėdamas laikraštį "Lietuvą" ir priiminėdamas už jį prenumeratą. Jis turės nuo laikraščio "Lietuvos" išleistojo A. Olszewskio rašytą paliudyjimą ir kvitas, pagal ką galėsite jį pažinti, kad yra musų užtikrintu agentu ir galėsite drąsiai jam duoti piningus ant prenmeratos, kningų ir kitokių tavorų, nes męs už jį atsakome.

Ksaveras Strumskis taipgi yra agentų ir musų štoro, The Bridgeport Clothing Kompanijos. Jis turės su savim sampelius tulų musų štoro tavarų ir kas tik ko reikalaus galės per jį užsisakyti, o męs viską prisiųsime. Męs savo štoro tavorus gvarantuojame, kad bus toki, kaip musų Kataliose aprašyti. Jaigu gavęs juos rastų kitokiais, tegul sugrąžina, o męs jam piningus sugrąsinsime.

Chicagos Lietuviškoj Muzikos Konservatorijoj

mokslas prasidės nuog 8 Rugpjuč. (August). Užsirašinėjimas prasidėjo; užinteresuoti teiksis apsilnkyt: 3246 S. Halsted St. gavimui pilnesnių žinių

Lituviškos Konservatorijos Direktorius
MIKAS PETRAUSKAS.

Draugyščių reikalai.

DIDELIS PIKNINKAS.

Rengiamas Socijalistų Partijos Chicagos latvių skyriaus, įvyks Schultz's Grove, 12 gatvė ir Desplaines River, nedėlioj, 7 rugpjučio dieną, 1910 m. Pikinike bus šokiai, dainos, dovanų išlošimai ir k. Muzika bus latvių socijalistų: "Union Band". Pradžia 10 val. ryto. Įžanga 25c. Važiuoti reikia 12-tos arba Madison gatvių karais

Įrengimo Komitetas.

CHICAGOS DRAUGIJŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS.

Dėl atsibuvusio 4 liepos apvaikščiojimo atsiliks 8 rugpjučio, 7:30 vakaro val., Šv. Jurgio parapijos salėje. Meldžiu visus atstovus susirinkti ir atsinešti piningus, draugijų paskirtus. Metas padengti apvaikščiojimo lėšas be jokio atidėliojimo.

Apvaikščiojimo raštininkas
J. Biežis,
2043 W. 22 Pl., Chicago, Ill.

Raulai, kur taip greitai bėgi? Aš bėgu į merginų Ketvirtą Linksmiausią Metinį Piknineką, parengtą Draugystės Šv. P. M. Rožančavos Panų ir moterų, nedėlioj, 14 rugpjučio (Aug.), 1910, Bergmann's Grove, Riverside, Ill. Pradžia 9 val. iš ryto. Įžanga 25c. poral. Įžanga vienai merginai 15c.

Užprašom visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai atsilankyti į mūsų Ketvirtą Linksmiausią Piknineką, kur kiekvienas galės linksmai laiką praleisti ir prie puikios muzikės smagiai pasišokti. Taipgi męs kiekvieną atsilankiusį prižadame kuogeriausiai užganėdinti. Su godone

Komitetas.

Pasarga: Važiuodami, imkite 22 gatv. karus iki 40 Ave., o paskui La Grange karą iki pat daržui.

SCRANTONO ŠV. JUOZAPO PA. RAPIJIS Komitetas praneša, kad 8 augusto, panedėlyj, 7:30 vak. val. laikys susirinkimą Auditorium salėje parapijos reikalų aptarimui.

Jonas Aponas, prezidentas,
Fr. Kurauskas, sekretorius.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo draugo Petro Pesecko, Kauno gub., Panevėžio pav., Padbiržės par., Butniunų sodž. Seniau gyveno Pittsburge, Pa. Jis pats apie save ar kas kitas apie jį malonėkite pranešti šiuo adresu:

Mykolas Genys,
Box 148, E. Arlington, Conn.

Liepos 2 d. pabėgo iš Grand Rapids, Mich. Juozas Pečkis. Jis paeina iš Suvalkų gub., 24 metų, geltonais plaukais, riestos nosies, 5 pėdų 7 colių augščio, su pilku siutu. Kas apie jį man praneš, gaus gerą atlyginimą.

Juozas Bepirštis,
670 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau savo buvusio draugo Kazimiero Pociaus. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Ubiškių parapijos, ketvirti metai kaip Amerikoj; pirmiau gyveno Cambridge, Mass, dabar nežinau kur; išvažiuodamas pasiskolino keliolika dolarių nuo manęs kaip ir nuo keleto kitų. Meldžiu atsiliepti žemiau padėtu adresu ir atsilyginti.

V. Radvilaviče,
28 School St., Cambridgeport, Mass.

Pajieškau savo draugo Petro Pesecko, Kauno gub., Panevėžio pav., Padbiržės par., Butiniunų sodž. Seniau gyveno Pittsburge, Pa. Jis pats apie save ar kas kitas apie jį malonėkite pranešti šiuo adresu:

Mykolas Genys,
Box 148, E. Arlington, Vt.

Pajieškau savo draugo Augustino Liaučiaus, paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Leckavos par., Knabikų kaime. Pirmiau gyveno So. Bostone. Meldžiu atsiliepti šiuo adresu:

Mr. A. Zille,
568 Metropolitan Av., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau Juozapo Bernackio ir Liudviko Krikštanionio. Pereitais metais abudu gyveno Chicago, Ill. J. Bernackas turėjo saliuną. Turiu svarbų reikalą. Jie patįs ar kurie juos pažysta teatsiliepa šiuo adresu:

Antanas Jauūlevičius,
310 S. Maple St., Mt. Carmel, Pa.

Aš Laurynas Sidaravičia pajieškau dėdės Mateušo Nišmano ir švogerio Ignoto Yarus; abudu Suvalkų gub.; gyveno Springfield, Ill. Jie patįs ar kas kitas malonės duoti žinią šiuo adresu:

Laurance Sider,
Box 24, Eldorado, Ill.

Pajieškau žmonių su pavardę Narkys. Kas turėtų tokią pavardę, teatsiliepia šituo adresu:

S. Narkys,
617 Standard St., Racine, Wis.

Pajieškau savo draugo Dominiko Kopturausko, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav.; pirma gyveno Hofford, Conn. 8 geguž. iš čia išvažiavo — nežina kur. Meldžiu duoti žinią šiuo adresu:

J. P. Slesoraitis,
16 John St., Hofford, Conn.

Pajieškau savo švogerio Jono Dulckio, paeina iš Suvalkų gub., Senapilės pav., Zevetkų kaimo. Kas jį žino, prašau, kad pranešty man šiuo adresu:

Petras Belekevičius,
31 United Bldgs. Craigneuk
by Wishaw, Scotland.

Pajieškau savo pusbrolio Stanislavo Valionies, Kauno gub., Panevėžio pav., Ramygalos par., Kučių sodž. 17 metų kaip Amerikoje. Metai atgal gyveno Roby, Ind. Kas žino kur jis dabar yra arba jis pats teiksis parašyti man šituo adresu:

Karolis Vilkonis,
628 Reynolds Av., Kansas City, Kans.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Klevesko ir Juozapo Kučio, paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pienavo vals., Bliučių kaimo. Penki metai kaip Amerikoje; Kas juos žino, ar jie patįs teiksis pranešti man šiuo adresu:

Tadaušas Gaušas,
523 — 81 Pl., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda šiaučių šapa (repairing) už labai mažą kainą. Pardavimo priežastis — liga. Nesuprantanti to biznio pamokinsiu. Lietuvių apgyventa apielinkė. 1422 N. Ashland Ave. kampas Brigham Str., įėjimas iš Brigham Str.

Pardavimui Bučernė ir Grosernė, pigiai, po. nr. 1456 S. Canal st.; atėję persitikrinkite apie gerumą. Parduodu dėlto, kad turiu saliuną ir negaliu dviejų biznių apžiurėti.

Parsiduoda namai 4 kambarių ir lotas lietuvių apgyventoj vietoj 5116 Levington St., netoli 52 gatvės. Kaina 1050 dolarų. Kreipkitės paminetu adresu.

Parsiduoda gera kepykla (bekernė) išdirbtoj ir geroj vietoj, lietuvių ir lenkų apgyventoj; parsiduoda dėlei šeimininko ligos; šita kepykla parsiduoda sykiu ir su namu.

Dėlei informacijų praščma kreipties į "Lietuvos" administraciją, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pardavimui namai keturiais butais, 6 kambariai kiekviename; viskas gerai įtaisyta; arti lietuvių bažnyčios. 2342 S. Oakley Av., Thomas Mis.

Greitu laiku parsiduoda Grocery & Market, lietuvių apgyventoj vietoj. Vieta geriausia Chicagoj. Parsiduoda dėlto, kad savininkas, persiskyręs su dalininku, negali susikalbėti lietuviškai. Viskas įrengta bizniui. Kreipkitės tuojau šią sevaitę: Meyer, 3440 So. Margan St., netoli 35 gatvės, Chicago, Ill.

Pardavimui nauja mėsinė krautuvė, lietuvių apygardoj, netoli lietuvių bažnyčios ir mokyklos; viskas pilnai ir naujai įrengta. Krautuvė parsiduoda su gyvenamuoju butu ir daržine. 2337 So. Leavitt St.

Pardavimui groserinė ir gardumynų bei mažmožių krautvė draug su arkliu ir vežimu. Biznis senai išdirbtas. Apielinkė lietuvių apgyventa; arti lietuvių bažnyčios ir mokyklos. Gera vieta lietuviui. Parsiduoda pigiai. Kreipkitės adresu: 2214 W. 23 Place, Chicago, Ill.

PIRMUTINĖS CHICAGOJ IMTYNĖS ARBA RISTYNĖS.

Antanas Baladinskas dručiausias lietuvis visoj Chicagoj taipgi profesorius Jaunų Vyrų Lietuvių Draugiško Kliubo, susitiks su Tom. Rolevič, dručiausiu lenku visoj Illinois valstijoj, seredos vakare, 10 rugpjučio (Aug.), 1910, Freiheit Turner salėje, 3417 So. Halsted St. Pradžia 8 val. vakare. Tikietai nuo 25c. iki $1. Malonial užkviečiam kaip senus taip ir jaunus atsilankyti ir pamatyti tas galynes, kokių dar nebuvo atsitikę tarpe lietuvių.

"DAGIS"

Kritikos, Satyros ir Juokų Mėnesinis Laikraštis.

DAGIS gražioj formoj knygos, ant geros popieros ir su viršeliais, viso 20 puslapių kas mėnuo duoda skaitymų.

DAGIS kas mėnuo talpina po kelis originalinius, lietuvių pieštus paveikslėlius.

DAGIS bado visus be skirtumo, kas tik nusikalsta prieš visuomenę, todėl "Dagis" turi rastis kiekvino lietuvio name, tai yra geriausia gyduolė nuo visokių ligų. Juk visiems yra reikalingas linksmumas ir juokai, o "Dagis" nesigaili straipsnių su įvairiais pasišaipimais ir juokais.

DAGIO kaina labai žema, tiktai 10 centų num., arba $1.00 metams.

Siunčiant prenumeratą, adresuokite:
"DAGIS" PUBL. CO.,
812 — 33rd Street, Chicago, Ill.

Burtininkų Kazyros (Kortos)

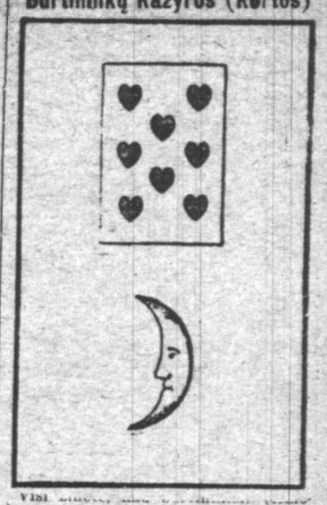

Visi [illegible] rikoje vadinami Fortune Tellera) spėja žmogui laimę ar ateitį su pagelba Kazyrų (Kortų). Ar toki burtininką spėjimai iš nukeltų Kazyrų turi kokią vertę, mes apie tai nekalbėsime, tik pasakysime, kad yra tukstančiai žmonių, kurie pas tokius burtininkus lankosi įspėjimui savo ateities ar laimės ir moka jiems už tai po kelis ir po keliolika dolerių. Garsiausia ant svieto burtininkė buvo tai pone LENORMAND Paryžiuje, Francuzijoje, kuri su pagelba savo Kazyrų visiems įspėdavo ateitį. Pas ją vaikščioja kelti Kazyras viso svieto didžiunai, kunigaikščiai ir karaliai ir kiekvienam jį ateitį įspėdavo.

Po myriui virš minėtos burtininkės jos Kazyros pateko į svietą ir šiądien jomi naudojasi garsiausi svieto burtininkai, ir kiekvienas, kas jas turi, gali su joms įspėti ateitį teip gerai kaip ir burtininkai. Šios Kazyros su pilnu išaiškinimu lietuviškoje ir lenkiškoje kalbose, kaip jas vartoti ir kaip ateitį įspėti yra dabar gaunamos musų štore. Kaina jų 50c.

Šios Kazyros yra geriausia bovykla liuosame laike ir su jom, ne tik save, bet ir visus kitus geriausiai nubovysi šeimyniškuose ir draugiškuose susirinkimuose.

Siųsdami pinigus ant kazyrų adresuokite:

The Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. CHICAGO, ILL

Kas Kam Patinka?

Jeigu norite pirkti namą ar lotą, ateikite pas mus.

ANT PARDAVIMO BIZNIUI NAMAI.

38) 3214 So. Helsted st. 2 lubų muras 25×135 pėdų 7 kambarių gyvenimas, štoras su basmentu ir užpa..alyj 2 lubų dirbtuvę. Nauji namai. Kaina $6,000.00

Dalį iškalno, likusius išmokiestimi.

216) 3 lubų muras, štoras ir 5 gyvenimai, ant Wallace st. $9000.00

36) 3 lubų muras, štoras ir 6 gyvenimai, ant Halsted st. $9000.00

131) 2 lubų muras, štoras ir 3 gyvenimui, ant 31st arti Wallace Kaina $7000.00

120) 3 lubų muras, štoras ir 5 gyvevimai, ant Wallace st. .. $7500.00

114) 2 lubų muras, štoras ir 2 gyvenimai ant Wallace st. .. $7000.00

170) 1 lubų muras, štoras ir 1 gyvenimas, ant Wallace st. .. $2500.00

Panašiomis prekemis turime daug kitų biznio namų.

ANT PARDAVIMO GYVENIMUI NAMAI.

54) 3221 Illinois Court, 6 kambariai, murinis. Kaina $1500.00
$500.00 iškalno, likusius išmokestimi.

29) 2 lubų namas, 3 pagyvenimai, $500.00 iškalno. Kaina $1500.00

30) 4 kambarių namelis, $300.00 iškalno. $1000.00

87) 2 pagyvenimais, medinis namas, lotas 25×125, $500.00 iškalno. $1600.00

193) 2 lubų namas, 2 pagyvenimai, lotas 25×125. Randa $20.00. $1800.00

121) 8 kambarių murinis namas, lotas 24×125, ant Walacce st. $1600.00

90) 2 lubų muras, 2 gyvenimai po 6 kambarius, lotas 25×135. $2500.00

178) 2 namai, 6 kambarių murinis ir 4 kambarių medinis, lotas 25×147. Kaina $2400.00

156) 2 namai 4 ir 5 kambarių, kampinis lotas 31×147 pėdų. .. $2000.00

197) 5 kambarių murinis namas. Puikiai ištaisytas, lotas 25×125. Kaina $2000.00

104) 2 lubų puikus murinis namas, lotas 25×125 .... $3500.00

124) 2 lubų murinis namas, 4 gyvenimai, lotas 25×125 .... $3500.00

183) Puikus murinis namas, lotas 24×125. Kaina $3200.00

217) 2 lubų murinis, 2 gyvenimai po 6 kambarius. Iškalno $500.00. $3000.00

4) 2 lubų murinis, 4 gyvenimai, lotas 31×147. Kampinis. $3750.00

69) 3 lubų muras, 3 gyv. po 6 kamb., lotas 27½×127. Kaina $5300.00

179) 3 lubų muras, 4 gyv. 2 po 6 ir 2 po 4 kambarius. Kaina .. $5500.00

187) 3 lubų muras, 3 gyv. po 6 kambarius, lotas 25×125. .. $4700.00

115) 3 lubų muras, 3 gyv. po 6 kambarius, lotas 25×125. .. $6000.00

118) 3 lubų muras, 3 gyv. po 6 kambarius, lotas 25×125. .. $6000.00

157) 2 lubų muras, 8 gyvenimai, lotas 50×147. Kaina $7500.00

102) 3 lub murinis, 6 gyvenimai po 4 kambarius, lotas 25×125. $7000.00

191) 2 lubų murinis, 5 gyvenimai, lotas 25×125. Kaina $9500.00

12) 4 lubų murinis, 4 gyvenimai po 6 kamb., lotas 25×135. Kaina $8000.00

97) 3 lubų muras, 6 gyvenimai, 3 po 6 ir 3 po 5 kambarius lotas 25×125. Kaina $9000.00

132) 3 lubų muras, 3 gyvenimai po 6 kambarius, lotas 25×125. $9500.00

103) 2 namai muriniai, 3 lubų po 3 gyv., 6 kamb., lotas 50×125 $10,00.00

203) 3 lubų muras, 3 gyvenimai, lotas 132×127. Kaina $11,000.00

119) 3 lubų muras, 6 gyvenimai, lotas 27½×125. Kaina $11,000.00

91) 2 lubų muras, 8 kambariai, lotas 96×125. Kaina $17,000.00

Tai ne viskas, bet iš to jau galite matyti, kad męs galime parupinti tokį namą, kokį kas reikalauja.

Norėdami platesnių žinių, kreipkitės ypatiškai į musų offisą

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Mokykla Šokių!

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 rųšių ir tetp, kad gali drąsiai eiti šokti publikoje. Teipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, po numeriu, 2119 So. Halsted St., mokinu kas dien ,apart šventų dienų. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateitų sekančio adreso: 2124 South Halsted St.

Ofisas ant 3-čių lubų. Atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare.

Prof. Juliaus šokių mokykla užsidaro June 25, ji vėl bus atdara September 2.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Pirmininkas: Jonas V. Liutkauskas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Vice-Pirmininkas: Pr. Butkus, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Raštininkas: Jonas Dagis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Iždininkas: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Knygius: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.
Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France. V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 65 Hudson Ave.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
J. Milewski, 124 Grand st.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 657 W. Baltimore St.
J. Zebrauckas, 112 N. Green St

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1607 N. Ashland Av.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

ELIZABETH, N. J.
D. Bočkus, 211 First St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Reklaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Valtkevičius, 227 Chapel St.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.
J. Kalakauskas, 66 Milbury St.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Janušas kelialaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
J. Ambrozėvičius, 120 Grand St.
A. Lesniauskas, 298 South 1st St.
Jos Matulis, 262 Metropolitan Av.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. I. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley Ave.
Jonas Ilgaudas, 1613 So. Halsted St.
And. Jurevičia, 3337 Auburn Av.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Geo. Pupausky, 1112 S. Leavitt St
K. Steponis, 849 — 34th St.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.

Cleveland, Ohio.
P. Szukys, 1408 E. 25th St.

CAMBRIDGE, MASS.
Pet. Bartkevičius, 877 Cambridge St.

GRAND RAPIDS, MICH.
Juoz. Šlikas, 42 W. Leonard St.

GRANT WORKS, ILL.
Jonas Liškonis, Box 195.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

HAZLETON, PA.
Ant. Shukis, 103 N. Wyoming St.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador St.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Ceponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 1811 Wharton St.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Paterson N. J.
A. Vaižkevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
Ad. Bendinskas, 42 Chesnut St.
J Kazakevičia, 103 N. [illegible] St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 810 E. State st.

[illegible] reikalauja pana[illegible]

SO. CHICAGO, ILL.
Pet. Ostrovskis, 8701 Commercial Av.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.
J. G. Gegužis, 28 W. Broadway.

Springfield, Ill.
G. Tachilauckas, 1217 W. Jefferson St.

Scranton, Pa.
Geo. Baltrunas, 2018 Luzerne St.
Juos. Petrikys, 1514 Rose Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 33 E. Centre St.

Union City, Conn.
D. F. Eimaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 29 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Naujausios Knygos

gaunamos "Lietuvos" Redakcijoj.

APIE BALTRŲ-GIRTUOKLĮ. Vaizdelis iš gyvenimo Baltraus girtuoklio. Rygoje, 1909. Pusl. 32 ..... 10c.

ARCHAIOLOGIŠKI TYRINĖJIMAI. Gaidės apylinkėje. Kun. Juozapo Žiogo. Su 21 paveikslėliu, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilniaus, 1909. Puslapių 23 ..... 40c.

ANTANO BARANAUSKIO, (A. a. kunigo vyskupo) laiškai į profesorių Joną Baudouin'ą de Courtenay. (Iš lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909 m. Pusl. 28 ..... 40c.

BURTAI. Zigmanto Przybyliskio vienaveiksmė komedija. Išvertė ir išleido Liudas Gira. Vilnius, 1909. Pusl. 16 ..... 10c.

DŽIOVA, JOS PRIEŽASTIS IR KOVA SU JA. Dr. K. Jokanto. (Marijampolės paskaita), Vilnius, 1909. Pusl. 28 ..... 10c.

GILSĖ. Dzukų legenda ir BOBUTĖS VARGAI. Parašė Vincas Krėvė. Vilnius, 1909. Pusl. 42 ..... 10c.

GIMDYMO SLEPINIAI. Parašė Vidunas. Labai naudinga ir verta perskaitymo kiekvienam šitą knygelę. Tilžėje, 1909 m. Pusl. 96. Kaina 45.

IŠ SEINŲ VYSKUPYSTĖS HISTORIJOS. Parengė spaudon J. Basanavičius ir K. Grinius. (Iš "Lietuvių Tautos"), Vilnius, 1909. Puslapių 41. Kaina ..... 50c.

KLAIDA. Apysaka parašyta Gaidymų Pelėdos. Kas šios raštininkės veizdelius skaitęs, tas žino jų vertę ir nesigailės šią knygelę perskaitęs. Ji parašyta iš lietuvių gyvenimo, Vilnius, 1910. Pusl. 520 ..... $1.00.

"LIETUVIŲ TAUTA". L. Mokslo Draugijos raštai. Knyga 1, dalis 3. Vilnius, 1909. ..... $1.25.

MUSŲ GERASIS. Dviejų veiksmių komedija. Parašė Žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 26 ..... 10c.

NAŠLAITĖ. Drama keturių veikmių. Parašė M. Valinčius. Boston, Mass. 1909, pusl. 22. Kaina .. 10c.

NUO AUDROS PASISLĖPUS. Parašė Žemaitė. Vilnius, 1909. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

RASYBOS LAVINIMOSI DARBAI. Pradėdamomsioms mokykloms. Sutaisė mokytojas S. Vaznelis su pagelba J. J. Šiauliai, 1909. Pusl. 112 Kaina ..... 20c.

I. Gražųs paveikslėliai, bet dar gražesni aprašymėliai. Vilnius, 1910. Kaina ..... 10c.

II. Kas atsitiko kiaulių namuose. Vilnius, 1910. ..... 10c.

III. Kiek daiktelių įvairių — tiek eilučių įdomių!.... Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

IV. Nesigailėsi, vaikeli, perskaitęs šitą knygelę! Vilnius, 1910. .... 10c.

V. Sveiki gyvi! Vilnius, 1910 m. Kaina ..... 10c.

VI. Dėdės Tomo Trobelė. Vilnius, 1910 m. ..... 15c.

VII. Kiek čia įvairių žvėrių ir namių gyvulių!.... Vilnius, 1910 m Kaina 15c

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du mažі kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj padangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25 Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keletvis, Buvio esybė. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Vainių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), veiniuc, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. .... $1.50 Audimo apdaruose. $2.00

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905 pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir įtirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užmančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš paminėtų knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemamą pasakų turtą. .... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutinųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. .... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šešt ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. .... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apyraka iš laikų savitarpinės karės šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Ališevskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. .... 25c

No. 97 Pamokslai išminties ir teisybės, išguldinėti galvočių visų amžių Lietuvos vaikeliams. Parašė kun. Tatarė. Trečia laida. Čia telpa 128 juokingų, bet išmintingų ir pamokinančių pasakaičių, mokinančių doros ir išminties. Chicago, Ill. 1899, puslapių 182. .... 50c

No. 98 Pragaro atgijimas. Parašė L. Toistoi, vertė Z. A. Kritiškas piešinys dabartinės draugijos tvarkos, alegoriškai parašytas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. .... 10c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Ališevskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. .... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulygiamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokiską vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jaustis su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puidatorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. ..... 20c

No. 1420 Tikyba ir mokslas. Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai-politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šilupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, puslapių 211. .... 50c

No. 641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Gelkie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštų, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surųs, prėski, kartųs; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie orai: šaičiai ar karščiai, lytys ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00

No. 1457. Dangaus Augštumas ir žmogaus Senumas; Anykščių šilelis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė P. M. Pusl. 112. .... 15c

No. 1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo šviesoje mokslo. Pagal svetimus šaltinius lenkiškai sutaisė F. J. Lietuviškai vertė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262. ..... 50c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dalidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 144. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. .... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. .... 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh.Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina. 35c

No. 635 Etnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia mokslišką knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatystėčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveikslus. Aprašo jų kilimes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. ..... $2.00 Apdaryta. $2.50

No. 1525 Rankvedis gromatų rašymui. Knygelė pamokinanti, kaip rašyti gromatą į širnes, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir mylimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitus augštos luomos ypatas. Paveikslinimai ant Naujų metų, dienoje varduvių, gimimo ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill.

No. 490 Dvi Kelionė į Tolimą šiaurę. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į šiaurės polinę. Chicago, Ill. Kaina..... .... 20c

No. 516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73. .... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280. ..... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingos pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. .... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 553 Pažįmas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškoos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos satvertų daiktų; parodo, pagal senumusius ir giliausius žemės sluogsnius, keng milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėrius, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 606 Airija. Lapai iš Istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

Nauji Muzikuliszki Veikalai.

Lietuviška muzika. ČESLOVO SOSNAUSKIO.

V. Sąsiuva. UŽMIGO ŽEMĖ. Sustatyta vienam balsui, fortepianui pritariant. žodžiai Matrionio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

VI. Sąsiuva. Ta pati daina UŽMIGO ŽEMĖ. Miširiems balsams a capella. Peterburge, 1909 m. .. 50c.

VII. Sąsiuva. SKUBINK PRIE KRYŽIAUS. Vienam balsui, fortepianui arba vargonams ir smuikui pritariant. žodžiai kun. M. Gustaičio. Peterburge, 1909 m. ..... 50c.

No. 799 Vytauto koncertinis maršas, muzika pijanui. Atminčiai D. L. K. Vytauto pergalėjusio kryžeivius ties žalgiriu, 1410 m. Sutaisė P. Stankevičia. Spausta Leipcige 1910 m., 3 puslapiai muzikos. Kaina 60c.

NAUDOKITĖS VISI.

Popiera gromatoms rašyti, keliolikos gatunkų, su visokiomis dainelėmis ir pasveikinimais tik..... 25c.
Tuzinas trejonkės, dėžutė už.. 25c.
Mašynėlė gromatoms druokuoti, pritaisyta po 1 litarą, galima visokį druką drukavot, kaina ..... $1.00.
Judamųjų paveiksių mašyna su paveikslais tik už ..... $5.00.
Kas norite atsakymo, įdėkite laiškan markę už 2c. Katalogai dykai. Adresuokite taip:
Jos. Russell,
106 Nolden St., N. Adams, Mass.

AR TURITE?
Ar turite Insurance Policy
kuri mokėtų jums laike ligos arba sužeidimo nuo $20.00 iki $40.00 į mėnesį, o atsitikime mirties ir sužeidimo arba kurių nors sąnarių kuno praradimo nuo $500.00 iki $1000.00.
Tokią Insurance Policy geros kompanijos galite nusipirkt pas mus, mokėdami nuo $1.00 ir daugiau į mėnesį.
Chicagos lietuvius užkviečiame apsilankyt pas mus, kad galėtume paaiškinti visas išlygas.
J. J. Hertmanowicz, Agentas
A. OLSZEWSKIO BANKOJ
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS
Mokslišzku Žingeidumu. Žinojimas-Galybe

Mes šsam balmingai ir idomiai sutverti. Vyrai, tikrai atsilankykit į šitą stebėtiną linoso inžengimo Muzėjų. Šimtai interesuojančių pavydalų žmogaus kunosveikam ir sergančiam stovyje. Chirurgiškos operacijos, žingeidumai, keistumai, milžiniškumai. Teipgi pilnas istoriškas sanrinkis kuris niekad ne buvo parodytas dykai šiam krašte.
Esi užprašomas tirinėti nuostebumus Astronomijos, Fiziologijos, Chemijos ir Patholiogijos.
Ispaniszka Inkvizicija. Vaikatu Galerija. Paveikslai Iszkilmiu ir Pagarsejusie Asmenu.
INLEIDŽIAMI TIKTAI VYRAI
LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS MOKSLIŠKU ŽINGEIDUMU
150 SO. CLARK ST., CHICAGO, ILL.
arti Madison Gatves
Atdaras nuo 10 valandos ryto iki 18 vidurnakčiui

A. Olszewskio Bankoj
galite aprupinti visus savo reikalus
TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS
Išdirba "Doviernastis" — Kontraktus, Raštus pardavimo ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.
Visokiuose notarijališkuose reikaluose kreipkitės į
J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

Dr-as W. A. Martišus
Ofisas R. 409 Tacoma Bldg.
Madison & LaSalle Sts. Chicago.
Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritaikau akinius ir pataisau nesveikas akis.
Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Nedėlioms offisas atdaras tiktai pagal sutarimą.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 katalioga, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suviršum 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės yvairių kvepiančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių iškirbimų, Monų, Painų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčeynių ir šimtai kitokių kosnam reikalingų daiktų. Ikirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katalioga. John L. Bagdziunas, Propr.
JOHN'S SUPPLY HOUSE
933 [illegible]06 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.
Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ State _____

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų
Tukstančiai pilkų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vėjo ožje senų atauga naujų, gražus plaukai. Visokia informacija dykai. Artesnėms žinioms reikia rašyti į e lant krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROOWAY & SO. 8TH ST. BROOKLIN, NEW YORK

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svieto ir tamista turėsi tada savo ypatiškę verteivystę busi savo darbdaviu. Rašyk pas:
NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL.
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

DIDELIS ČEVERYKU IŠPARDAVIMAS
Vyrams, Moterims ir Vaikams
Sterno Dideles Krautuvės
3142-3444 Halsted St. Chicago.

J. F. Eudeikis

Lietuvis Balsamuotojas ir GRABORIUS.
Laidoja mirusius, parsamdo karietas ant pagrabų, vestuvių ir kitokių atsitikimų. Perka ir parduoda geriausius arklius.
4605-07 Hermitage Ave., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1741.

AKIU LIGOS.
Ar turi galvos skausmus?
Ar akys vandeniuoja?
Ar jas nieštį?
Ar teipgi ir spandžia?
Ar daiktai išrode dvigubi?
Ar jie buva nesiškys, migioti?
Ar turi uždegias akis?
Ar jos greit pailsta skaitant?
Ar jas skaudina šviesa?
DAUG ZMONIU
turi akių nesveikumų, kurių visai nežino, ir girdami nejaučia skausmo ir nė jokio nesmagumo, bet jie turi nešioti akinius, kad išgelbėti savo regėjimą ateityj.
Moksliniu laipsniu okulistas
S. GINSBURG
2038 S. Halsted St. neteli 21 g.

TEISYBE JONAS SAKE

Kad su pagelba A. Olszewskio išleistų knygėlių galima greitai ir gerai išsimokinti angliską kalbą.

Aš nusipirkau nuo A. Olszewskio už 25c. knygelę "Vadovėlį" No.1209 ir ją perskaičiau vakarais laike dviejų sanvaičių.

Vėliau nusipirkau už $1.25 "Rankvedį" No.1300 ir šitą perskaičiau vakarais laike 5 sanvaičių.

Dabar užsirašiau už $3.00 A. Olszewskio laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir gavau dovanų knygelę *"Kaip rašyti laiškus angliškoje ir lietuviškoje kalbose"*. Šita knygelę yra verta tiek aukso kiek ji pati sveria. Aš ją turiu da tik trečia sanvaitė, o jau galiu parašyti laišką angliškoje kalboje kur tik man reikia. Ši knygelė per šias tris sanvaites davė man daugiau supratimo apie angliską kalbą negu 3 mėnesių lankymas mokyklos. Su jos pagelba aš išmokau ir kalbą ir raštą angliską ir da radau daugybę kitokių gerų pamokinimų, kokių jokioje kitoje knygoje negalėjau rasti.

Už išleidimą teip naudingų žmonėms knygelių aš ištariu A. Olszewskiui didžiausią padėkavonę.

Jos Skirmontas, Box 13, Great Falls, Montana.

Tai ką sako Jos Skirmontas apie musų išleistas knygeles mokintis angliškos kalbos. Ir kiekvienas išmoks angliską kalbą jeigu teip darys kaip p. Skirmontas darė, tai yra:

1. Pirmiausiai turi perskaityti knygelę "Vadovėlis" No. 1209, kaina jos 25c.

2. Paskui knygelę "Rankvedis" No. 1300. Kaina popieros apdarais $1.25, o audimo apdarais $1.50.

3. Perskaitęs šias dvi virš nurodytas knygeles, jau mokėsi angliską kalbą pusėtinai. Tada užsirašyk "Lietuvą" ant 18 mėnesių už $3.00 ir gausi dovanų knygelę "Kaip rašyti laiškus angliškoje ir lietuviškoje kalbose" ir su pagelba šios knygelės išmoksi angliškai rašyti ir dabaigsi mokintis angliską kalbą.

Perskaityk apgarsinimą šios knygelės ant 8 puslapio.

Visas kitas knygas mes parduodame už pinigus, bet knygelę *"Kaip Rašyti Laiškus Angliškoje ir Lietuviškoje Kalbose"* už jokius pinigus niekam neparduodame, tiktai dovanojame ją tiems, kurie užsirašo "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00 prenumeratos, tai siunčiame jiems "Lietuvą" per pusantrų metų, ir šią knygelę duodame dovanų. Už pinigus jos negalime parduoti todėl, kad šios knygelės nedaugiausiai turime, ir todėl čėdyjame ją, kad užtektumem dovanom "Lietuvos" skaitytojams, kurių kasdien desėtkais naujų užsirašo "Lietuvą.

Šios dovanos bus duodamos tik iki 1 d. Rugsėjo (September) 1910. Todėl norinti gauti teip didelės vertės knygelę dovanų, pasiskubinkite "Lietuvą" užsirašyti ir gausite.

Pinigus siųsdami, laiškus adresuokite "Lietuvos" išleistojui šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Kataliogas Gatavas!

Seniai laukiamas lietuviškoje kalboje Kataliogas
Bridgeport Clothing Kompanijos
jau yra gatavas ir kiekvinas dabar gali jį gauti. Šiame Katalioge talpinasi Drapanos, Muzikališki Instrumentai, Bižuterija, ir šimtai kitokių daiktų.

Drapanų Skyriuje. Rasite Drapanų Siutus, Overkotus, Kelnes, Marškinius, Kaklaraiškčius, Pirštines, Kepures, Skrybėles Čeverykus. ir tt.

Muzikališkų Instrumentų Skyriuje. Rasite Armonikas, Koncertinas, Smuikas (Skripkas), Fleitas, Pikolas, Klernetus, Obojus, Fogotus, Soksofonus, Kornetus, Melofonus, Trumpetus, Trambonus, Altus, Tenorus, Baritonus, Basus, Kontrabasus, Bubnus, Cimbolus, Megafonus, Bandžius, Gitaras, Mandolinas, Citras, Ksylafonus, Autoarfus, Muzikos Dėžes, Fonografus, (Snekamas Mašinas), Pijanus, Vargonus, ir daugybę kitų instrumentų.

Bižuterijos Skyriuje. Rasite Laikrodžius, Laikrodėlius, Lenciugėlius laikrodėliams ir moterims ant kaklo nešiojamus, Komposus, Medalikus, Bronzoletas, Auskarius, Spilkas, Sagutes, Žiedus, ir tt.

Tolesniame Skyriuje. Rasite Sidabrinius Peilius, Šaukštus, Videlcius, Tacas, Fotografijų Kameras, Parasonus, Žiuronus, Elektriškas Liktarniukes, Siuvamas Mašinas, Fontaninės Plunksnas, Paišelius, Kalimorius, Britvas, Šepečius, Šukas, Peilukus, Žirklukes, Pypkes, Fotografijoms Albumus, Mapas, Globus, Stereaskopus, Abrozus, Abrozėlius ir šimtus kitų labai naudingų ir reikalingų daiktų

Kataliogas turi 160 puslapių, didelio formato su aiškioms iliustracijoms visokių daiktų.

Prisiųsk už 10c. markę pačto kaštam ir mes jį prisiųsim DYKAI.

Adresuokit šiteip:

The Bridgeport Clothing Co.
3248 So. Halsted St., X Chicago, Ill.

Naujiena Kuri Nudžiugins ir Palinksmins Daugel Serganczių, Silpnu ir Nualintu Vyru Ar ši nustojęs kantrybės, nervišką, nupuoles sveikatoje? Ar peržengei tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar ši tinkančiam padėjime užimti užduot

Banka A. Olszewskio

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Priima pinigus taupinimui ir moka už juos 3% metams.

Skolina pinigus pirkimui namų ir liotų mieste Chicagos.

Sukolektuoja žmonių pinigus padėtus kitose bankose; teipgi iškolektuoja darbininkų neužmokėtas algas ir paskolintus pinigus.

Padaro visokius Notarijališkus raštus, kaip tai: Dovierennastis, Kontraktus pirkimo ir pardavimo, Affidavitus ir visokius kitus rejentališkus ir legališkus raštus.

Išmaino pinigus visokių žemių ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant kitokių.

Perka ir parduoda namus ir liotus.

Siunčia pinigus į Rossiją, Lietuvą, ir visas dalis svieto.

Parduoda šifkortes ant visų linijų išvažiuoti ir atvažiuoti, ir išvažiuojantiems Lietuvon parupina pasportus nuo Rosijos konsulio.

Musų kainos visada pigesnės kaip kitų ir musų tarnysta visuomet geresnė už kitų. Rašykite mumi apie šifkorčių ir rublių kainas, o mes mielai tokias Jums prisiųsime.

Rašydami mumi visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Knygele verta tiek aukso, kiek ji pati sveria.

Jos Vardas yra:

"Kaip rašyti Laigkus Lietuviškojo ir Angliškoje kalbose".

Ko ji mokina? Ji mokina rašyti laiškus (gromatas) lietuviškoje ir angliškoje kalbose. Žmogus gali visą amžį mokintis angliška kalbą, bet pakol jis nemėgins rašyti laiškų angliškoje kalboje, tai ir angliškos kalbos niekada gerai neišmoks. O kad rašyti laiškus angliškoje kalboje, reikia tam tikros knygos, kuri nemokantį mokintų. Taigi ši knygelė mokina rašyti laiškus angliškoje kalboje.

Šioje knygelėje yra daugybė laiškų visokiuose reikaluose ir atsitikimuose į visokias ypatas: Laiškai tėvų į vaikus, vaikų į tėvus, vaikinų į merginas, merginų į vaikinus; tarnų į darbdavius, darbdavių į tarnus ir tt. Tie visi laiškai yra abiejose kalbose, viens lietuviškas kitas angliškas, teip kad rašėjas skaito lituvišką laišką ir mato kaip tą jatį laišką angliškai rašyti. Rašant angliškus laiškus žmogus mato kaip surišti žodį su žodžiu, kaip padaryti pilnus sakinius ir tie sakiniai įsiskverbia žmogui į smegenis teip giliai kad jis juos jau ant visada atmena. Jokia gramatika, jokia kita knyga teip greitai ir teip gerai žmogu neišmokins angliškos kalbos kaip kad virš paminėta knygelė. Žinoma pirm paėmimo šios knygelės, žmogus turi pirmiau perskaityti knygeles "Vadovėlis" No.1209 ir "Rankvelis" No.1300, kad gauti pradžią, o paskui jau imti knygelę *"Kaip rašyti laiškus lietuviškoje ir angiškoje kalbose"*.

Ši knygelė ne vein mokina laiškus rašyti, ne vien mokina angliškos kalbos, bet dar mokina ir daugybės kitokių labai naudingų ir reikalingų dalykų, kokių pamokinimų jokioje knygoje nerasite. Ji mokina:

Kaip daryti kontraktus pirkimo, pardavimo, samdymo ir visokių formų biznio reikaluose; kaip daryti vekselius skolinant pinigus; kaip daryt testamentus; kaip vesti draugyščių reikalus, ir visoki kiti pamokinimai. Teipgi mokina formų kaip žmonėse apsieiti visokiuose atsitikmuose; antai kaip apsieiti svečiuose, apsilankymuose, supažindinime vieno su kitu, pakalboje vieno su kitu, kaip užsilaikyti bankietuose, vestuvėse, krikštynose, pagrabuose, atsilankant ant metinių švenčių ir tt. Toliau knygelėje yra šimai patarlių vartojamų angliškoje kalboje išverstų į lietuvišką, kokių dar niekad negirdėjai, ir ant galo yra Žodynėlis svetimų žodžių, vartojamų yvairiose kalbose, išverstų į lietuvišką kalbą ką jie reiškia.

Ši knygelė turi 293 puslapius. Yra apdaryta popieros apdaruose ir audimo gražiuose apdaruose. Ji yra verta daug pinigų, bet už pinigus mes jos niekam neparduodame. Mes ją dovanojame tiems, kurie užsirašo musų laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00 prenumeratos, tai tiems duodame šią knygelę dovanų ir siunčiame "Lietuvą" per pusantrų metų. Skaityk mųs apgarsinimą ant puslapio 7.

Kodėl teip brangią knygelę mes dovanojame už dyką? Pirma todėl, kad mes norime kad kiekvienas lietuvys išmoktų angliską kalbą, kad paskui galėtų užimti geresnią vietą ar darbą ir pralobtų, o kada bus musų lietuviai turtingesni ir apšviestesni, tai ant tiek pakils lietuviška tauta ir kultura ir mes nuo turtingesnių daugiau biznio turėsime. Antra — mes norime, kad kiekvienas lietuvys skaitytų musų laikraštį "Lietuvą", kuri tarnauja žmonių apšvietimui ir kulturiškam jų pakėlimui, ir ant kiek "Lietuvos" skaitytojai pasidaugins, ant tiek mes galėsime pagerinti laikraščio "Lietuvos" turą. Pasidauginus skaitytojams, mes galėsime užlaikyti geriausius raštininkus, kurie parupins žmonėms tikrai gerų ir pamokinančių raštų visokiose mokslo šakose. Laikraštis turi buti žmonių mokyklą; jis turi mokinti žmonis to visko kas jų gerovei reikalinga, todėl mes ir rupinamėsi laikraštį "Lietuvą" tokia žmonių mokykla padaryti.

Lietuviai jau pradeda suprasti musų gerą norą, nes kasdien vis užsirašo "Lietuvą" daugiau ir daugiau, ir gavę nuo mus virš paminėtą knygelę dovanų, kuodidžiausiai mumi dėkavoja už jos išleidimą.

Todėl ir tu, broli, kurs šį apgarsinimą skaitai, nelauk, ilgiau, bet tuojaus prisiųsk $3.00 prenumeratos už "Lietuvą", o mes ir tau prisiųsime tą brangią knygelę dovanų ir siųsime musų laikraštį "Lietuvą" per pusantrų metų.

Siųsdami pinigus savo laišką adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted Street. CHICAGO, ILL.

Dr. E. C. COLLINS

uždėtojas.

AR TURI:

Vidurių ligos, Užketejima, nedirbimo. Galvos skaudejima, Reumatizma, Odos ligos, Sirdies ligos, Inkstu ligos, Kepenos ligos, Hemoroidus, Skrofulus, Nerviška nusilpnejima, Plaučiu ligos, Pilvo kataro, Neuralgia, Viduriu skausmus, Kataro noses ir gerkles, Bronchitis, Astma, Paraliža, Ausiu ligos, Akiu ligos, Patrukima, Pusles ligas, Visokius išberimus, Kirminus, Visokias slaptas ligas Vyru ir moteru, šviežias arba chroniškas.

Prisiusk tuojaus 10 centu markiems, idant apturėti garsinga knyga Dr. E. C. Collins "Vadovas in Sveikata". Ji yra neatbutina kožnai šeiminai.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

NEITUŠTI KALBA, BET FAKTAI

darodo daktarų gabumą ir atsakomybę. Ne gana buit gydytoju ir apsigarsyti laikraščiuose, bet mųsų vargdieniai Lietuviai, serganti žmonis, reikalauja daugiausiai suprantančių, daugiausiai žinančių ir kuodaugiausiai teisingų ir sąžiniškų gydytojų, del pašelpimo Jųjų skaudėjimuose. Mųsų vargdieniai, serganti žmonis ne gali ištekti mokėjimui Jų sunkaus uždarbio už nieką, del pripildymo mokinamųjų kišeninių daktarų ir stotis kas kartą blogesniu nuo jų benaudiškų, apgaudinėjamų vaistų.

Tautiečiai! Ne tikėkit tokių daktarų saldiems žodžiams, pritaisytiems Jums, Jų apgarsinimuose, kuriuos pažystate vien tik iš kelių savo garbinančių eilių, talpinamų laikraščiuose ir tokiu budu jie įkalbinėja apie atsakomybę savo, bet ne gali dorodyt ne vieno išgydymo.

Collins New York Medikališko Instituto gydytojai, yra žinomi Jums visiems. Jie pasišventę save nuodai mųsų sergančių Lietuvių, per daugelį ir daugelį mėtų. Jie tyrinėje (studijuoje) per ilgus metus, dabar gali gydyt kiekvieną, norints nuo senei apleistą, ar pagydytą per kitus gydytojus ligą, su geriausiomis ir puikiausiomis pasekmėmis.

Tukstančių tukstančiai originališkų ir teisingų paliudijimų tą darodo ir laimingumas šimtų tukstančių šeimynų gire Jų žmoniškus gerus darbus.

Collins New York Medikališkas Institutas, užlaiko tiktai geriausius, gabiausius ir tvirčiausius savo amate gydytojus tyrinėjimui vaistų ir ten nėra ligonio, kuris Juos apleistų ne užganėdintas arba ne apturėjas reikalingą pagelbą. Vaistai, kuriuos tie gydytojai skiria, yra geriausi pasaulėje, per tai ir niekados ne galima abejoti apie jų pasekmingumą.

Jeigu kankina kokia norints liga, ar tai pradžioję ar jau užsisenėjusi, ne lauk kolei taps neišgydoma, bet ieškok pagelbos tuojaus.

Jeigu Jųsų liga reikalauja ne atidedančios pagelbos, rašyk arba kreipkis ypatiškai kuo skubiausei, o jeigu ne žinai ką Tave kankina, pasiteirauk pas mųsų gydytojus ar laišku ar ypatiškai, o Jie suteiks geriausį ir teisingiausį patarimą suvis dovanai.

Tai yra kelias, kuriuo sąžiniški Collins New York Medikališko Instituto gydytojai darbuojasi, o tas padarė Jų vardą garsingu ir populiarišku. Rašyk tuojaus pas Dr. S. E. Hyndman, medikališką direktorių,

The Collins New York Medical Institute,

140 W. 34th Street - New York City.

Ofiso valandos: šiokiomis dienomis nuo 10 val. ryte, iki 5 val. po pietų. Nedeldieniais ir šventadieniais nuo 10 val. ryte, iki 1 val. po pietų. Utarninkais ir petnyčiomis nuo 7 iki 8 val. vakare.

Mes Išgydom Vyrus

Mes trokštam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitu pas mus ir pamėgintu mus, tikrą ir ištikimą gydymą. Mes paaiškinsim tau dėlko kiti gydymai tavęs neišgydė ir kaip mes tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Pasinantis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, rudos piėmos, lopai burnoje, skaudulisai ant liežiuvio, sliankimas plaukų, skausmas kauluose, sunariuose, piėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulisai. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMĄ—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tave nubėgimai pasinanti nuo peršengimo gamtos tiesų, vyriški silpnumai, nualinimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nervikumas, skausmai strėnose? Ar pats ši apimtas nors vienu iš tų ženklų? Atėk pas mus, mes tave išgydysim nes kitaip nereikalauju mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina deginimai, plikinantis šlapinimas, pusles nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, mes išgydom viršui minėtus nedėjimus be vartojimo peilio ir be sluntimo į ligonbutį.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamirėjimas, negalingumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nulstimas, yvairus gėdinanti silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Sutinimai Uždegimai, suting ir skausmingi sunarlai, kantrybę atimančios užsisenėję ligos kurios padaro gyvenimą nelaimingu. IŠGYDOMOS ANT VISADOS BE ŽUDIMO LAIKO.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, spuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulisai, pagelitonavus ir išblyškus oda, pajaudavę paakiai. Vyrai, yra jum nuo to visko raistus, atsišaukiant pas mus ant gydymoš. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kuno, bet daugiausiai kairėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra silpnas velkantis jautimas daugmaž nuolatai. Gyslos yra užčiuopiamos ir nurodo kaip botagas.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsimaitai? Ar esi tikrai sveikas?

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

STATE MEDICAL DISPENSARY

150 SO. CLARK ST., arti Madison gatves, CHICAGO, ILL.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

Dr. HARTMANN

UŽPRAŠO SERGANČIUS, SAKYDAMAS:

ATEIKITE ARBA PARAŠYKITE PAS MANE, AŠ IŠGYDYSIU;

todėl, kad esu senas daktaras, pažinstu visokias ligas ir teip-pat gyduoles, kurios gali geriausiai pagelbėti **Vyrams ir Moterims,** nes daug ligonių perleidžiu ir už tai turiu didelį patyrimą, geriau negu kokis kitas daktaras, garsiamjam New Yorke. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti, o sveikus mokyti, kaip užlaikyti sveikatą; todėl, kad be sveikatos žmogus yra nelaimingas, nes geriausias išganymas ir dangus turintis—gera sveikata. **Aš daugiausia išgydau sergančių ir daugiau už kitus gaunu laiškų padėkavonių su pasveikusių pasveikslais; iš daugumos nors keletą čion patalpinu.**

A. VOLČIK, iš Matheson, Canada, Ont. Išgydytas nuo galvos skaudėjimo ir kurtumo.

MARĖ ZLATA, 577 Gibson st., Youngstown, O. Išgydyta nuo skausmų vidurių ir moterišką ligos silpnybių.

GEO. SUNES, box 112, W. Pittsburg, Pa. Išgydytas nuo romatizmo, ir viduriu slogos ir kitų.

GUODOTAS DR. HARTMANN! Neteipsenial kaip aš naudojau Jųsų gyduoles, tai nuo jų greitai pasveikau, nors buvau sirgęs ligą laiką, o kaip po operacijai hospitolė g lėjau, tad jaučiausi blogiau. Jersey City, ten daktarai nustoję buvo vilties mane išgydyti; bet Jųe darodėte, kad ne teisybė, išgydydami mane! Už tai širdingai dėkavoju Jums. VALENTINAS BERGOVIČE, 380 Henderson st., Jersey City, N. J.

Todel čia kalba žmonės, ką aš jiems padariau, per tai ir tau galiu teip padaryti. Rodos, kad geresnių darodymų negalima reikalauti!

SERGĖKIS nuo meškerės knygutės vadinamos „Vadovu į sv." nes yra tai teisingai „VADOVAS Į LIGĄ", kurią siulo, tą brudą, suviliojimo INSTITUTAS.

Kad jautiesi nesveiku, tai netrotyk laiko, nesendink ligos, jei nori but išgydytas, tai kreipkis prie manęs, kurie gali ateiti ar atvažiuoti, tai užprašomi į mano ofisą asabiškai, o toliau gyvenanti parašykite lietuviškai kas kenkia, apt ko jautiesi nesveikas,

atsišaukusius apsilmu išgydytis

Reumatizmą, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir ronų. Užketėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galtos skausmą, skaudėjimą inkstų ir plaučių ligas. Greito pasiširdimo, sunkaus kvėpavimo, slogų ir nusilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspepsia jos, nervų ligos, teipgi nuo jaunystės klaidų įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptų ligų. Teip-pat MOTERŲ: skausmingų mėnesinių baltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių moterišką ligų; neatbukit kad kiti daktaral Jume nepagelbėjo, aš kad apsilmu tai ir išgydysiu sveiziąs ir užsisenė Jusias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsišaukt:m, pirmiau negu kur kitur; jei no asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Atsyk i aip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aes supraszu, laztiresiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio teztadimo, o apturėsi sveikata be skirtumo kalp toli gyvenat. Apraszant ligą, klausiant rodos NUO DAKTARO, visada adresuoti ant mano vardo taip:

DR. F. HARTMANN,

218 East 14th St. New York City, N. Y.

Ofiso val. nuo 11 lez ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po p. Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakarais Panedėl. ir Pėtn. nuo 7—8.

VYRAI IŠGYDOMI Į 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gysų) Be peilio ar skausmu.

Norįs išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėrimu lytiškų dalių gysų, strikturą, užsikrečiamus kraujo nuodus, nervišką sunsėdėjimą, pašlugimą lytiškų dalių ir ligas liečiančias vyrus. Šitas nuoširdus pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimtiems ar daugiau daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu visiutėlį budą kur.uomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas šklivio, plaučių, kepenų ir inkstų, noris ir labai užsedintas.

Slaptos Vyrų Ligos išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žuvymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodyjimas. Šlapuminės gaištys.

Plaučių Ligos. Dusulys. Brončytas ir kitos plaučių ligos tikrai išgoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

(Ištyrimas Dykai.)

Išgydo kad buium sveikas.

Specijalistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų Ligos. Vidurinės ligos, skausmai strėnose, baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsodintos ir nervikos ligos moterų.

Kraujo Užnuodyjimas ir visos odos ligos, kaip ve pučkai piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, hermohiodai, sustiprinimo gyslų, naikinanti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIĘTUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 So. Clark St. (tarpe Randolph ir Lake) **Chicago.**

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedėldieniais nuo 9 ryto iki 4 po piet.

PHOTOGRAPHISTAS

Padarome gražias ir dailias fotografijas labai pigiai, mes nuimame fotografijas atsakančiai nuo veselijų. Mes kalbame lietuviškai.

W. H. TOENGES

3452 So. Halsted Street. CHICAGO.

Dėl žinios visų Lietuvių!

Šiomis dienomis tapo atidaryta

PIRMĄ LIETUVIŠKA VALGINYČIA

(Resturantas)

po No. **3249 So. Halsted St.,** Kertė 33 Gatvės

Šioje valginyčioje bus parengta visoki lietuvyški valgiai, o ant pareikalavimo ir šios šalies sistemoj. Lietuviai yra kviečiami ateiti ir persitikrinti. Nepanfirškit vietos : : : :

3249 South Halsted Street.

DR. A. L. GRAICZUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.

Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.

3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. **Telefonas Yards 3162**

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law

132 S. Clark, Cor. Madison St.

Atwood Bldg., Room 806

Tel. Franklin 1178.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos

Telephone Yards 2390.

Im. 23 AKMENU.

Geležkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterių dydžio.

20 metų auksuotas, dvigubuose uždaromuose lukštuose, ingravuotas. Tikrai geras laiko rodytojas geležkelio žmonems, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim šitą laikrodį visiems C. O. D. už $8.75 ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kaip sakom, Nemokėkite nei centą. ATMINKIT, kitur nemokėsite už tokį laikrodį į 35 dol. Auksuotas retežėlis ir leketas Dykai su kožnu laikrodžiu. EXCELSIOR WATCH CO. 900 Atlesseum Bldg. CHICAGO.

BUK VYRAS

DYKAI del VIRU

50,000 KNYGŲ

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, išigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkas ir kitus išmietimus ● negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis juma kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specijaliskuo lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru aiusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., I. 962 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prišadiejima, aš norėčiau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vena jusu knyga del vyru.

Vardas.....

Adresas:..... Steitas.....

VYRAM TIKTAI

INEJIMAS DYKAI

kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO

344 SO. STATE ST. CHICAGO, ILL. near Harrison St.

Žingeidumai Patologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organa

Tirinek pradžia ir iszsivystima Žmogiszkos Rasos nuo Lopszio iki Grabui. Pamatyk Keistumus Gamtos. Žingeidumus ir Mažiniszkumus.

Tirinek intekme ligos ir paleistuvystes, perstatytas gyvo didumo figurose, sveikuose ir ligotuose padejimuose. Lavus iszrodinetojas atsakineja visokius klausymus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI

Atidaryta kasdiena nuo 8 ryto iki vidurnakcziui

LIUOSA GALERIJA MOKSLO

344 So. State St. CHICAGO, ILL.

"LAISVOJI MINTIS"

Vienintėlis mokslo ir literaturos iliustruotas laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: Historijos, Kulturos Historijos, Gamtos Mokslų, Draugijinių Mokslų, ir t. t., lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš mųsų gyvenimo.

Kaina metams $2.00; pusei metų $1.00; į užsienį $2.50

Kas, prisiųsdamas mums prenumeratą, prisiųs iškirpęs ir šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems "L. Mintį" metams duodame knygų už $1.00 užsirašantiems pusei metų už 50c.

Paskubinkit—Dovanas neilgai teduosime.

Adresas:

"Laisvoji Mintis,"

1401 N. Main Ave., - Scranton, Pa.